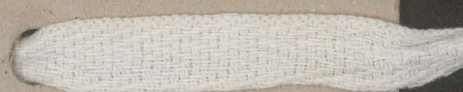

5397

Bibl. Jag

11

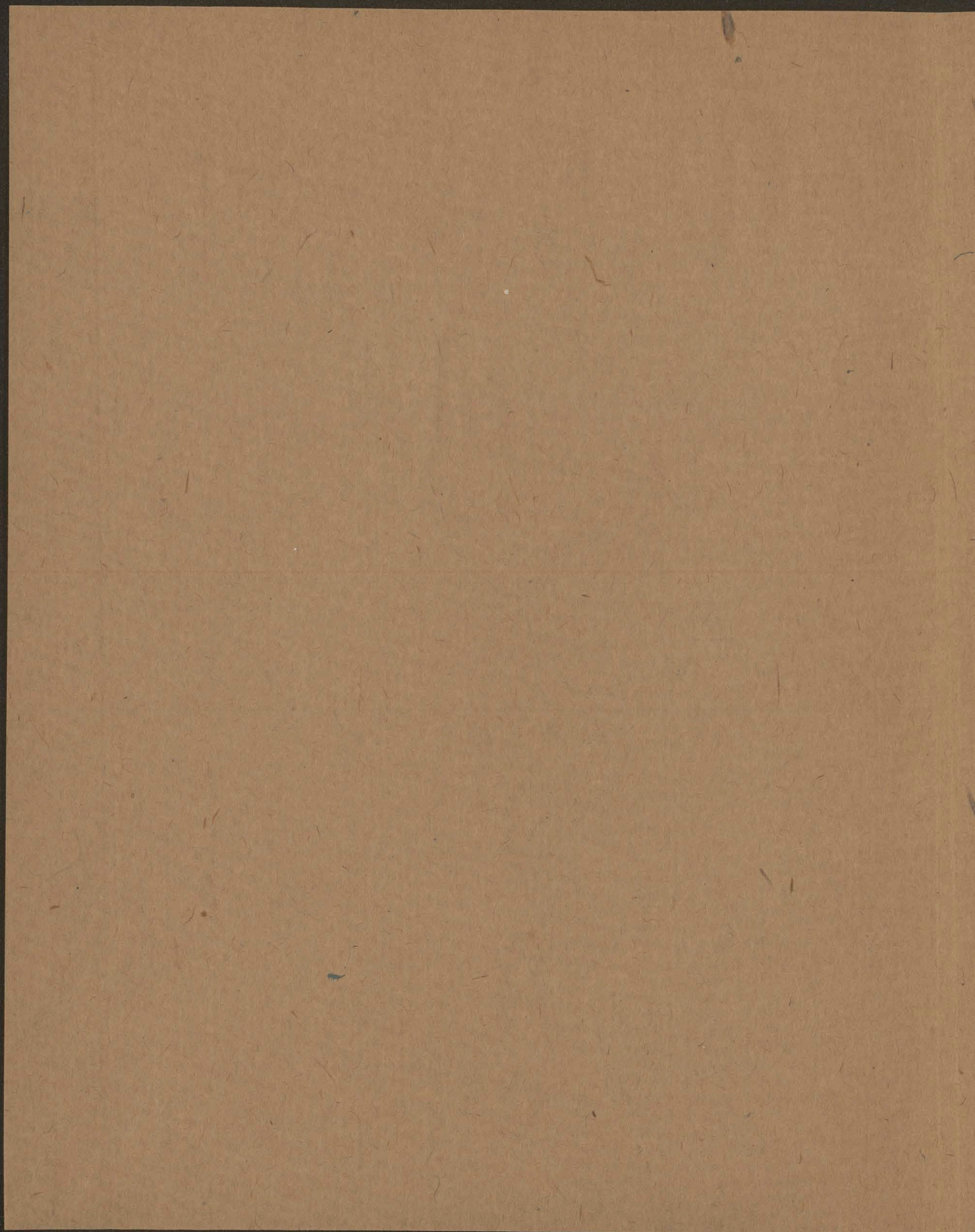

5397

wojsko polskie

Karl ~~IX~~
117

Himmerlygel

1889. Nr. 203.

Wojko polskie i litauische

Allgemeine Geschichte

in

N. Imm. 5397.

5397

Einzeldarstellungen.

Unter Mitwirkung von

Felix Bamberg, F. von Bezold, Alex. Brückner, Const. Gulle, Felix Dahn, G. Drogfen,
Joh. Dümichen, Bernh. Erdmannsdörffer, Ch. Flathe, Ludw. Geiger, Gust. Hertzberg,
G. Holtzmann, F. Hommel, E. G. Hopp, Ferd. Justi, B. Kugler, S. Lefmann,
Ed. Meyer, A. Müller, W. Oncken, M. Philippson, R. Pietschmann, H. Prutz,
S. Ruge, Ch. Schiemann, B. Stade, A. Stern, Ed. Winkelmann, Adam Wolf

herausgegeben

von

Wilhelm Oncken.

Berlin,

G. Grote'sche Verlagsbuchhandlung.

1889.

Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen. 164. Abtheilung.

Wojko 1889

Inhalts=Uebersicht.

(Stand von Mitte October 1889. — Die mit * bezeichneten Theile sind vollständig.)

Erste Hauptabtheilung.

- *I. Geschichte des alten Aegyptens. Von Prof. Dr. Ed. Meyer in Breslau.
Vollständig in Abtheilung 115, 132 und 143 (erste Hälfte).
Einleitung: Geographie des alten Aegyptens, Schrift und Sprache seiner Bewohner. Von Professor Dr. Johannes Dümichen in Straßburg.
Vollständig in Abtheilung 1 (erste Hälfte), 25, 60 und 115.
- *II. Geschichte Babyloniens=Assyriens. Von Professor Dr. Fritz Hommel in München. Vollständig in Abtheilung 95, 117, 133, 147 und 157 (erste Hälfte).
- III. Geschichte des alten Indiens. Von Prof. Dr. S. Lefmann in Heidelberg.
Bogen 1—42 enthalten in Abtheilung 15, 42, 76, 96 und 144.
- *IV. a. Geschichte des alten Persiens. Von Professor Dr. Ferdinand Justi in Marburg. Vollständig in Abtheilung 1 (zweite Hälfte) und 2.
b. Geschichte der Phönizier (mit Ausschluß von Carthago und bis zur persischen Zeit). Von Dr. Rich. Pietschmann in Göttingen.
Bogen 1—10 enthalten in Abtheilung 159.
- **V. Geschichte von Hellas und Rom. Von Prof. Dr. G. f. Herzberg in Halle.
Zwei Bände. Vollständig in Abtheilung 3, 4, 6, 8, 9, 12, 16, 18 und 19 (erste Hälfte).
- **VI. Geschichte des Volkes Israel. 2 Bände. Erster Band von Professor Dr. Bernhard Stade in Gießen. Vollständig in Abtheilung 33, 40, 87, 108, 127 (erste Hälfte). Zweiter Band. I. Geschichte des vorchristlichen Judenthums bis zur griechischen Zeit. Von Professor Dr. Bernhard Stade. II. Das Ende des jüdischen Staatswesens und die Entstehung des Christenthums. Von Lic. theol. Oskar Holzmann in Gießen. Vollständig in Abtheilung 148, 152, 153, 154 und 157 (zweite Hälfte).

Zweite Hauptabtheilung.

- *I. Geschichte des römischen Kaiserreiches. Von Professor Dr. G. f. Herzberg in Halle. Vollständig in Abtheilung 22, 26, 32, 37, 45, 46 (erste Hälfte).
- ***II. Urgeschichte der germanischen und romanischen Völker. Von Professor Dr. Felix Dahn in Königsberg. Drei Bände. Vollständig in Abtheilung 25, 24, 29, 33, 38, 45, 48, 64 (erste Hälfte), 81 (zweite Hälfte), 88, 93 (zweite Hälfte), 100, 120, 124, 141 und 143 (zweite Hälfte).
- *III. Geschichte der Angelsachsen bis zum Tode König Aelfreds. Von Hofrath Professor Dr. Eduard Winkelmann in Heidelberg. Vollständig in Abtheilung 77 und 81 (erste Hälfte).
- **IV. Der Islam im Morgen- und Abendland. Von Professor Dr. A. Müller in Königsberg. Zwei Bände. Vollständig in Abtheilung 98, 101, 102, 104, 122, 123, 125, 126 und 127 (zweite Hälfte).
- *V. Geschichte der Kreuzzüge. Von Professor Dr. B. Kugler in Tübingen. Vollständig in Abtheilung 19 (zweite Hälfte), 20 und 21.
- **VI. Staatengeschichte des Abendlandes im Mittelalter. Von Professor Dr. Hans Prutz in Königsberg. Zwei Bände. Vollständig in Abtheilung 94, 99, 109, 110, 111, 128, 129, 130, 131, 134 und 135 (erste Hälfte).
- *VII. Geschichte der Byzantiner und des Osmanischen Reiches bis gegen Ende des sechszehnten Jahrhunderts. Von Professor Dr. G. f. Herzberg in Halle. Vollständig in Abtheilung 54, 59, 72, 79 und 80 (erste Hälfte).
- *VIII. Renaissance und Humanismus in Italien und Deutschland. Von Professor Dr. Ludwig Geiger in Berlin. Vollständig in Abtheilung 41, 44, 55, 61 und 64 (zweite Hälfte).
- *IX. Geschichte des Zeitalters der Entdeckungen. Von Professor Dr. Sophus Ruge in Dresden. Vollständig in Abtheilung 36, 46 (zweite Hälfte), 56, 73 und 74 (zweite Hälfte).

Wojsko Koronne i litewskie.

R. 1498 ustanowiono Urząd Hetmana wielkiego litewskiego, a r. 1515 Hetmana W. Koronn.; zaś w r. 1637 generata Artylleryi. - Pierwsze wojsko stałe na czele urządzono ~~w Litwie r. 1551~~ w Litwie r. ~~1551~~ 1551 a w Polsce r. 1562. - Dopiero August II r. 1717 urządził wojsko polskie i litewskie na stopę niemiecką. - Stanisław August zaś r. 1765 korpus kadetów utworzył.

Stan (armii polskiej r. 1760 był następnym) (podług Kalendarza tryb. polsk. z r. 1760)

18, 526 ^{ludzi}
na papierze
(istotnie było
tylko 12000
do 13000 ludzi)

- I) Wojsko Koronne (2 Druzyny t.j. butawy wielkiej i polnej Kor.)
 (A) Pułk Króla Jmci (265 Husarzy 1050 Lancernych) polskiego autoramentu
 1. Chorągiew Króla Jmci przy niej i pułkownik i chorągwy 100 ludzi
 2. Chorągiew husarska x. Czartoryskiego wojew. rusk i porucz. i chorągwy 55"
 3. " " mełowskiego wojew. pomor. 1 " 1 " 55"
 4. " " x. Lubomirskiego strażn. w Kor. 1 " 1 " 55"
 5. " pancerna Króla Jmci i pułkownik. i chorągwy 100"
 6. " " Poniatowskiego Kaszt. Krak. i porucz. i chorągwy 50"
 7. " " Łoockiego wojew. kijow. 1 " 1 " 50"
 8. " " Granowskiego wojew. rawn. 1 " 1 " 50"
 9. " " Szembeka wojew. inflant. 1 " 1 " 50"
 10. " " Odranińskiego Kaszt. bractaw. 1 " 1 " 50"
 11. " " Morskiego Kaszt. przemysk. 1 " 1 " 50"
 12. " " Lubomirskiego czepn. Kor. 1 " 1 " 50"
 13. " " Czartoryskiego Towarzystwa Kor. 1 " 1 " 50"
 14. " " Wielhorskiego obrz. w. Kor. 1 " 1 " 50"
 15. " " Kosiowskiego podskarbn. nadw. Kor. 1 " 1 " 50"

16	chorągiew pancerna	mniszka chorąg. nadw. kor. i poruc. i chorąg. sol.	
17	"	"	makronowskiego star. uchan. 1 " 1 " 50 "
18	"	"	Zamojskiego star. lubel. 1 " 1 " 50 "
19	"	"	Mniszcha star. Janock 1 " 1 " 50 "
20	"	"	Łotockiego star. trębowel. 1 " 1 " 50 "
21	"	"	Czarkiego star. nowogrodz. 1 " 1 " 50 "
22	"	"	Skorzeńskiego podkom. pozp. 1 " 1 " 50 "
23	"	"	Rostkowskiego star. tyffowie. 1 " 1 " 50 "
24	"	"	Lubkowskiego star. taborowśk. 1 " 1 " 50 "

1225 ludzi

B) Pułk Królewicza Fryderyka (245 husarzy i 980 pancernych)

1.	chorągiew husarska	Królewicza i pułkow. i chorąg. ...	80 l.
2	"	"	mniszka marsz. nadw. kor. i poruc. i chorąg. 55
3	"	"	Wielopolskiego chorąg. w. kor. 1 " 1 " .. 55
4	"	"	Borichla starost. spisk 1 " 1 " .. 55
5.	"	pancerna Królewicza i pułkow. i chorąg. ..	80
6.	"	"	Łotockiego wojew. pozp. i poruc. i chorąg. 50
7	"	"	Wielopolskiego wojew. sand. i " 1 " . 50
8	"	"	Dziewuskiego woj. podles. 1 " 1 " . 50
9	"	"	Dubomirskiego woj. lubel. 1 " 1 " . 50
10	"	"	Soltyska kapłt. sandom. 1 " 1 " . 50
11	"	"	Woronicza kapłt. Kijow. 1 " 1 " . 50
12	"	"	Miszczyskiego kapłt. podles. 50
13	"	"	Małachowskiego kancl. w. kor. 50
14	"	"	Kościakowski kapłt. Kamien. 50
15	"	"	Łoniatowskiego podkom. Kor. 50
16	"	"	Sanguszcza starost. Krzemien. 50
17	"	"	Zabłonowskiego star. bufk. 50
18	"	"	Łotockiego generał lejtn. wojsk. kor. 50
19	"	"	Łotockiego star. Kaniew. 50
20	"	"	Czterwertyńskiego podkom. bractaw. 50
21	"	"	Stugockiego stolnika chetm. 50
22	"	"	Kurdwanowskiego star. Baranow. 50
23	"	"	Kalinowskiego star. dobrzyneck. 50

C) Pułk Hetmana W. Kor.

1	chorągiew husarska hetmana w. kor. i pułkownik i chorągwy ...	80 l.
2	" " x. biskupa krak. i poruczn. i chorągwy	55
3	" " mieczynskiego wojew. garniek. i " 1 "	55
4	" " Dąbskiego star. dybow. i " 1 "	55
5	" pancerna hetmana w. kor. i pułkown. i chorągwy	80
6	" " Goolińskiego wojew. i poruczn. i chorągwy	50
7	" " Sapięchy woj. smolen.	50
8	" " Jabłonowskiego wojew. nowogr.	50
9	" " Sedlnickiego podskarb. w. kor.	50
10	" " Potockiego kapt. lubawow	50
11	" " x. Lubomirskiego mieczyn. kor.	50
12	" " Wielopolskiego komisz. kor.	50
13	" " Gozdzińskiego kuchm. kor.	50
14	" " Zadoskiego kuchm. lit.	50
15	" " Potockiego genes. artyl. lit.	50
16	" " Przewuskiego podstol. lit.	50
17	" " Karwickiego regent. kor.	50
18	" " Lubomirskiego star. bieck.	50
19	" " Leduchowskiego star. włodzim.	50
20	" " Potockiego star. szajzer.	50
21	" " Sułkowskiego star. nowogr.	50
22	" " Brzgi star. romanow.	50
23	" " Lanikorońskiego starostwa szobnie	50

D) Pułk Hetmana polnego kor.

1	chorągiew husarska hetm. poln. kor. i pułkown. i chorągwy	80
2	" " x Radziwiła mieczyn. lit. i poruczn. i chorągwy	55
3	" " Bielińskiego marsz. w. kor. i " 1 "	55
4	" " Zamojskiego ordynata i " 1 "	55
5	" pancerna hetmana poln. kor. i pułk. i chorągwy	80
6	" " Xawiera Królewicza i poruczn. i chorągwy	50
7	" " Karola Królewicza x. kust. i " 1 "	50
8	" " Potockiego wojew. bełsk i " 1 "	50

9.	Chorągiew panderna Sapiehy woj. białost. lit. i porucz. i chorąg. 500.	400
10	" " x. Jabłonowskiego woj. białost.	
11	" " Hłumińskiego kapt. Kamieniec.	100
12	" " Głębokińskiego kapt. Krupzów.	500.
13	" " Czackiego podcz. Kor.	
14.	" " Lubomirskiego podstol. Kor.	
15	" " Świdzińskiego	
16	" " Rudzińskiego star. chęcin.	20
17	" " Męcińskiego star. wielun.	
18	" " Brühla star. warszaw.	40
19	" " Radzymińskiego	
20	" " Grocholskiego sędz. ziem. białost.	
21	" " Lanckorońskiego stoln. podol.	
22	" " Łotockiego star. lejzysk.	
23	" " Kwapińskiego miecz. stężyce.	

E) Chorągwie lekkie: tatarskie i kozackie

550 l.	1.) Pułku Króla Jmci (1 pułkownik 9 rotmistrzów (Stuzgi i Sa. 7000)	4 chorągwie po 125 ludzi = 500 l. i wolna chorągiew 500 l.
250 l.	2 do " Hłetmana w. Kor. (1 " 4 " " " " "	2 chorągwie po 125 ludzi = 250 l.
200 l.	3 do " Hłetmana póln. Kor. (1 " 2 " " " " " "	2 chorągwie po 100 ludzi = 200 l.

F) Pułk Ordynacji Ostrojskiej (pod i potkownikiem):

1. Chorągiew złota husarska i porucz. i chorąg.
- 2 " " biała " i rotmistrz i porucz. i chorąg.
3. Chorągwie 4 tatarskie ordynackie 4 rotmistrzów
- 4 Milicja województwa kijowskiego i pułkownik
5. Milicja województwa bractawsk 1 " "

8136 l.

G) Regimenta piechoty: ludzozimskiego Rutoramentu 8136 ludzi

1.	Regiment Gwardji piechoty Króla i Generał lejtnant	3000 l.
2	" " Królowy 1 " " "	1000 "
3	" " Królowicza Fryderyka 1 " " "	1000 "
4	" " Puławy Wielkiej Koron. 1 " " "	850 "
5.	" " " " " " " "	850 "
6	" " " " " " " "	536 "
7	" " " " " " " "	850 "

4000 l. III) Regimenta Konne (Dragonia) andzoiemskiego autoramentu (4000 ludzi) 3

1.	Regiment Gwardyi Konnej Koronn. i Generat lejtnant	1000 ludzi
2.	" Krolowy i Generat major	500 "
3.	" Fryderyka Krolowiza i Generat lejtnant	500 "
4.	" Butawy w. Kor. i Generat major	500 "
5.	" " polnej Kor. i "	500 "
6.	" Wielopolskiego Konnyh. Kor. i Generat lejtnant	500 "
7.	" Potockiego Star. trybowel. i "	500 "

400 l. J) Węgierskie i Janzarskie choragwie:

1.	Choragiew węgierska Butawy w. Kor. i pułkownik	150 ludzi
2.	" <u>Janzarska</u> " " " i rotmistrz	100 ludzi
2 1/2	" węgierska butawy pol. Kor. i "	
3 1/2	" węgierska madszarka w. Kor. i oberst lejtnant.	150 ludzi

II) Wojsko Wielkiego Xięstwa Litewskiego 6240 ludzi

(2 Dmuzujących Butawy wielkiej i polnej W. X. Lit.)

A) Husarskie Choragwie: (400 koni)

1.	Choragiew husarska Krola Jm. i pułkown. i choragzy.	100 koni
2.	" " Fryderyka Krolowiza 1 " 1 "	70 "
3.	" " Butawy ^{wielkiej} W. X. Lit. 1 " 1 "	70 "
4.	" " Butawy polnej W. X. Lit. 1 " 1 "	70 "
5.	" " z Czastoryskiego kanderza lit. i poruczn. i choragzy	45 "
6.	" " Fleminga podskarb. lit. 1 " 1 "	45 "

B) Petyhorskie choragwie: (1240 koni) 4 brygady:

1.	Choragiew petyhorska Krola Jm. i pułkown. i choragzy	80 "
2.	" " Fryderyka Krolowiza 1 " 1 "	80 "
3.	" " Jawerego Krolowiza 1 " 1 "	80 "
4.	" " Karola Krolowiza z. Kurl. i poruczn. i 80 choragz.	80 "
5.	" " Butawy wielkiej W. X. Lit. i pułkw. i choragzy	40 "
6.	" " " polnej W. X. Lit. 1 " 1 "	40 "
7.	" " Poniatrowskiego Kapt. Krak. i poruczn. i choragzy	40 "

- 8 Chorągiew petyhorska Ogimskiego Kapt. trok. i pomocn. i chorąg
- 9 " " z Gartoryskiego woj. refk.
- 10 " " Soltkuba wojew. witebsk.
- 11 " " Sapiehy wojew. brzesk.
- 12 " " Ogimskiego marsz. w. lit.
- 13 " " Sapiehy podkom. lit.
- 14 " " Miśpota marsz. nadw. kor.
- 15 " " Ogimskiego pisarza poln. lit.
- 16 " " Przeworskiego refer. lit.
- 17 " " Radziwiłła miezn. lit.
- 18 " " Radziwiłła podkom. lit.
- 19 " " Gartoryskiego Towarz. kor.
- 20 " " Louieja strażnika lit.
- 21 " " Brückla generała artyl. kor.
- 22 " " Mafsaloskiego podkarb. nadw. lit.
- 23 " " Radziwiłła star. rzeczc.
- 24 " " Radziwiłła ordyn. Kleck.
- 25 " " Sosnowskiego pisarza lit.
- 26 " " Łopota strażn. poln. lit.

C) Lekkie Chorągwie:

1. Chorągwi 20 lekkich 20 rot mistrzów 700 koni
nie dożył kom. 10 chorągwi tatarskich a 10 chorągwi kosaćskich
- 2 Chorągiew węgierska 1 rot mistrz
- 3 Chorągiew janizarska 1 rot mistrz

w Tefliwie było 4 Kom.
 panie Janizarów litew.
 400 ludzi.

D) Regimenta konne i piesze:

1. Regiment konny Króla Jhu (Dragonia) i Generał-Szeff 600 koni
 1000 ludzi
- 2 " pieszy gwardyi lit. Króla Jhu i " " "
- 3 " konny Fryderyka Królew. (Dragonia) " " 300 koni
- 4 " pieszy Ostawy wielkiej w. X. lit. i Lutkownik 425 ludzi
 (Dragonia)
- 5 " konny " " " " 300 koni
- 6 " pieszy Ostawy polnej w. X. lit. i Generał-lejtnant 425 ludzi
 (Dragonia) Lutkownik
- 7 " konny " " " " 300 "
- 8 " Artyleryi w. X. lit. i Generał (Potocki star. Tomac.) i Lutkownik 150
 ludzi

w tym czasie potrzeby
 wojsko: Lospolite ru-
 zenie nieregularne -
 około 10000 rewin (Kozaków)

4

Z tym Wojsku Koronnym i litewskim byli z osobna urzędnicy:
(Generalfeldwachtmeister) (Generalquartiermeister)
Straznik polny, Obozny polny, Szczęśliwość wojskowa (Generalauditor)
Lizak wojskowy i Regent wojskowy koronny i litewski
li pod prezydencją z hetmanów wielkich z Komisarzy z Senatu
i 12 Komisarzy z szlachty zasiadali - do czego należał i je-
nerał artylerji (General Feldzeugmeister)

Za Stanisława Augusta przewidziane były do straży królew-
skiej 4 pułki (dwa piechoty i 2 konne) tak z Korony [r. 1766 utworzone
jak z litwy, do których Stanisław August dodał 3 re-
gimenty nowoutworzonych Ustanów pod komendą
Law. Obraniczkiego generała artylerji (r. 1770) któ-
re to 3 regimenty ~~z~~ byli pułki Ustanów ^{piechoty} ~~z~~ ^z ~~z~~
Miliujją nadworną J. Król. Mi

Za czasów Władysława IV wielkość wojsko na następujące oddziały:

1) Roty usarskie czyli chorągwie; w jednej rotie pod dowództwem
rotmistrza 100 koni; każdy rotmistrz usarz czyli towarzysz
stawił konno z pachotkiem i wozkiem. Uzbrojony był w
siódło z rzędem, kopię czyli tukiem, koncerzem albo parafsem;
miał zbroję, szyszak, zarskawie, ostrogi, szablę, kufel
krótki, prochownicę. W rotie czyli chorągwi było 100 koni.

2) Roty kozackie czyli lekka konnica. Każdy towarzysz
miał konia z rynsztunkiem, jarzankę z potrzebami pancaz,
misurkę, ostrogi, szablę rohatynę, pothak, krótką rufnicę,
prochownicę, Tądunkę, pachotkę i wóz z igwanosicą.

3) Roty dragańskie czyli chorągwie. Każdy oberster miał <sup>(ubrani z niemieckich
w kapeluszach).</sup>
pod sobą 600 draganów konnych, ci na głowę pobierali
miesięcznie po 13 zł. i po 3 talary na rok laufgeldu

4) Roty piechotne węgierskie; w każdej rotie był rotmistrz,
porucznik, dziesiątnik, propornik, szyposz i bebenista czyli
dobosz. Każdy pachotek miał rufnicę z knotem z krzosem, siekierę
k, szablę, prochownicę, Tądunki; a dziesiątnik dardę.

4) Doty wybranieckie piechotne - w kazdej rocie byl rotmistrz i porucznik.

R. 1660 za Jana Kazmierza tworzyly wojsko nastepne oddzialy:

(mieli z brzozy
pancerne)

(odpowiednio dzwiej:
szym Kwaszycerom)

1) Ufarsze. Choraziew 100 konna skladata sie z 20 towarzyszow w pierwszym szeregu za nimi w 4 szeregach tylnych pocztowi (do kazdego towarzysza 4 lub 3 pocztowych). Towarzysz mial zbroje: szyszak, kotnicz, pancierz, zarstkawie, nagolenniki, katy, nalez: szyszak, kotnicz, pancierz, zarstkawie, nagolenniki, katy, kopie, szabl, konierz dlugi na 2 1/2 toka lub mtoke b fantowy, kopie glotki dluga z ostrem zelazem, ^{choraziewski} berdyz albo butaw, szyszto.

(mieli potzbroi cygli
i brzozy na piechach)

(odpowiednio dzwiej szym
Chevaux legeres)

2) Pancerni albo Petyhorci na koniu w szyszaku, miszorce, pancerzu z muzkietem lub tukiem. ~~W~~ w Dolke zwano ich Lancerni a na litwie Petyhorcami.

3) Kozacy na koniu lekka jazda bez zbroi w burkach z tukiem i szabl.

4) Dragonia konna ubrana z niemieccka

5) Piechota cygli Hajducy z berdyzami lub rusznicami.

(ktore podzieleno na
z autoramenty (zauagi)
t. j. polski i cudzoziemski)

R. 1717 nastapila organizacja wojska. Uchwalono komput wojska na 24000, to jest koronnego 18000 a litewskiego 6000; naznaczono ~~100~~ kazdej chorazwi pewne stajaje cygli leze. Koszta na wojsko koronne wynosily 5420856 zt. na wojsko litewskie 2062627 zt. na artylerie koronną 147,798 zt. na artylerie litewską 69,600 zt. Porcja cygli ptaca wynosila rocznie na szyszaka 428 zt. na Lancernego w Dolke i na Petyhorca w litwie 372 zt. na Tataara lub Kozaka 272 zt. na Dragana 300 zt. na Piechotnego 200 zt.

(Towarzyszem mogl byc
tylko szlachcic)

Do polskiego autoramentu nalezeli: Ufarsze, Pancerni, Petyhorcy, lekkie chorazwie - Do cudzoziemskiego autoramentu Piechota, Artyleria, Dragonia, Węgierskie i Janzarskie chorazwie.

Cudzoziemski autorament
mial niemiecckie mundurzy
i komety.

R. 1766 podwyższono zoid w wojsku kor. ufarszowi 600 zt. pancernemu 500 zt. lekkiemu kawalerzycie 400 zt. a w obujm autoramencie: ^{450 zt.} ~~Komemiu~~ 260 zt. 1597 piekremu. - Utworzono tez Gwardie Krolewską konną i pieszą

R. 1775 powiększono liczbę wojska do 30000; przeznaczono na wojsko koronne 12000,000 zt. a na litewskie 6,596,000 zt 2 1/2 gr i zaprowadzono nowy podział i organizacja:

5

B) Wojsko litewskie

Etat generalny: 2 Hetmanoów wielki i polny litewski, i
Generał Artyleryji lit. 2 Generał-Lieutenantów, 3 Generał-
-majorów, i Łyżarz polny, i Straznik polny, i Obożny
polny, i Stanownicz (Znimowystan) 2 Generaładjutan-
-tów (Oberstlieutenantów) Hetmana w. i 2 Generaładju-
-tantów (takichże) Hetmana poln.

Żarda: 2 Pułki żardy narodowej lit.
1 " Karabinierów Gwardyi Kornej lit.
5 " Przedniej Strazy lit.

Piechota: 1 Pułk piechoty Gwardyi lit.
5 " piechoty polowych lit.
1 " pułk polowy (czyli b. y) lit. nowego podniesienia
1 Korpus Artyleryji lit.
2 Chorągwie Janczarskie dla Hetmanów
1 Regiment piechoty szesnastu batalionów.

Dawne rangi w ten sposób porównano: Towarzysz (chorąg) ^{dawny}
Namiestnik (porucznik) Chorąg (kapitan) Porucznik
(podkownik) - Komendant Brygady narodowej dostat
rang Generał-majora, a Wice Komendant tejże Brygady
rang Pułkownika.

Wojsko to było ^{nowe}werbowane bez zwatku w miastach; Żołnierzy sto-
jący na kwatery proz dachu, ognia i wody nie mogą
zdać

R. 1775 wydano pierwszy Regulamin wojska, w Warszawie

R. 1717 nastąpiła nowa Ordynacja wojska: I) Wojska
 Koronne: a) Zauąggu czyli Rutoramentu polskiego: 1)
 Konnica: Chorągwie: a) hussarskie β) pancerne
 γ) lekkie (utani?) 6) Zauąggu czyli Rutoramentu
 cudzoziemskiego: 1) Konnica: Dragonia: Leibregi-
 ment Konny, Regiment Królowej Konny, Regiment
 Królewicza Konny, Regimenta Putawy wielkiej i
 polnej Konne. 2) Lichota czyli Infanterya: Regi-
 menta: Liosy Gwardyi Koronnej, Liosy Królowej,
 Liosy Królewicza, Liosze Putawy wielkiej i pol-
 nej. II) Wojska W. X. Lit.: Chorągwie Hlu-
 sarskie, Petyorskie, Faterskie, Kozackie,
 Panczerskie, Turuckie.

1753 Stopnie w wojsku Koronnym i) polskiego za-
 uąggu: Hetman wielki Koronny i W. X. Lit
 2) Hetman polny Kor. i W. X. Lit. - Pisarz polny-
 strażnik wielki (Praefectus vigilum generalis) - Straż-
 nik polny - Obozny (Generalis curruum praefectus)
 - Stanowizny (Castrorum metator - Quartiermeister) -
 Regimentarz - ^(Pulchownik) Pulchownik - Sędzia wojakowy - Rot-
 mistrz - Pozurznik (Locumtenens) - Chorągwy - Towarzysz -
 Pocztowy - Łachotek - 2) cudzoziemskiego zauąggu: Ge-
 nerallejtant infanterii lub kawalerii - General major - Ge-
 neralaudytor - General adjutant - Pulchownik (Colonellus) -
 Oberstelejtant (Vizecolonellus) - Major - Kapitan - Poruc-
 znik - Chorągwy - Feldwebel (Wachmeister) - Szerżant - Kapral -
 Gofreyter - Granaterz - Gemejn marszkie tyer lub Dragon.
 - 2) Artylleryi: General Artylleryi (Feldzeugmeister)
 pod nim: Regiment Artylleryi, Korpus Artylleryi, Frejkompania
 Artylleryi

Najdawniejszym kodeksem sądowym dla wojska pol-
 kiego są: „Artykuły wojenne hetmańskie Authōritate
 totius Reipublicae na Sejmie Lenni 1609 approbo-
 wane.” fol. często wydawane i w II Tomie Vol. Leg. znajduję
 się - jako też późniejsze rozporządzenia które się mieszczą
 w dziele: „Artykuły albo Konstytucye wojenne hetmań-
 skie. Niezwiez, w drukarni X.X. Radziwiłłow 1754. 8vo
 kart niel. 4, str. 250 i kart 40 (Excerptow z Volum. Leg.) ded. Mi-
 chałowi Kazimierzowi Radziwiłłowi wojew. wileń. hetmanowi
 w. W. X. d. x. A. Z. Soc. Jes. Praef. Typogr. Ducalis Radi-
 villianae. Są w tē m dziele: 1) Artykuły wojenne hetmańskie 1609
 i Artykuły należące do obozu ciągłego. 2) Artykuły wojsku
 cudzoziemskiemu opisane w Uniwersale Władysława IV Kró-
 la pol. (dla regimentow pieszych i chorągwi dragoniskich). 3)
 Ordynacya sądow wojskowych, za panowania Jana Kazimierza.
 4) Artykuły żołnierskie w Wielkiem Xięstwie Lit. na sejmie
 generalnym postanowione i od J.M.L. Włehora Chodkiewicza
 kaszt. wileń. temora najwyz. W. X. d. potwierdzone. 5) Artykuły
 wojskowe publikowane w obozie pod Illuskiem 2 rozka-
 zania Janusza Radziwiłła hetm. w. W. X. d. r. 1648 d. 13 Octobr.
 6) Artykuły wojskowe za Najjasn. Królów Polskich i hetma-
 now W. X. d. wojsku ustanowione a teraz 2 rozkazami
 Michała Kazimierza Łaza wojew. wileń. hetmana w. W. X.
 d. do druku podane. 7) Regulamen przez Uniwersal od J. O.
 X. Michała Kazimierza Radziwiłła wojewody wileń.
 hetmana w. W. X. d. w Nieświzu 1746 d. i Septemb. opisany
 Główna podstawa tych Artykułow i Regulaminow były Artykuły
 hetmańskie z r. 1609. Kararsi była surowa: bunt, sabunek, kradzież
 wileństwo, pojedynki i powalki wyzywania karano żądłem; wytrafieniem
 z wojska: woszeżerzeństwo, opisństwo, kosterstwo; utrata ręki dobycie

troni na drugiego.

R. 1769 d. 5 Sierpnia w Kaliszu wydane zostały na rozkaz Ignacego Skarbek Szalazewskiego marszałka Konfederacji województw wielkopolskich: Artykuły wojskowe z Konstytucji wyjęte. (b.m) 8 w. str. 55 (wydane dla Konfederacji barskiej)

R. 1753 wyzło w Elblągu: „Corpus Juris militaris poloni: cum, w którym się znajdują Artykuły wojenne hetmańskie r. 1609, reflexiami z teorii i praktyki wojennej zebranemi objaśnione oraz z Addyamentem Rozmyśl. Ustaw wojennych w języku polskim i niemieckim do druku podane przez Samuela Poradowskiego porucznika i audytora regimentu pińskiego H. Krolewisa z Mei cudzoziemskiego reziagu. w Elblągu w drukarni niebrozuryka Dreuosa 1753.” fol. Kart 16 str. 479. 33 i str. 73. 1. (Cancellarya wojenna) wydane za staraniem Jana Klementa Boranickiego wojewody krak. hetm. w. kor. Są to Artykuły hetmańskie z r. 1609 z obszernymi wykładami i notami — na str. 4 jest pieśń Bogu rodzica z tłumaczeniem obok niemieckim — W dodatku pod tytułem Cancellarya wojenna albo Miscellanea regimento we str. 28-37 są akta w sprawie Jakuba d'Argelles (Argilliers)

Argelles d'Argilliers
k. 179 wojskowy w
Toruniu 1727, nar.
bimtry prztem wiele
długom, uickel do Fran-
cyi. Skazany najprzód
zaornie przez sądy
korcy w Bładowie d. 5
Czerwca 1728, wydam
został przez Króla Fran-
uskiego, r. 1731 i 1732
wojskowy w Wersawiu
skazano go jako desertera,
złodzieja i oszczerni-
cy r. 1724 z wojskiem swym do Torunia zstawał tamże w ratodze
w roku pułk Kornelowa
denardowa d. 10 Mar-
ca 1732 na degradacyi
na 2. klasie i ponownie
maiera na dorozymie
wpradnie.

najola gwardyi koronnej pieśej wrodz. 1686 w Augerbas jako Fleu-
rence w prowincyi Guienne we Francyi, od r. 1700-1710 służył jako
dier we Francyi i Hiszpanii w wojsku — d. 28 Marca 1711 zainagnat sie
do saskiej gwardyi, otrzymałszy r. 1714 dyplom, ożenił się 1713
w Dreźnie z panią M. S. wdową po B. z domu D. i zainagnat się do
pułka gwardyi koronnej jako kapitan, zstawałszy 1717 majorem, posta-
wiony r. 1724 z wojskiem swym do Torunia zstawał tamże w ratodze
jako komendant (i nawet r. 1726 indygenat (otrzymał). R. 1727 d. 24
lipca odebrał z powoty gdańskiej w Toruniu wyrok z 2475 dukatami
przeznaczonymi na utrzymanie wojska (zstawałszy z worka dukaty
napelnił go szostakami i postat do regimentu, a tam 26 lipca 1727 z 509
konstabingji z dziećmi tajemnie uszedł z Torunia. Orzdzony (zaornie) w 1732.
Ob. Expositio criminum Jacobi d'Argelles 1731 — Libellus apologeticus Jacobi d'Argelles 1731

R. 1747 przedst. p. 10.
cie w 1732 roku jako
kiem w Łowicku wyłane w Francyi jako obroca.)

Na Rusi w najdawniejszych czasach zwano wojsko ruszajace na wyprawy Polk, który sie dzielil na Drużiny. W wojsku takim bywali: Bojaty, Mieczniki (drugi stopień po bojarach), Gridnij (straz zamkowa lub obozowa) petniaca służbę w namiocie-gridnia), Dzieckije, Otkroki, Szuwony (szczeniaki) i Strzeley. - Nazwa Kozaków znana już w odległych czasach. Konstanty Porfiragenita w IX wieku wspomina kraj Kasachia pomiędzy Czarnem a Kaspijskim Morzem; a nazwa Korak w języku tatarskim oznacza lekko uzbrojonego wojownika. Okolo r. 1282 tatarski gubernator (Baskak) Karskiego Księstwa wprowadził z Besarabii czyli Biatygoryi (dzisiejszy Biatygorsk w prowincyi Kaukaskiej) lekkich wojowników, których osadził w oddzielnych Stobodach. Wojownicy ci zwani Kozakami (z tego też i nazwa Petyhorcow) pełnili w kraju służbę zandarmerii. Oddział tych wojowników tatarskich z koncem XIII wieku, osiadł nad Dnieprem i zatorzył miasto Czerkassy (poniżej większa ich część pochodziła z Czernihowskiego kraju) za czasów zwierzchnictwa tatarskiego. Ci Kozacy tatarscy byli zarodem późniejszych Kozaków siczowych. Od r. 1549 pojawiają się Kozacy donscy. - Hmlaj-gorodem zwano tabor z wozów (Wagenburg) - Wirusy pisane podają rok 1340, po zajęciu Księstwa Kijowskiego przez Litwinów, jako początkowy istnienia Kozaków Ukraino-kich.

Wtedy to osada wojenna Kozacka nad Dnieprem założyła
miasto swe główne Czernihów. R. 1471 po zajęciu Kijowa przez
Polaków, mieszkańcy Czernihowa, nie mając osadzić się na
jednej z wysp Dniepru Chortycy, założycy tu Sicz czyli
siedzibę swoją. R. 1511 Ostafi Dąbskiemiż starosta czernas-
ki i kaniewski zorganizował tych osadników i zbierców w
potki i sotnie, i wraz z Przemysłem Samokorowiskim staro-
stą chmielnickim użył ich jako straż pograniczną przeciw
~~Polakom~~ Tatarom. Król Stefan Batory tych Młociów Zapo-
roskich czyli Kozaków r. 1576 podzielił na 6 potków,
(perejasławski, białocerkiewski, kaniewski, korsunski,
czerniaski i czechryński) każdy po 1000 ludzi; potki zaś
na sotnie i dziesiątki. Dotąd zaczęto też prowadzić porząd-
ne rejestry tych stuzbowych Kozaków, od których ich re-
jestrowymi przezwano. Mimo tych osad czyli jedna wol-
nejorzech ułożyła się na wyspach Dniepru, gdzie żyła
w niepodległych Siczach (słowo ruskie oznaczające siedzi-
bę) i Koszach (Kosz po tatarsku: namiot). Kozacy u na wo-
dziej wojowali w łajkach, a na lądzie z wozów tworzyli
obronne tabory, zwane Ihulajgorodem.

8
Strzelba i wszelaka munia która
w naszym nakładem z. Krol. Mii w Wiel-
kim Księstwie Litewkiem jest sprawa
wana, porządku ab anno 1551.

Myjet w Krol. bibliotece w Sztokholmie
in 4to kart 114.

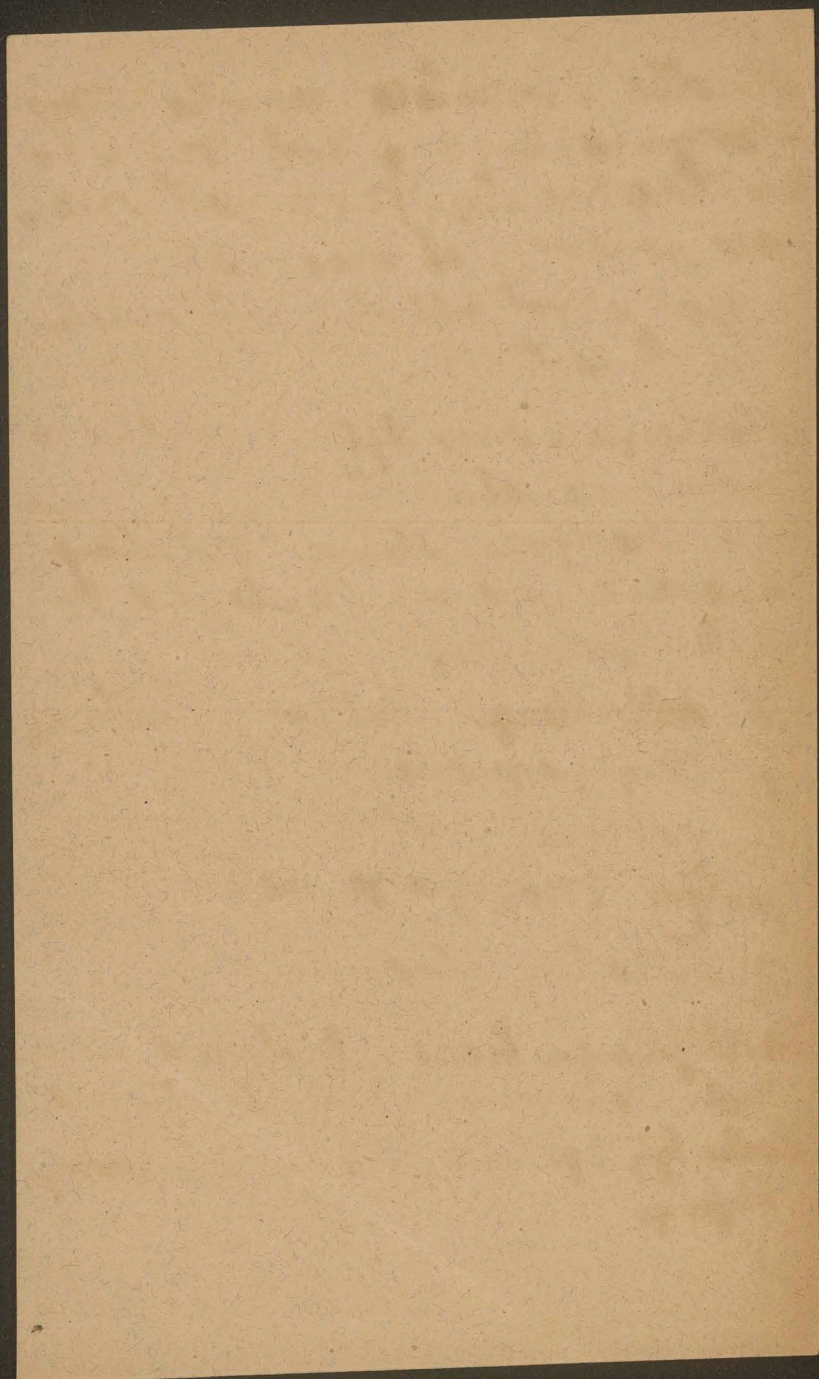
W Lekhanzie w Wilnie były: I.) Wielkie Ka-
mienne działa (Zebrak, Witold, Baba, Augu-
tus), Szarffmei, Stawiki, Zrotchlangi,
Spiewaczki, Piszorek, Bemennica, Og-
niote Działa, Mozdzierze wielkie.

II) Feltchlangi, Falkony, Quarterchlan-
gi, Mozdzierze srednie

III) Falkonety wielkie i srednie, Ser-
penty, Mozdzierze male.

IV) Potkartuny, Smoki,

Do Feltchlangow brano kule otworiane 6 fun-
towce - do hakownic i funt. kule otworiane
Prochu były 3 gatunki: Działny, Hakowniczy
i Rufniczy.

R. 1587 dzielono w Polsce wojsko na 1) Ułozary każdy nakońcu
 z kopią w zbroi, w 2 sąż kawiach, szysza ku, krótka ruszni-
 ca, szabla i koncerzem albo patazorem. 2) Kozacy konni
 z potłakiem i krótka rusznica. 3) Łiechota czyli Wajducy
 węgierscy (konstytuc.)

Eligery
 Włazersze
 Hulajzordy (wieże)
 Porogi (w.)
 Rajtaryja

R. 1628 (podług Starowolskiego) dzielito się wojsko na a) Jardę
 ciężką: 1) Włozarze czyli Kopijnicy w zbroi ze łaznej, szysza ku
 z 2 sąż kawiem, kopią długą na 6 1/2 łokcia z chorągiewką, szabla krzywą
 i koncerzem pod prawą nogą u siódła, a na przedzie pistolet albo
 2, na zbrojach z tyłu skóry rysie, tygrysie, niedźwiedzie. 2) Ar-
kabuszerowie ubrani jak Włozarze tylko za miast kopii mieli
 arkabusz czyli muszkiet dłuższy. b) Jardę lekką 1) Orze-
mysy w pancierzach z łazami z muszkietem długim albo z
 tukiem do strzał, każdy miał w łocznie 4 łokcie długo 2) Kozacy
 jedni w pancerzu z szysza kiem z muszkietem albo tukiem i
 2 pistoletami, inni bez pancierza. - Łutk jeden miał od 100 do
 400 towarzyszy; w każdej chorągwi 30 szlachty z których każdy
 miał 3 do 4 koni poytowych i i wozek. Poytowych i pachotków
 zwano celadnicą. - Łiechotę dzielono: 1) Wajducy z szabla, siekier-
 ką i strzelbą długą; w chorągwi pod jedną barog od 100 do 400
 2) Kozacy w sukniach z samodiatu z samopatem i szabla albo
 z opuzepem i tukiem.

*) Rajtaryja Arkabus-
zer w r. 1670 woin-
to jako mniej potrzeb-
ny - R. 1658
 rozpuszczono Cho-
 rągwie Włozackie
 (Semenow)

Na utrzymanie wojska ~~1000~~ szła 4ta część dochodu z dóbr
 królewskich tak zwana kwarta, r. 1576 na to przeznaczona;
 oprócz tego pobory, czopowe, pogłowne. — Stefan Batory miał
 najistotniejszą piechotę węgierską i niemiecką
 Piechota Tanowa ustanowiona r. 1578 i 1590 i wybierana
 z dóbr królewskich, z 20 kmieci jeden pachołek czyli wybraniec
 który przez pół roku o swej strawie służył. R. 1726 zaniechano
 ten rodzaj poboru wojskowego i utworzono regularną
 piechotę Tanową werbowaną, na którą z Tanu wybraniec kiego
 płacono rocznie po 100 zł.

Podział wojska polskiego w r. 1775 (30000 ~~1000~~ wojska)

A) Wojsko Koronne:

Sztab generalny z Hetmanem wielkim i polnym, i Generał ar-
 tylerji kor. 5 Generał-lieutenantów czyli Regimentarzy
 dowodzących 5 dywizjami, 8 Generał-majordów, i 2 szarż polny
 kor. i strażnik pol. kor. i Obozny polny kor. 2 Generał-adju-
 tantów z rangą oberstlieutenanta przy Hetmanie w. kor.
 2 Generał-adjutantów z rangą Oberstlieutenantów przy Hetmanie
 poln. kor.

4 Pułki Kawaleryi narodowej (10000)

1 Korpus Artylerji

1 Regiment Fizylierów

1 Regiment Gwardyi Konnej Koronnej, (w regimentach 12100 żołd.)

1 Regiment Gwardyi piechoty Koronnej

7 Regimentów piechoty polowych

6 " Dragonii Konnej

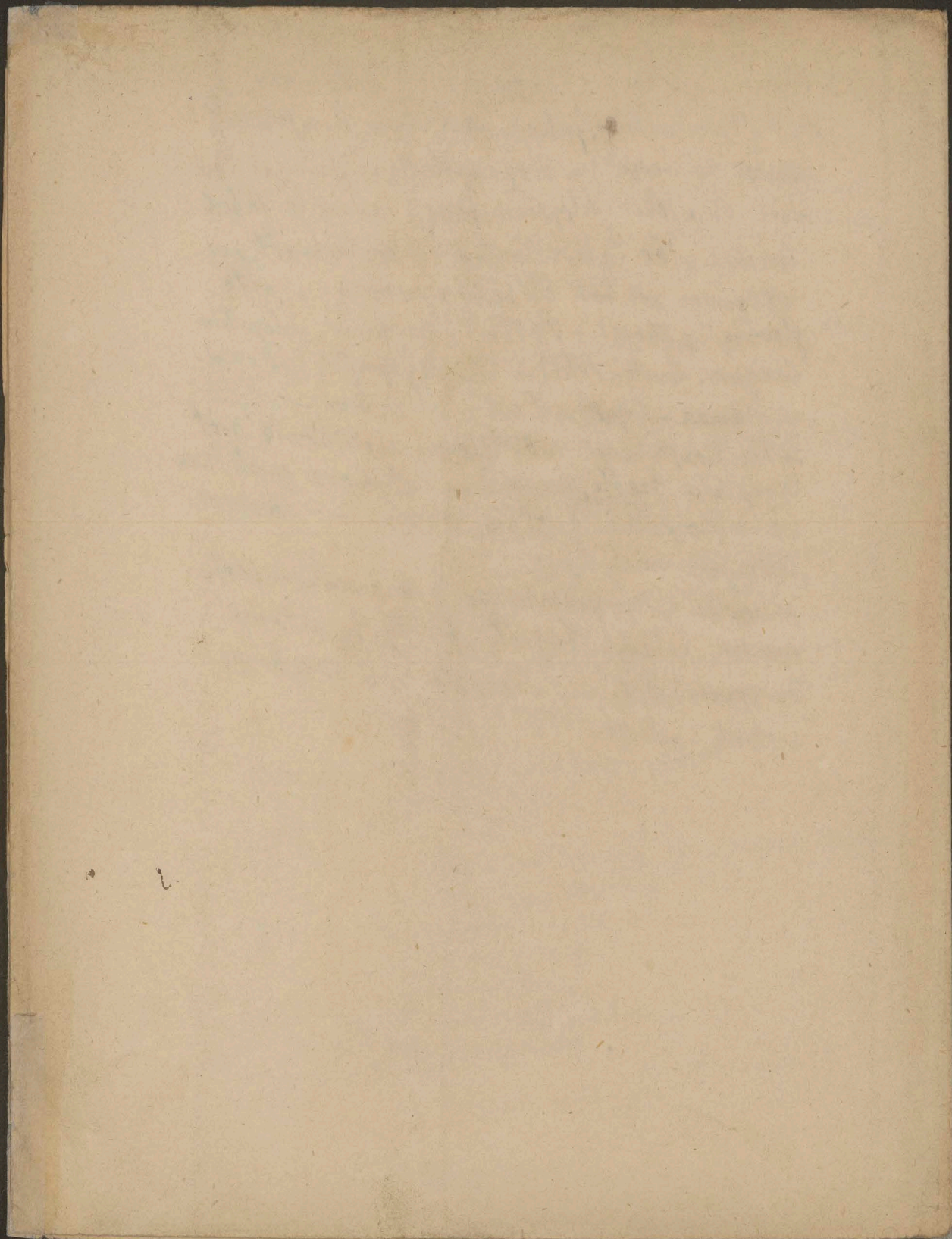
2 " Przedniej Strazy

2 Chórki węgierskie dla Hetmanów

1 Regiment piechoty garnizonowej

1 Korpus Kadetów

1753 Oręż wojskowy: Zbroja (Harnisch), Laneczer, Szy-
 szak (Sturmhaube f. Galea), Zarz Kamic (Armstücke-
 Mericae Karwasze?) - Kopia (Hafta), Sztucyer (Car-
 biner, Brandetier, Schlopetum breve) - Szabla (Säbel)
 koncerz albo Palasz (Contus, Schlechtchwert, przy-
 wierzany pod bok kulbaki, z hrotka i prostą
 glonią t.j. klingą) - Potrak (Muskete, Schlopetum
 longum, Luntentrohr) - Dziade (Zinß) - DREW-
 CA (Lancea - Lique) - LUK z strzalami -
 Lodzug Konstytucyi 1587? Wazze mieli Konię, Krot-
 ka rusznica, ^{chorągwie} Szable koncerz - Letykora mieli dREW-
 ce - Kozli kie ^{chorągwie} Krotkie rusznice - Laneczerne
 chorągwie miały dzidy
 W wojsku cudzoziemskiego autoramentu infante-
 rya ma palasze, bagnety, flinty, frontony
 (Kurzgewehr), Liki - Dragonia z s' Karabiny,
 pistolety i palasze.

Sigismundus III Varsovia d. 22 Januar. 1590 confirmat
litteras Capitulariorum Cracovien.

na proste
Przewodzą Starzych
zgromadzenia a)
Strzeleckiego
nadają dla czyszczenia
rycerskiego Szkoły
Strzeleckiej miejsce
spokojne przy
mieście niezane
Celstat na którym
miejsca takowe
czyszczenia od przyod
Kow ich były sprawo
wane na klorem,
to miejscu ma być
oddana uszczerbki
postużenstwa Urzędowi
od nich samych obra
nemu, przy czym tej
porządek niżj opisa
ny ma być zachow
wany

Burmistrz i rada miasta potwierdzając miejsce Celstat
potwierdzając Porządek i prawa Ruchowej
ka Kownickiej i dzialnej Strzelby - w Krakowie
w piątek przed 1. Janem Chrystusem 1564. i mier czyszczenie z hakow
nieczyszczenie

1) Każdy ^{mieszkanin} mieszkanin należec do szkoły Strzeleckiej ma być
wkupic dac do puszki 6 gr. - a któryby prawa
miejscowego nie miał 12 gr.

2) Zaręka wystawiona do Strzelanie o Klejnoty
pantfai ma mieć szeregofski w okręgu 2 tonie
Kazdy ma mieć 4 szusy - a któryby będą mieć
wiecej trafarów równych mają się rozbić
- niemający prawa megoz nie ma brać klej
notu pantfaiego

3) niewolno Strzelac i Jostebm z grubowanij albo
ceygowanij rufznice podkara 24 gr.

4) Kto pierofny nabije rufznice ma ją potrzyć podk wie:
zyski i drugi podk niego i t. d.

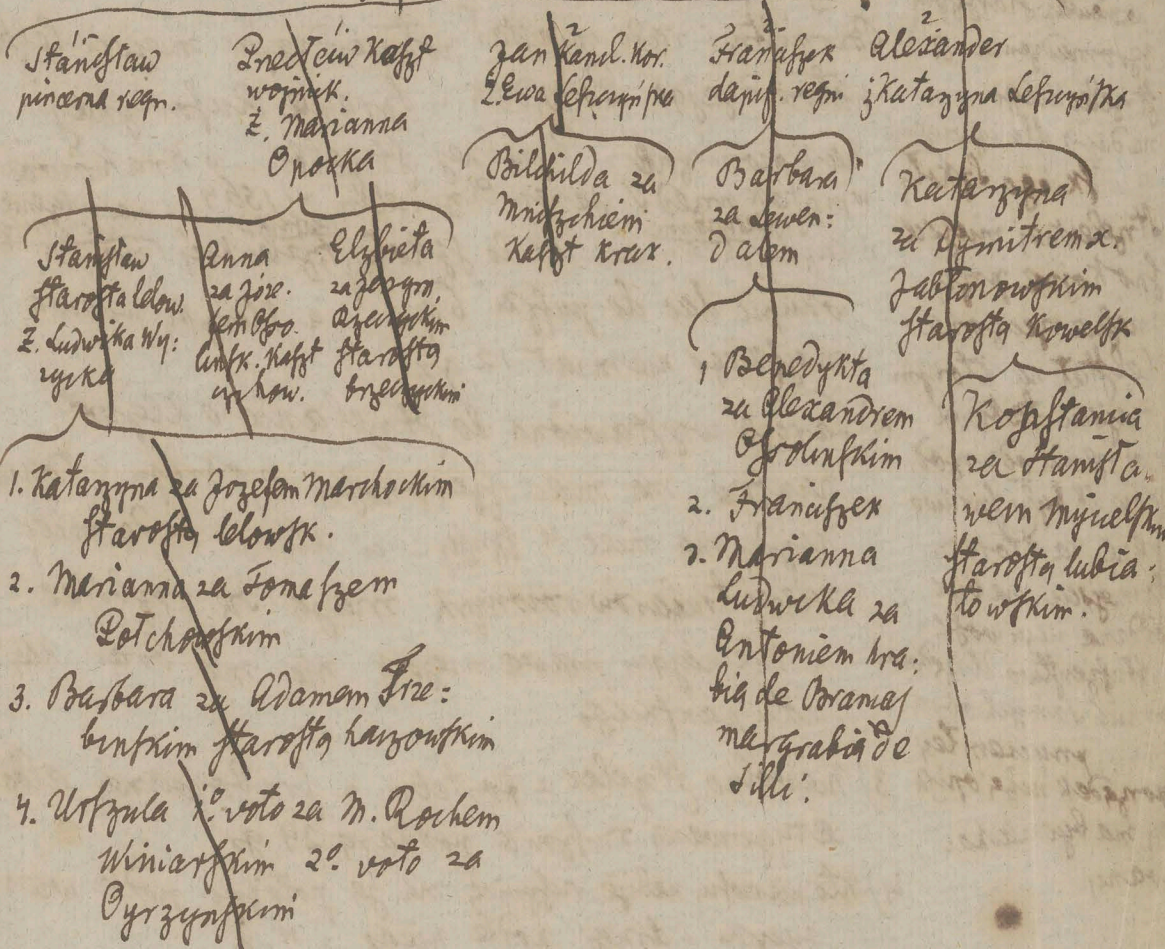
5) Zaden z Strzelcow nie ma hubki zapalać ani
drzewiej rufznice jego będzie leżata w wieżycy ce
aby wystrzelofny nie wracał nazad z hubka zapalona
gdzie rufznice nabijają - aby jeden drugiemu mowę
ani kurkofny nie pnieł kazda - któryby gapki nie zdjął
a nie sprowad z niem

6) Pod czas Strzelby nie ma być pijanstwa piwa lub wina
lnitej Strzelec ma stras swego posytać aby mu
zuj ukazał poki Strzelba będzie

Ma być mu dac 12 razy
posytać lub ma
dac 2 gr.

Franciszek zembek Kapitel. Kamienieck

Z: 1) Dieniz Kowna 2) Barbara Ruzniowska

+1677

Jadwiga z Stupowa Demerowa siostra Wojciecha *) i Gabriela i siostry sony Jana Garneckiego milczynka Krak. i Anny Biato brzeskiej
 *) którego córka Teresa.

Hugo Kotataj ur. 1 Kwiec 1750

Biogram z Jazpna Kowalkowskiej (p. 278) p. 283 - 296, 302 - 308.
 Dziejstwa Kowalkowskiej (p. 182) tom VI - Ogo Lucego

- 7) Gdyby kto z pochopu z tarczy trafił nie ma mu to płać
 a koby strychował a gwóźdź by ~~by~~ tem niechciał
 zostać nie ma mu fusz za tarcas być przysytem,
 toż samo gdyby tarczy na wylot nie przebit w cem
 ma ułaznowi być wiara dana
- 8) Gdyby komu będąc w wieży, ce rufnica pufiła
 tedy mu fusz ginie toż samo gdyby mu do 3go
 razu rufnica nie pufiła.
- 9) Podczas strzelania nie ma żaden strzelec Kresle
 grać z tarcz strzelac' poki się strzelba nie skończy
 pod winą 2 gr. leż warcaby, mąkowanie, rym:
 fowanie i inne gry wolne. Gdy go strzelca zawo:
 tają do strzelby a on nie przyjdzie do 3go razu
 traci fusz. A tej kiedy w kofuota przybiją tablicę
 z wyznaczeniem godziny tu zejściu się do strzelby
 którzy dwaj na posledz przyjdą mają być przyzwani
 a wżakoi wolno im się i grozem wykupić. Każdy
 ma mieć i fusz do probowania, za każdy inny
 fusz ma dać $\frac{1}{2}$ gr.
- 10) Na potrzeby meysca celstatu raptać ułazna,
 piłazna na tarcas, cyliki, ueruidto gline ma
 dać każdy strzelec w pierwszym dzien strzelby 2 kub
 albo 2 tufznic 6 gr.
- 11) Aby żaden strzelec nie strzelal ze 2 rufznic o panskie
 klejnoty, a i tej rufznic 2 kulami nie nabijał, gdy mu
 się rufznica refszuje ma ją starzym okazać
- 12)

2) Co roku z strzelców obierać będą 8 starzych
kto im mają być przy strzelaniu o Klejnoty, panfkie
kto by miejsce zamieszkiwał z strzelców ma dać i grob
do pułki a przychodzenie gdyby to czynił ma być przy
cowlan

Burmistrz i rajca potwierdzając te artykuły chcą aby
i strzelecki Kuchny porządek nie derogował rufzniczym
i hakowniczym, kto by się szarpał i skł lub niezgodę
wprowadził ma być oddany do urzędu miejskiego a wnie
względem wimien będzie takowego wedle opisu i malowania
tablic na tem miejscu przybitych ukarać. Tymtem
obiecuje Rada miasta co roku 100 Talarów na
panfkie Klejnoty i wyprawienie strzelb dawać.

II) Porządek wywodzenia strzelby ~~z~~ przykuty sy:
cerkniej na każdy rok.

Do pierwszej strzelby z Kuch przywołany od Przewodniczego
poniedziałku aż do S. Michała niedziel 24, na każdy
niedzielę panfki Klejnot ma być gr. 20 wzywni fl. 16
Na S. Jan Chrzciel główna strzelba z Kuch na 3 panfkie
Klejnoty na każdy Klejnot 4 gr. wzywni fl. 12.

Strzelba o Krolestwo ma być w tydzień po Oktawie
Bożego Ciąta w parafii poniedziałek który Kuch
zbije ma Krolewem zostać przez cały rok i wden być
od podatków miejskich, a Klejnot będzie miał 6 toki
purpurianu, i parę rogawic i wieniec.

Do Wolowego ptaka Kto go zbije 4 fl.

Do dzikiego meża i do Tarony z Kuch co roku na S. Filip
i Jakub strzelba ma być a do każdej strzelby Klejnot
ma być panfki par 2 1/2 fl. wzywni 5 flor.

2 rufznic strzelba do Tarony miejsciej parafii od poniedziałku
Przewodniczego aż do S. Michała poniedziałku 24, na każdy

Strzelki, Klejnoty miejskie gr. 20 wzymi fl. 16.

Na S. Bartłomiej główna strzelka z rufznic do Furka do Propornika i do Żyda 3 Klejnoty pantsie, każdy Klejnot fl. 4 wzymi 12 flor.

Item z hakownic 2 razy do roku na dzień S. Jakuba we zimie, najmłod panfski Klejnot 6 Toki adamafku Tokiec po 48gr. wzymi 9 flor. 19 gr.

Item Strzelka z Falkonetu albo z Dział w rok raz w pierwszą niedzielę przed S. Jakubem we zimie na pięć Klejnotów pantsich na każdy 4 fl. jeit 20 fl.

Przytem rozkazuje Rada aby obrani Starci co roku dla potwierdzenia prezentowani byli Radzie miasta.

III) Porządek i sprawa kufznych strzelców r. 1562.

1) Każdy nieczonim chce należeć do tego towarzystwa albo bractwa ma je wykupić 6 gr. a oby albo przychodzien 10 gr. i pisarzowi 1/2 gr. od wpisania.

2) Na wielone świętki jest obyczaj do Ptaka strzelac i Starzych odnawiac.

3) Starci maja doglądać porządku i za przestępstwa karać. Każdy z Starzych winien być w niedziele na Celstanie lub zastępis daci. Starci maja na Kofyt zgromadzenia sprawić czynowe naczynie.

4) Rada miejska daje kufznym strzelcom na każdy tydzień od dwigtek aż do S. Michala Klejnot. 3 Klejnot pantski nie ma być strzelano aiby 12 strzelców było. Klejnot pantski może każdy tylko i kroc w roku wygrai wżakie wolno mu wygrai inne klejnoty. Strzelec każdy ma do strzelby złożyć 4 gr. a dla potrzeb Celstatu jeden szeląg z których pomiędzy Celarz i Cylik będą placeni. A Ktofu Koo na ubiór wygra ten aby był przywiencon i ma na przyszłą niedzielę daci strzelcom zimnych medle swej woli.

111

i sumiennie doglądać. Zaden aby do Syranku przez próg do siany nie wstępowat pod wing i gr. A zegar kiedy się pusci każdy ma na swym miejscu siedzieć a nie powstai aż zegar wybrzaka, chyba za odpuśceniem towarzysza przynim, przednim i za nim. Też jeśli kto po 3kroci będzie w poslednim strzelaniu dać ma i gr. A jeżeli by komu strzelając kulka naruszyła się, ma mu być i szus przypuścion, choć go obmieżyka, albo ma z inzej kulke strzelac. Każdy strzelec ma na swym berie mieć napisane imie swoje, gdyż by mu trafunek nie był przypisany. Kto tej nie strzelił poki zegar idzie a zabrzaknie, już szus strait, co się czyni dla młodszych strzelców i tych którzy nie są spiętkami.

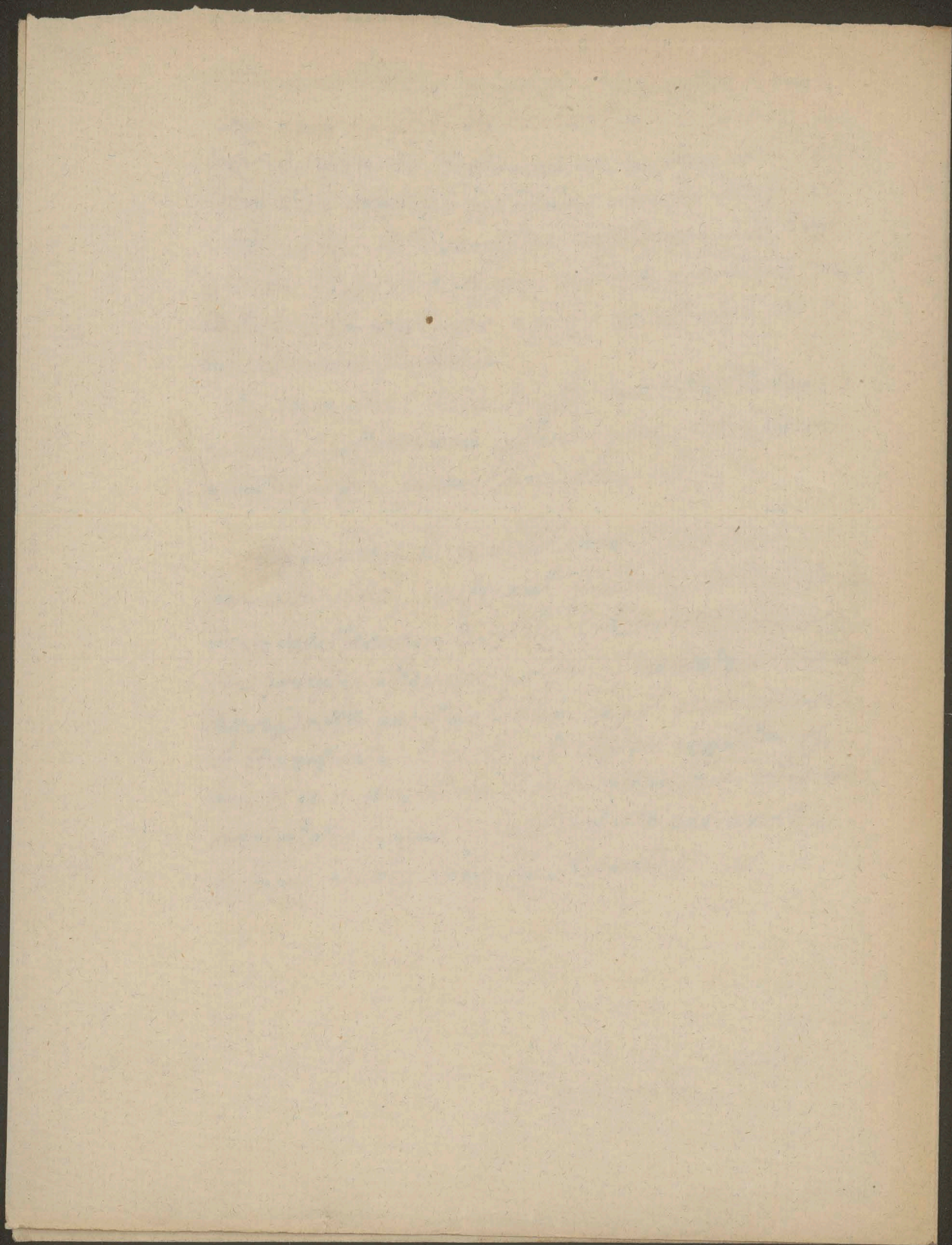
11) Strzelec który będzie winien wstępne pieniądze a od cularza po 3kroci o nie upominany będzie, przed tym aby była siana zawarta, dzie ma też zaden strzelec z drugiego sztytć pod karą, nie ma też zaden gdy nie trafi za gniewem kulke od siebie odrzucać pod wing i groźba i jeśuz na Asinusa pojrzec.

12) Gdyż plac Kregielny na Celstanie strzelcom należy a wotefuzatemu który na każdy rok ptaka zbije który z niego pożytek bierze: a iż dotąd Celstat stat lekkiem ludzmi jako Kozernicy, przezco się niestatak namnożył i wiele szatecznych miejsc się tego chronito - więc nakazujemy aby Szafy Krol który na każdy rok ptaka zbije, miał dochod od tych, którzy tam towarzystwo albo bratwo mieć będą, albo kto tam z nami strzelac będzie, albowiem miejsca tego cwiczenie i Krotofila na same niestazany tylko się referuje. A co się dotyuje Kregielnej Krotofile, ma być przy strzelcach trzymana, a nie od osob pluskawych, pod wing i grzywmy.

Ktoby się na Celstanie przysięgi i bluźnierstwa dopuścił
a być karan, a gdyby się nie chciał dać w karanie, ma
być odnieśiony do Urzędu i nie ma mu być wolen Celstat.
Ktoby broni dobył lub szkodliwym czem na drugiego
cionat ma być od towarzystwa wykluzon i od Urzędu
w karan. Gdyby się dwaj przy Krotkociłi powadzili; mają
im starci pokoi przykazac, a gdyby nie ustruchali ma im
być wybronione strzelanie

30y Burmistrz i Rada Miasta Krakowa takowe
porządki i postanowienia potwierdzamy. W Krakowie
w Diatek przed J. Janem Chryziewem 1562.

Sigismundus III rex Poloniae (Varaviae d. 22
Januarii 1590) confirmat praedictas litteras famar-
torum Sagittariorum Civitatis Cracoviensis: tu wygwi-
rane powyższe ustawy po polsku: i mandatum Nicolao
Zebrajowski palatino lublin. capit. gener. cracov.
et Magistratui Cracov. ut eisdem Sagittarios
dum se se in jaulatione sive in campo sive intra mu-
ros civitatis Cracov. in loco consueto exercent, a
quibusvis inquietis hominibus teneantur.

Aqua (And. Dell) Praxid
 regina d'iaa rozdzels
 na na 3 Kpicy to jest
 zsu albo Artyllerya
 polska z ryfankum
 ofiarow L. Jezem
 30ft roga ff. 238.

Macaronica Marfor
 di Medicorin 1623.
 ff pp. 22.

Von Herrn OTTO SPAMER in LEIPZIG verlange:

4 Quid.	fest	baar
	mit 30% ₀	m. 40% ₀

Wägner, Das Buch vom Feldmarschall Radezky.

Gehftet 1½ Thlr. ord. — 1 Thlr. 1½ Ngr. netto — 27 Ngr. baar.
Gebunden 2 Thlr. ord. — 1 Thlr. 15 Ngr. netto — 1 Thlr. 10 Ngr. baar.
Pracht-Ausgabe, geb. 3 Thlr. ord. — 2¼ Thlr. netto. — 2 Thlr. baar.

Schneidawind, Das Buch vom Erzherrzog Karl.

Gehftet 20 Ngr. ord. — 14 Ngr. netto — 12 Ngr. baar.
Gebunden 1 Thlr. ord. — 22½ Ngr. netto — 20 Ngr. baar.

Vaterländische Bilder aus Oesterreich. Band I. II. III. 1. 2.

Gehftet 3 Thlr. 2½ Ngr. ord. — 2 Thlr. 4¾ Ngr. netto — 1 Thlr. 25½ Ngr. baar.
Cartonnirt 4 Thlr. 5 Ngr. ord. — 2 Thlr. 27½ Ngr. netto — 2 Thlr. 15 Ngr. baar.
Gebunden 4 Thlr. 10 Ngr. ord. — 3 Thlr. 1 Ngr. netto — 2 Thlr. 18 Sgr. baar.

Ort:

Signa:

14
28
1

Do historii Litowczyków listy i inne urzędowe pisma r. 1624.
w Amb. Grabowskiemu Starożytności I 176 - 195.

- a) List cesarza Ferdynanda do Stanów Koronnych Królestwa polskiego napisany z Wiednia 29 kwietnia 1624. prosi o przebaczenie dla Litowczyków mianowicie pod dowództwem Kalinowskiemu i Strojnowskiego.
- b) Instytucja Samuelowi Targowskiemu sek. kr. do Litowczyków dana w Warszawie 20 czerwca 1624 prosi za Litowczykami cesarz, arcybiskup Karol oraz jami Litowczykami, prosi oni przeciw zakazaniu króla i Prezydentowi pod pretekstem obrony Chłubińskiego a na służbę dopuszczali się zwałow rabunków, dla tego zapasła na nich uchwała Konstytucji obciąża król na sejmie za nimi się usta: wie jeżeli się rozjają. Zostają Targowski do nich na moraw Litowczyzn d. 11 lipca 1621 prosi aby
- c) List księcia Sigmundskiego do Zygmunta III d. 11 lipca 1621 prosi aby król zapobiegł temu iż Detlem Gabor się iż Średniogrodzki w Bardzycowie przeżył 12000 Polaków i Niemców rajat.
- d) List Stanów Śląskich do Zygmunta III w Wrocławiu 8 października 1624 skarża się iż Litowczyki po wojnie z Polką wpędzi na Śląsk około Kreuzenberga i grabowali
- e) Od powiedz Zygmunta III na to z Warszawy 23 października 1624 radzi by najskali Litowczyków bronia, wydał rokosz oraz do Starostów pogranicznych aby ich ustrzymywali, dowodzą Kupis Ferdynand Stadnicki którego brata na Śląsku zabito.
- f) List Zygmunta III do księcia Münsterbergskego z Warszawy 26 październ. 1624 mówi iż Stanisław Strojnowski wywołany z kraju za to że r. 1623 Śląsk złupit uśred z Polką i zaciągnął się w służbę cesarza.
- g) Zygmunta III uniwersał do Litowczyków w Warszawie 20 Junii 1624 obciąża się ustrawie za nimi na sejmie jeżeli się rozjają i winnych wydać.
- h) Uniwersał II Zygmunta III przez Jakuba Max. Sedra sekretarza do Litowczyków postany (napomina ich powtórnie)
- i) Uniwersał III Zygmunta III (napomina ich znowu)
- k) Sumaryusz zdani Senatorów względem Litowczyków zaciągniętych od cesarza. kasztelan Krak. najbardziej na ich ukaranie nastawał tożdem wojew. Krak. i Lubelski. Treść nie nie został awsy powołać

O Lifowczykach ob:

Starowolski: Sarmatis Delatores.

Piasecki: Chronica

Krafiński: Zbiór potrzebnych wiadomości.

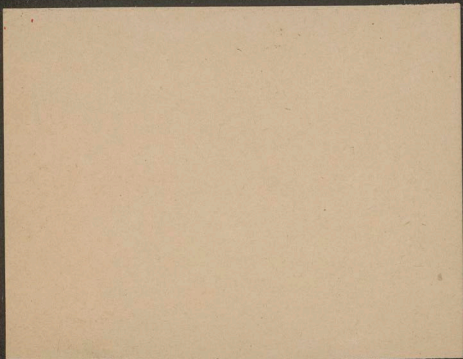
Turkicz: Kondyllak: O nauce historyi 1812. Dwa tomy.

Lże Krzysztof Radziwiłł wstawnym kosztem zaciągnął
lifowczyków i r. 1621 postawił ich za Dźwina dla obrony
miejsca.

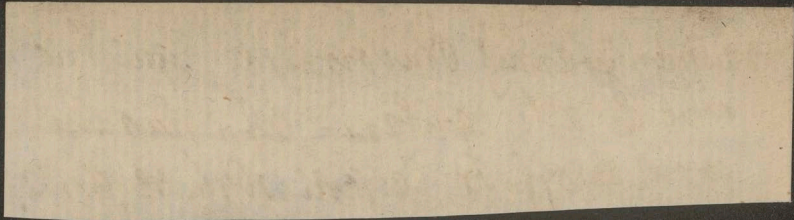
Lifowczyki rozjeżdżali się od Łotewskiego kętem. rabowali
po Dolnej 1619 przyjechał Łotewski Łudzki do nich oraz
Komorowski aby się rozjeżdżali. Niem cew pamięć. T. V.

18

Wittenberg Orfner
hr. von Döber
1534 byt putkew
nukem

19
Brauner Joannis Pseudonymi Equestria
sive de arte equitandi libri duo. Cu:
covid in off. Fr. Caesarii 1646. 40 pth. 32.

po Letyhorzku sturżcy ma mieć konia
 wolnego zbrojsz lub blach przedni
 szyszak, obojczyk, zarykawie
 szabla albo nutasz, Tadownie 0
 24 Tadownkach i prochownis do
 podpypywania, suknie przednia i
 zwierzchnia, para pistoletow, prostem
 bandolet - kulbaka z poprzegami
 podpiarsien' rzemienny, strzemiona,
 puszka - koni rosty od 5 do 10 lat.

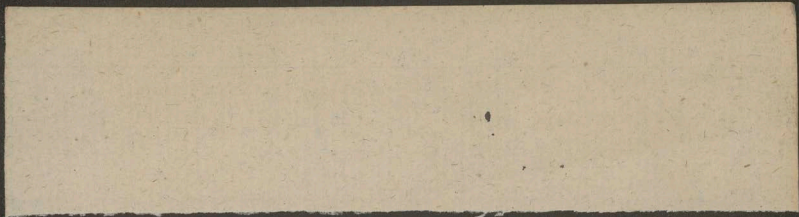
W jednym poczcie: rotmistrz, po:
 ruznik, chorazy, kapelan, aculik,
 trebanz i doboz, jeden pocztowy
 na 3 konie ma byc (woz o 4 ko.
 niach naprzizowany, woźnica ma
 mieć berdyoz i siekierke

Liehotka Tanowa. Liehotek ma mieć 2 suknie
 i ~~nie~~ anie, botow 2 pary, czapka albo kapuc,
 muszkiet lontowy, 24 toki lontow, i 24 pulwer.
~~24~~ 24 Kulami, szabla i berdyoz ~~z 24~~ 24
 24 wozki - ~~24~~ pachotkow woz jeden.

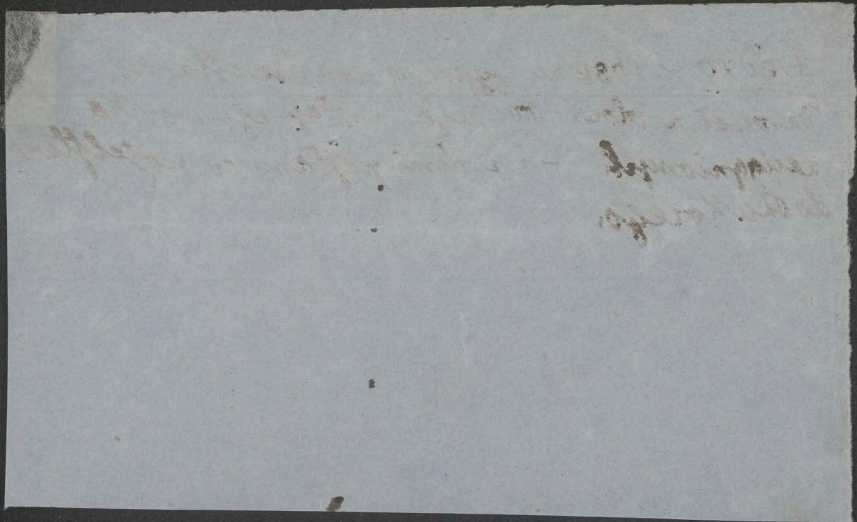
Piechota podzielona na regimenty;
Każdy regiment 400 piechoty: ober-
sterleitnant, major, 4 kapitanów,
4 poruczników, 4 chorążych, 9 pod-
chorążych, sierżanty, kaprale
Uwarzon w chorągwi 60 koni

Siemierowicz Casimirus: *Art magna artillerie*
Amsterdam 1650. fol. p. 284

m. Tit. Tabl C. 9. 5.

Fredro r. 1691 na wyprawę pod Bereszeczko ²²
darował Królowi 100 jarzdy zwłasnego worka
związanych - i z nimi postamy w poselstwie
do Piakowego.

1657 Opis chorągwi Konfederatów
ofiarowanej d. 2 grud. 1809 przez miasto
Kraków Poniatowskiemu jest pag.

167. Wincenty Włzyk i piśm jego sy:
now. Wspomnienia przez Bonawenturę
z Kochanowa. Poznań 1859. 8°
(autor Leon Potocki)

Rechnachis

Basy

Sprawa

Bion

Ma

Fredro Andreas Maximil. : ²⁴Monita politica
moralia. Francofurti impensis Martini
Hermsdorffii 1694. 120 str. 165.

" " Militarium seu Axiomatum
belli ad harmoniam togae accomo-
torum libri duo. Accessere minutiora
quaedam ejusdem authoris scripta
(Tom. I) Amstelodami in bibliopolio
Försteriano sumptibus viduae Jere-
tari Wistenhof haeredis ejus Brill.
1668. 4° str. 220

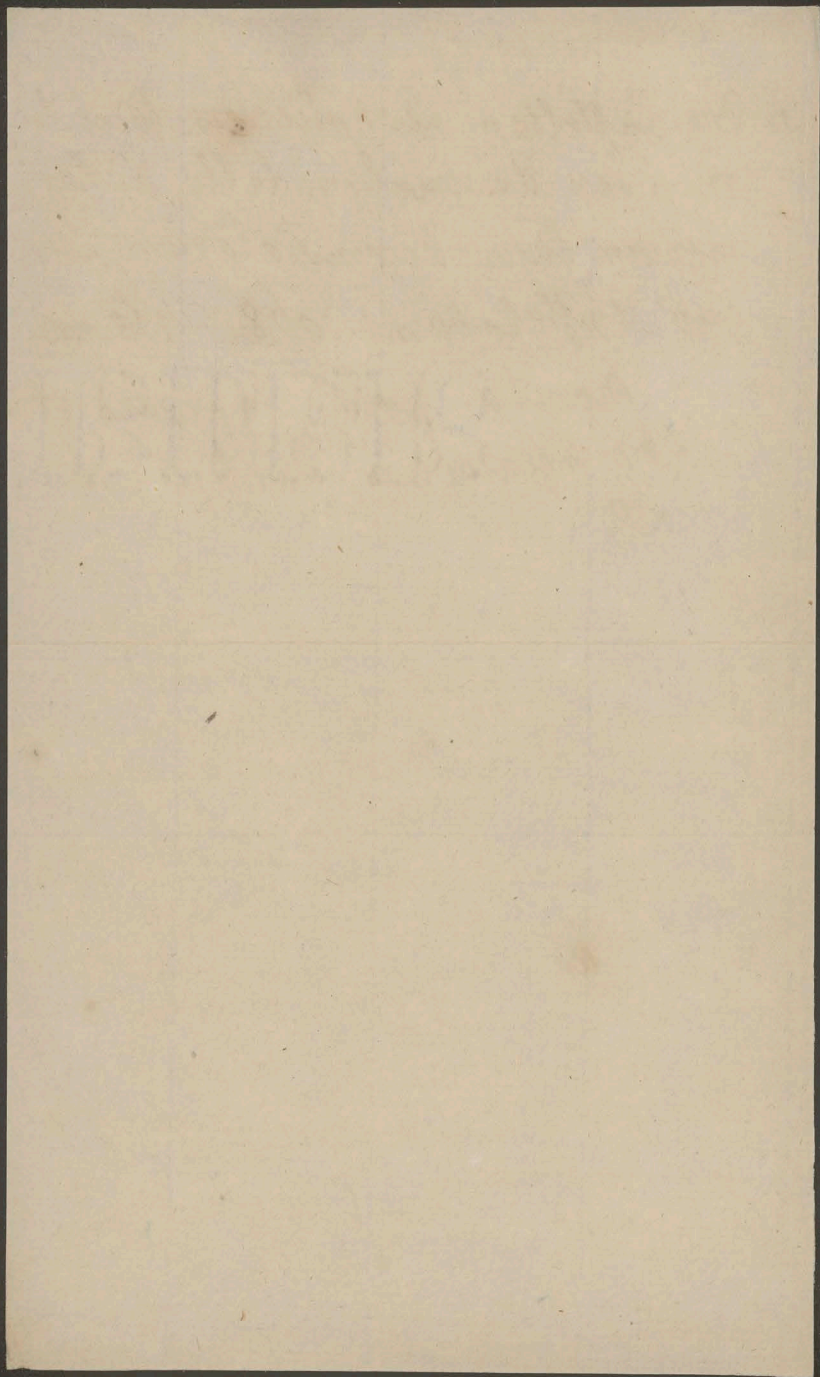
" " Tomus II Lipsiae typis Jacobae-
erianis 1757 fol. Opus posthumum
str. x. 112. Dalej Appendix continens
terminos polonicos in puncto Vomisoy
- cum 32 figuris aeneis et expli-
catione omnium terminorum architectu-
rae militaris genuinis polonis vocibus
(portret wydarty autora) Wydawca Jos.
z Dianek Dianiecki herb. deluwa.

" " Andr. Max. Fredra potrzebne Confide-
ratie okolo porzadku wojennego i pospolitego
ruszenia przez Fran. Glinkę z Rasatow do druku
podane, a teraz z przydatkiem sporządzenia
oekonomii wojennej i sposobu jakoby wojzku
duple, mogły byci w dobrym porzadku zatrzymane. Lwów.

nie przedrukowane w Stucku 1675.
40 str. 117. (Od str. 83: Sposób jakoby
wojka Rzymskiej mogły być w dobrym po-
rządku zatrzymywane, na moją wfu-
kich Książce do tego należą podany przez
Krzysztofa Przyjemskiego od str. 95 etc.

Fredro Castellani Leopoliensis: Milita-
 rium seu Axiomatum belli, ad har-
 moniam togae accomodatorum, Libri
 duo. Amstelodami 1668. 4to may

- - Monita polit. moralia et
 icon ingeniorum. Dantisci 16:-

Łotnierz duchowny, opisany przez W. Ojca Szymona
Okolskiego zakonu Dominika S. Kraków 1649. 12°

August II w kampanie pod Willanowem r. 1732 w obró-
zie polskim zaprowadził exersyrunek niemiecki.
(Brodawski Corp. jur. Str. 38)

R. 1717 podczas Sejmu, za Leduchowskiego marszałka Konfe-
deracji (potym wojewody wotynińskiego) zwinione było
całe wojsko Koronne i litewskie. Komput tylko redukco-
wany do 18,000. Zwinionego zaś 230 Chorągwi polskich
i Regimentów bardzo wiele. - Następnie też Ewakuacja
wojska postronnego, moskiewskiego, saskiego

1676 Sejm Kormaujny za Jana III uchwalił aby piechota tanowa była:
długość 230 regimentów każdy po 1000 ludzi (ci mieli ciągle zosta-
wać pod chorągurami. Na następną wyprawę uchwalił 73000
wojska. z których 20000 uszarców, pancernych i wotoków, 18,000
~~wojska~~ wojska litewskiego, reszta zaś piechoty. Uchwalił
też przeprowadzać magazyny. Był to projekt polepszenia
wojska przez Jana III (Ob. Rogalski Leon: Dzieje Jana III
Sobieskiego przez Leona Rogalskiego. Warszawa, Leon
Gluckenberg 1847. 8° str. 84)

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly a header or title.

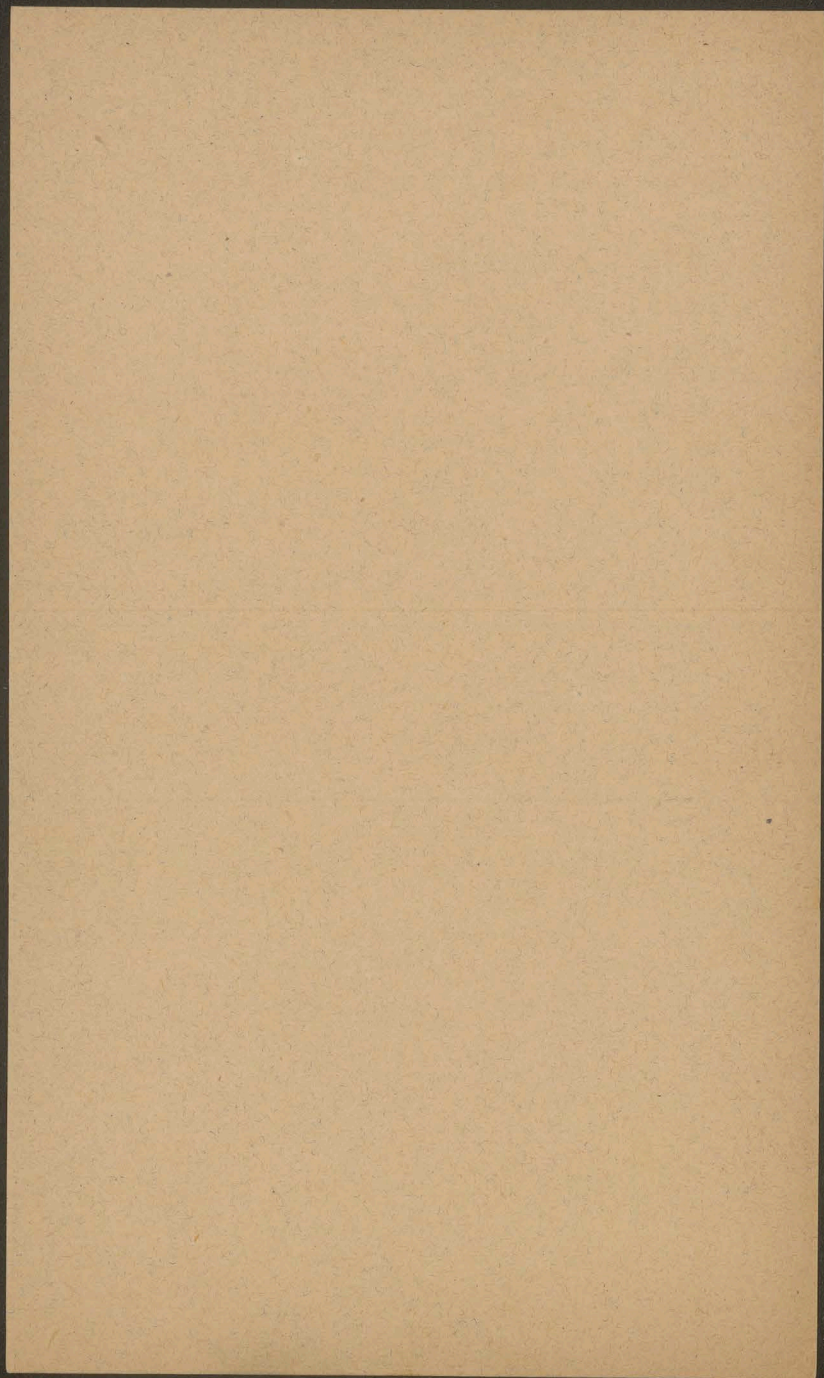
Main body of faint, illegible handwriting, appearing to be several lines of text.

Według konstytucji z r. 1697 wynosi
ilość wojska 12000 to jest

7000 piechoty

1000 dragonij

4000 jazdy (t.j. 1200 husarszy i 2400 pan-
cernych i 400 lekkiej
kawalerji)

novissimum fundamentum et praxim
 Artillerie Ernesti Braunii
 Dantzig 1687

oder nach itziger besten manier
 neuvermehrtes und gantz gründ-
 liches Unterricht, was diese höchst-
 nützlichste Kunst vor Fundamenta
 habe und erfordere...

Zum andern mahl herausgege-
 ben von Ernst Braun bestell-
 ten Hauptmann über die Ar-
 tillerie der Kön. Stadt Dantzig
 Gedruckt daselbst bey Johann-
 zacharint Hollen 1687. fol.
 K. 4 ff. - 197. 7 i tabl. 26
 1774 N. Lang - E. H. C. B. J.
 E. H. C. Braun fuit.

autoc był uczniem Henryka
Dankeš w Artyleryi

Nr. Fasc......

Liczba

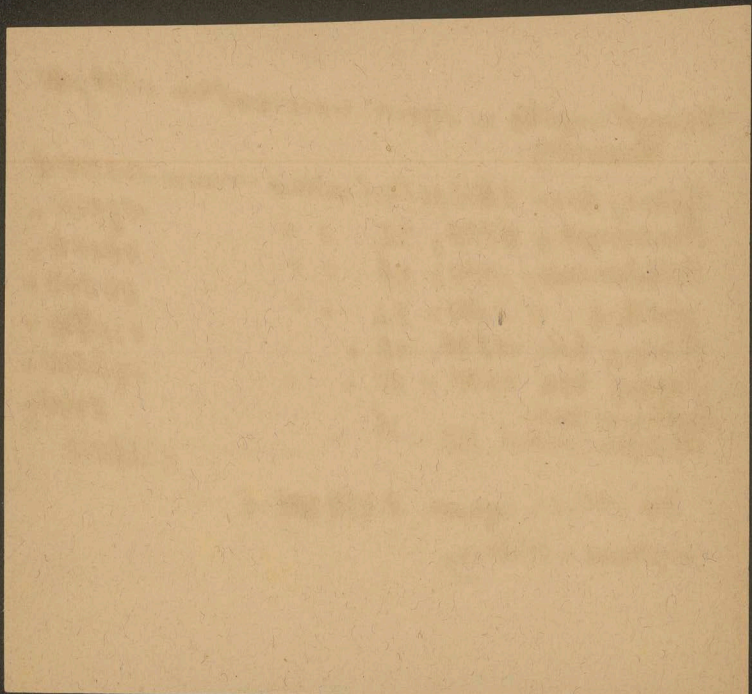
z roku

29

Komput wojska na sejmie warszawskim 1690 pos.
 tenawiony:

Uosary Koni	2810	po 5125.	na Konia	- na wież	143310 zt
Panceruyh	8500	" 42	"	"	357000 "
Arkaduzerow	1000	" 46	"	"	46000 "
Lezkich	2500	" 32	"	"	80000 "
Pieroyh ludzi	11540	" 46	"	"	530840 "
Dragony Koni	3500	" 56	"	"	196000 "
Profusow na 20000					54000 "
Wakowoyh i wdubowch	150	" 36	"	"	
					1.358,550

na rok cely wynosi 5.434,209 zt.
 co placono z Hliberry

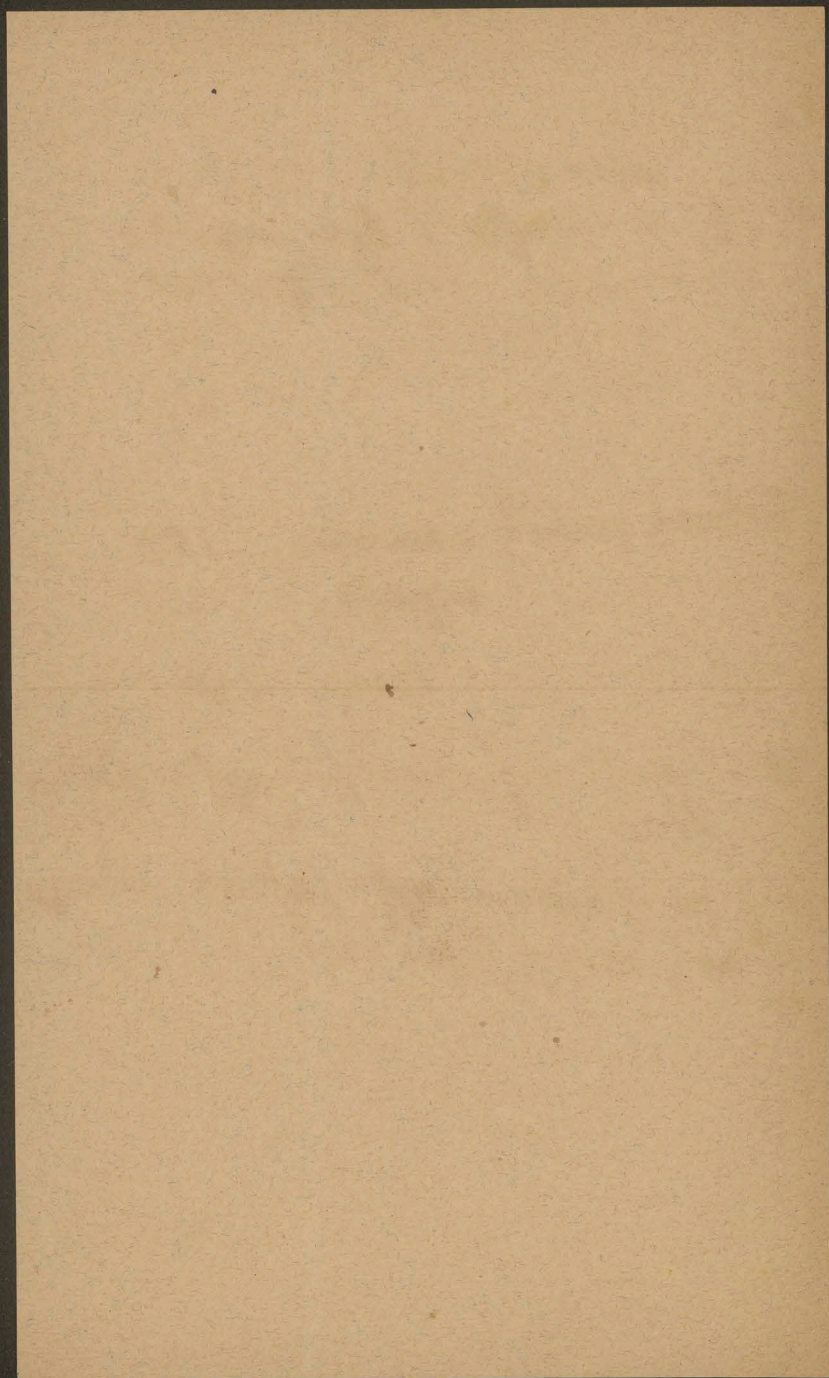
na smierci Jana III

- R. 1697 za Augusta II były wojska:
Kon. Husarski	brat	rocznie	500 zł.
"	Pancerny	"	400 "
"	Rajterski	"	300 "
"	Dragonski	"	250 "
Zotnierz piechoty niemieckiej			" " 150 "
" " węgierskiej			" " 200 "

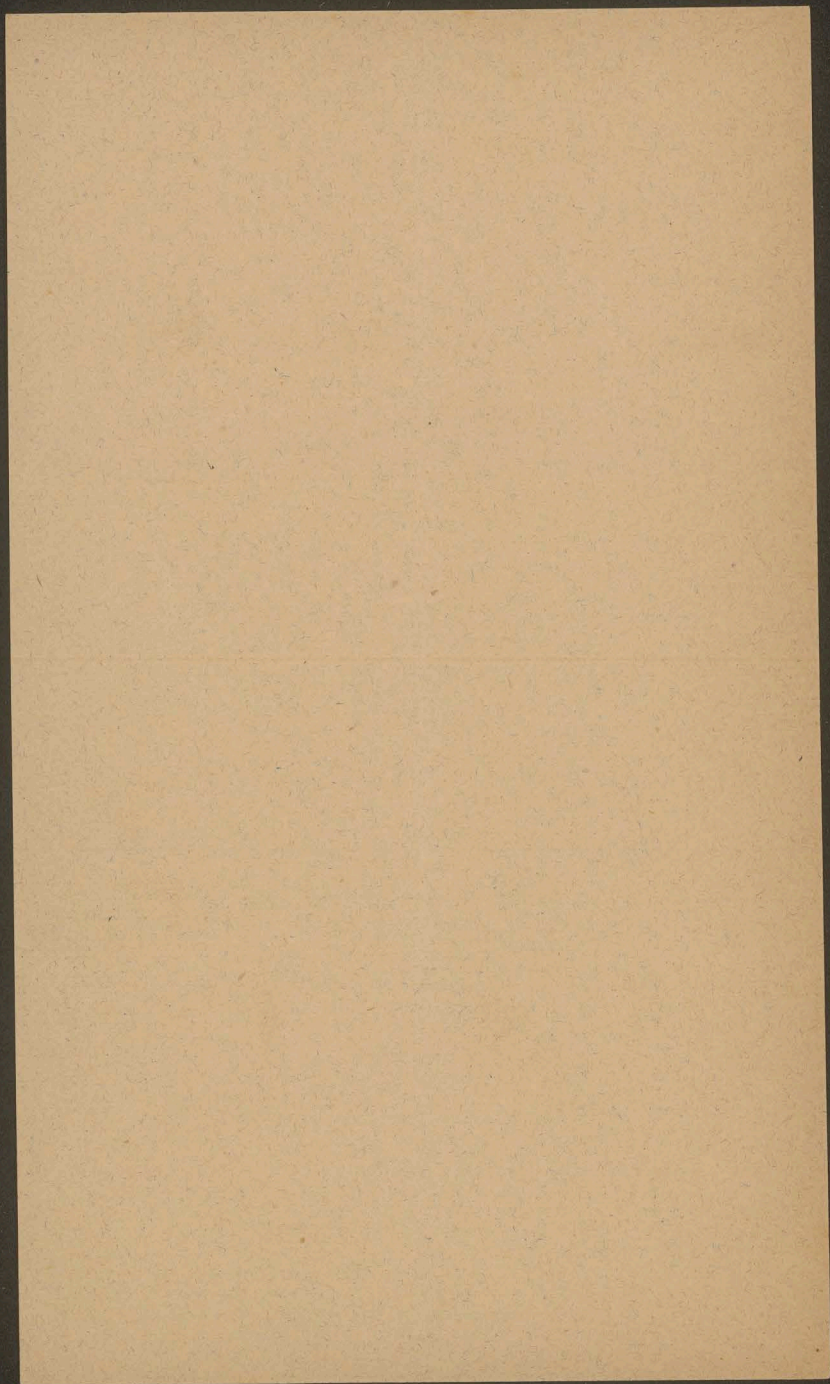
Były też chorągwie konne Kozackie

1702 August II sprowadził wojska saskie do Łolki

1717 po ustąpieniu wojsk saskich utworzono Gwardyę Saską Król. 1200 ludzi

Zrogaj zowis sie po Czerkiesku Tatarzy
 Kizilbasz " " " Kurdzysku Lesowie
 Chadzar " " " Czerkiesku Lesowie
 Kazach " " " Ofsetynsku Czerkiesi
 (ob. Adclung)

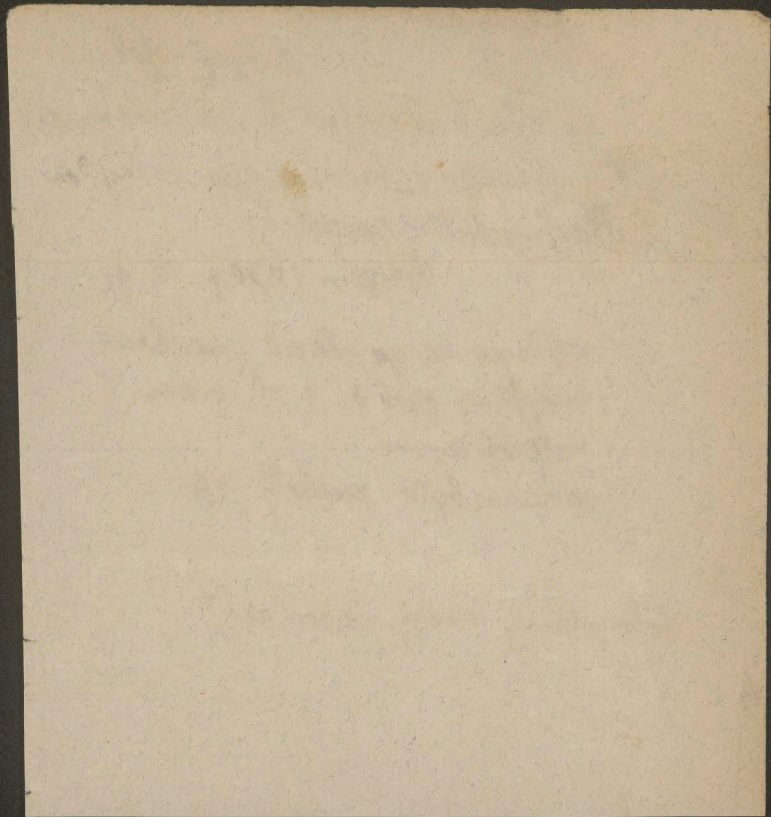
2000nych osob 33

1702 Opłata 6 Serwisow (to jest bronnego,
targowego i burkowego od Żydów
Starzych Krakowskich

Razem 1630 f. 19 gr.

wydana na zapłatę puchowice
miejskiej osob 31 z oficerami i
unteroficerami
w lipcu było puchoty 49.

osoby płaćty brazy Serwisgelt

1707 Armia Karola XII Króla Szwedzkiego w Polce.

a) Kawaleria:

Putk: Leibtrabanten,	putkownik Wrangel . . .	150 ludzi
" Leibregiment	" Creutz . . .	1500 "
" Smaländer	" Dählborff . . .	1000 "
" Ost-Göthen	" Rosenhierna-Hamilton "	1000,
" Schöninger	" Behrenstett . . .	" 1000 "
" Schöninger	" Horn . . .	" 1000 "
" Adelsfahnen	" Himmershielm . . .	" 800 "
" Nyländer	" Torsten John . . .	" 1000 "
" Dreymänniger	" Crus . . .	" 1000 "
		<hr/>
		8450 "

b) Infanteria

" Garde . . .	" Boose . . .	" 3000
" Upländer	" Fritzgen . . .	" 1200
" West-Göthen	" Sperling-Appelgrün "	1200
" Ost-Göthen	" Sperling-Blufsparr "	1200
" Westmanländer	" Sparr "	1200
" Smaländer Cronbergische Provinz	" Cromann "	1200
" " " Jönköpingske "	" Buchwald "	1200
" Wermländer . . .	" Ros "	1200
" Wermländer	" Sigrot . . .	" 1200
" Dalkerl . . .	" Lagerirona "	1200
" Westerböten . . .	" Mardfeld "	1200
" Südermanländer . . .	" Horn "	1800
" Pomerische . . .	" Aanock "	1200
" Calmarische (Smaländer) . . .	" Eckenblat "	1200
" Deutlich Geworbene . . .		<hr/>
		19200 "

c) Dragonia

Lutk Leib Dragoner putkown. Rönfschildi	Hamilton . . .	1500 ludzi
" Priester Dragoner "	Buchwald ^{Emamel} - Wrangel- Prinz Maximilian von Württemberg . . .	1250 "
" Geworbene "	Thielm . . .	1250 "
" "	Majersfeld . . .	1500 "
" "	Tauben . . .	1250
" "	Crafsau . . .	1250
" "	Müller . . .	1250
" "	Marschall . . .	1250
" "	Dyker . . .	1250
" "	Albendehl . . .	1500
" "	Gyllenstierna . . .	1500
" "	Franzosen . . .	1250
		<hr/> 16000 "
	Razem	43650 "

2 tych 8000 ludzi pod putkowickami Horn,
Eckenblat, Crafsau, Müller, Marschall
i Francuzi pozostali przy Stanislawie
Leszczyńskim w Polsce - reszta 35650 ludzi
z Karolem XII poszła pod Lutawę.

Das sich schließende polnische Kriegs Theatrum
 Frankfurt und Leipzig 1718. 4° K. 4. Nr. 303. 1.
 na tytule szychow. widok: Warszawa - i Tabl. in 4°
 maj. szych: Plan von der Action bey Howalew
 d. 5 Octobr. 1716. gdzie konfederaci zostali pobici - jest
 to historia konfederacji r. 1715-1719 tarnogrodzkiej
 z dokumentami i aktami urzędowemi - wazne.)
 R. 1717 d. 2 Lut. wskutek wyciągnięcia wojska raskiego
 z Polski uchwylono komput armii polskiej w Koronie
 do 18050 składajacy się z ^{a)} 24 Regimentow polskich z
 ktorzych każdy miał 4 kompanie husarszcy (w każdej
 po 55 ludzi) i 19 do 20 kompanii pancernych (w każdej
 do 80 ludzi) b) 2 regimentu Krolowskiego c) 2 regimentu
 chorągwi o 5 kompaniach po 125 ludzi. c) 2 regimen-
 tu butawy W. Kor. c) 2 regimentu chorągwi o 9 kompaniach
 po ~~100~~ 50 ludzi. B) Ziemiecka Milicya z tozons
 a) 2 7 regimentow dragonii po 500 ludzi b)
 z 6 regimentow gwardyi miejszej każdy po 1000 ludzi
 c) 2 3 kompanii hajdukow każda po 150 ludzi -
 wojska Krolowskiego urządzenie nieznanne.)

VI. e. 32. a. b.

[The text on this page is extremely faint and illegible due to fading or bleed-through from the reverse side. It appears to be a list or a series of entries, possibly containing names and dates, but the specific details cannot be discerned.]

1737

36

Artykuł wojskowy, Kupno & processom,
nadleraszczym sudiaszczym Sptb.
1715. 8.

— na Rossijskom i Niemeckom jazykach
Sptbg. 1716. 8.

— vzdaniye wtoroje Sptb. 1738. 8.

Kriegs = Artickeln.
Überzahl. Der Schicksalen & Zwingialkatten 74 Jahr
gang der neuen Ärae 18. Jahrgang. Stogram 1870.

Format

A u t o r

T y t

godło, edycya, miejsce druku,
miejsce składu, ilość tomów, w
rycin, mapp, tablic, plan
Stan egzemplarza

12

(Redaktor)

Lit.

Sebastian.
Man.

~~Pro Cultu e
tionis Jesu
Pueharistia
to Concio
gnita et e~~

(Tłumacz przerabiacz)
(wydawca)

Wojsko polskie.

R. 1717 nastąpiła reorganizacja wojska polskiego; zwiniono dawniejsze wojsko, a ustanowiono trzymać tylko 24,000, które się dzieliło:

Wojsko Koronne (18000)

- I) Polskiego autoramentu: a) Maryi chorągwi 16
- b) Pancernych " 76
- c) Chorągwi lekkich 8

II Cudzoziemskiego

- a) Dragonów rajtarów regimentów 8
- b) Piechoty z artylerią pułków 9.

Wojsko litewskie (6000)

- a) Usarżów chorągwi 6
- b) Petyhorców " 26
- c) Tatarów czyli Włazów " 12
- d) Kozaków " 8
- e) Dragonów regimentów 4
- f) Piechoty " 3
- g) Artylerji " 1
- h) Januszów chorągiew 1 (300)
- i) Kuruców Wotaków " 1

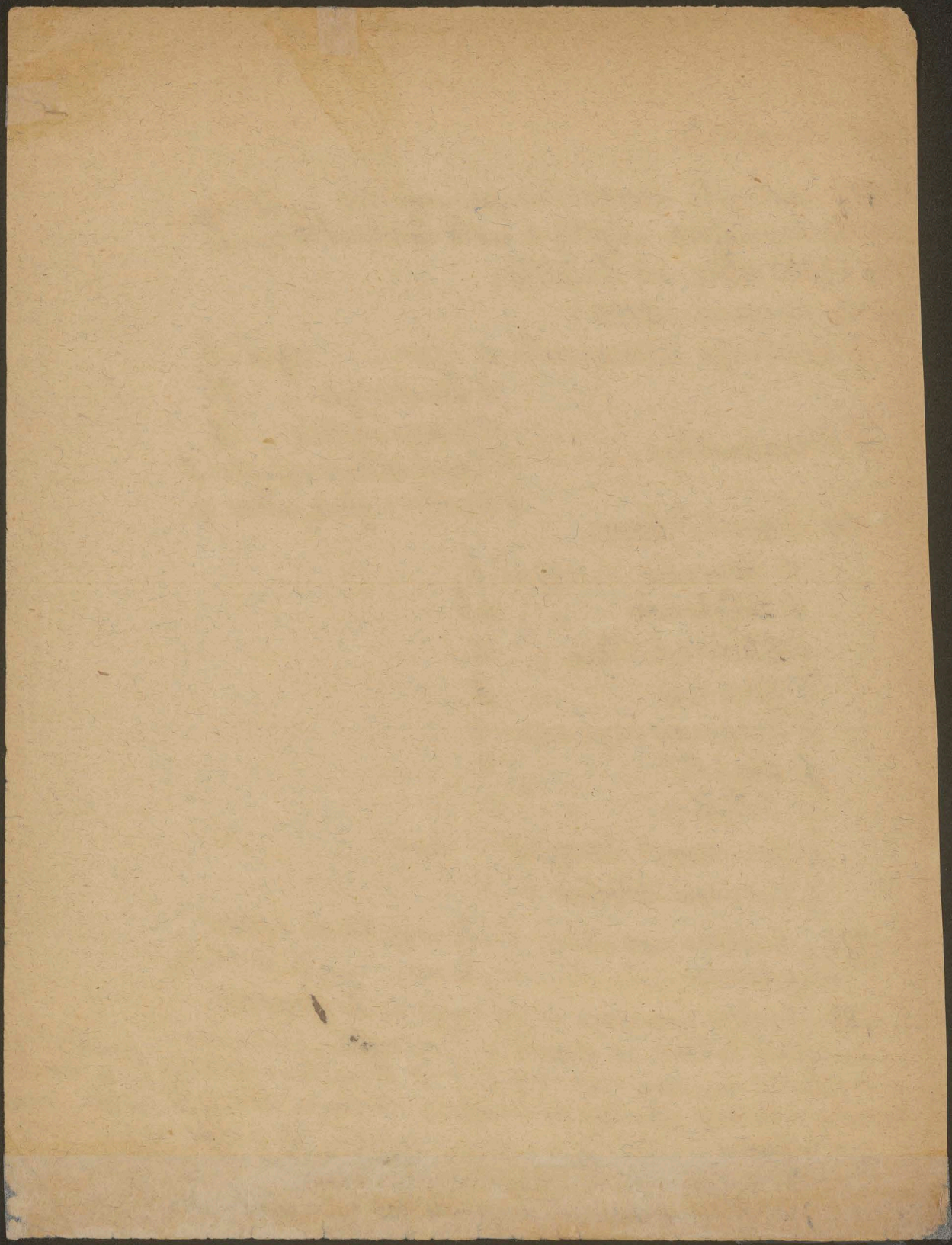
R. 1775 uchwalono pomnożyć liczbę wojska do 30000 podług dawnego podziału - lecz to nie przyszło do skutku.

R. 1788 uchwalono pomnożyć liczbę wojska do 100,000 i urządzić takowe na sposób cudzoziemski; zmieniono

szereg i mundurzy oraz rangi (towarzysz otrzymał rangę chorążego a husarze i petyhorce w wojsku litewskim do r. 1788

namiestnik po: pułkownika, chorążego kapitana, porucznik potkownika.

- od tego przybrali nazwę Kawalerji narodowej. Sejm r. 1793 zredukował kawalerją narodową do 4005, a piechotę do 6014 głów.

1717 Na Sejmie nauyfikauyjnym warszawskim d. 1 Lutego
 approbowano następujący komput wojska polskiego:

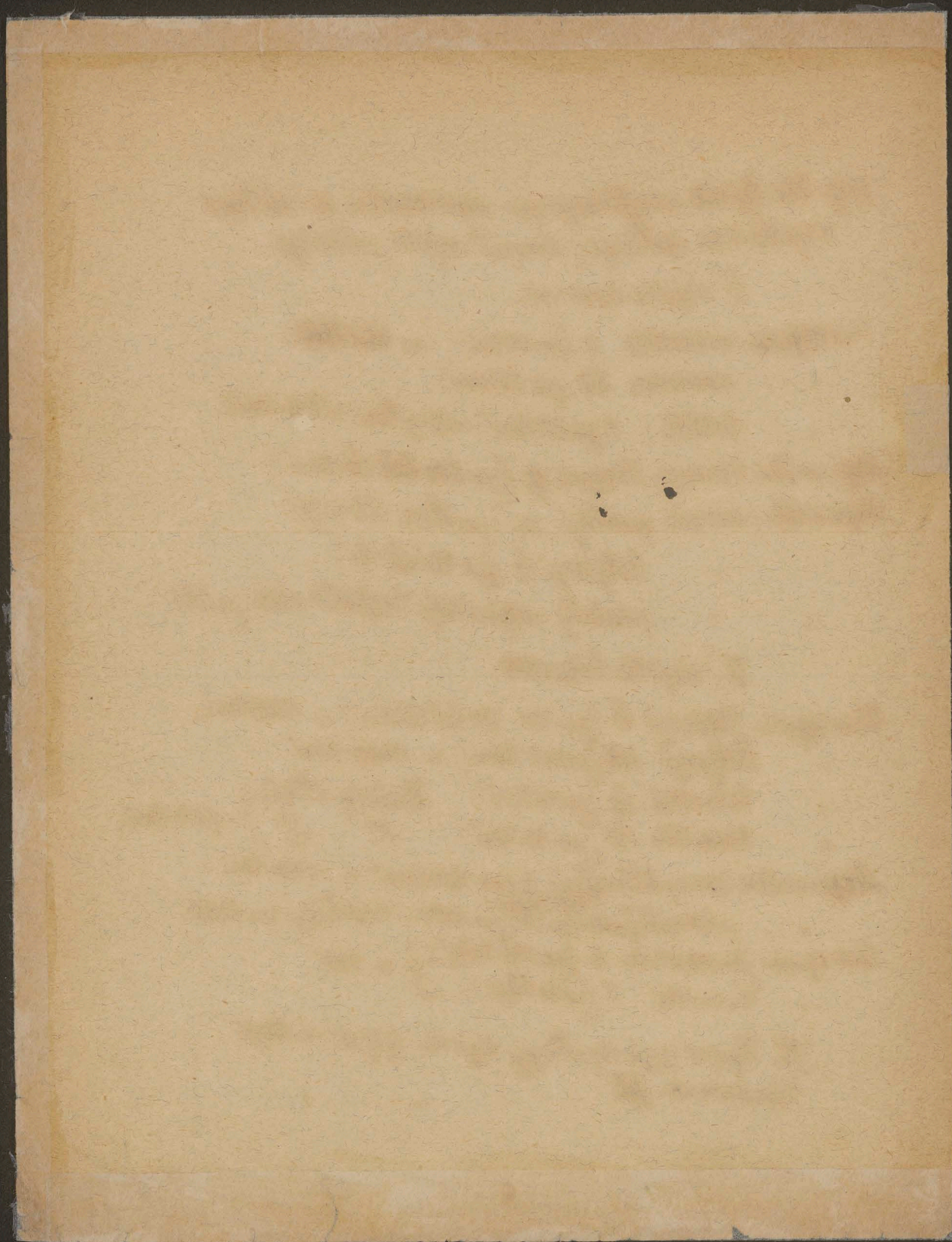
I) Wojsko Koronne.

Chorągwie usarskie 9 (po 55 koni) = ~~495 koni~~
 " pancerne 38 (po 50 koni)
 " lekkie 8 (po 50 koni) między temi 4 tatarskich.
 Regimentów Konnych Dragonii 9 (po 500 lub 161 koni)
 Regimentów pieszych gwardyi 12 (po 100 lub 1179)
 " " Artyleryi 6 (po 30 lub 161)
 " " piechoty węgierskiej Marzpatka w Kor. (po 150)

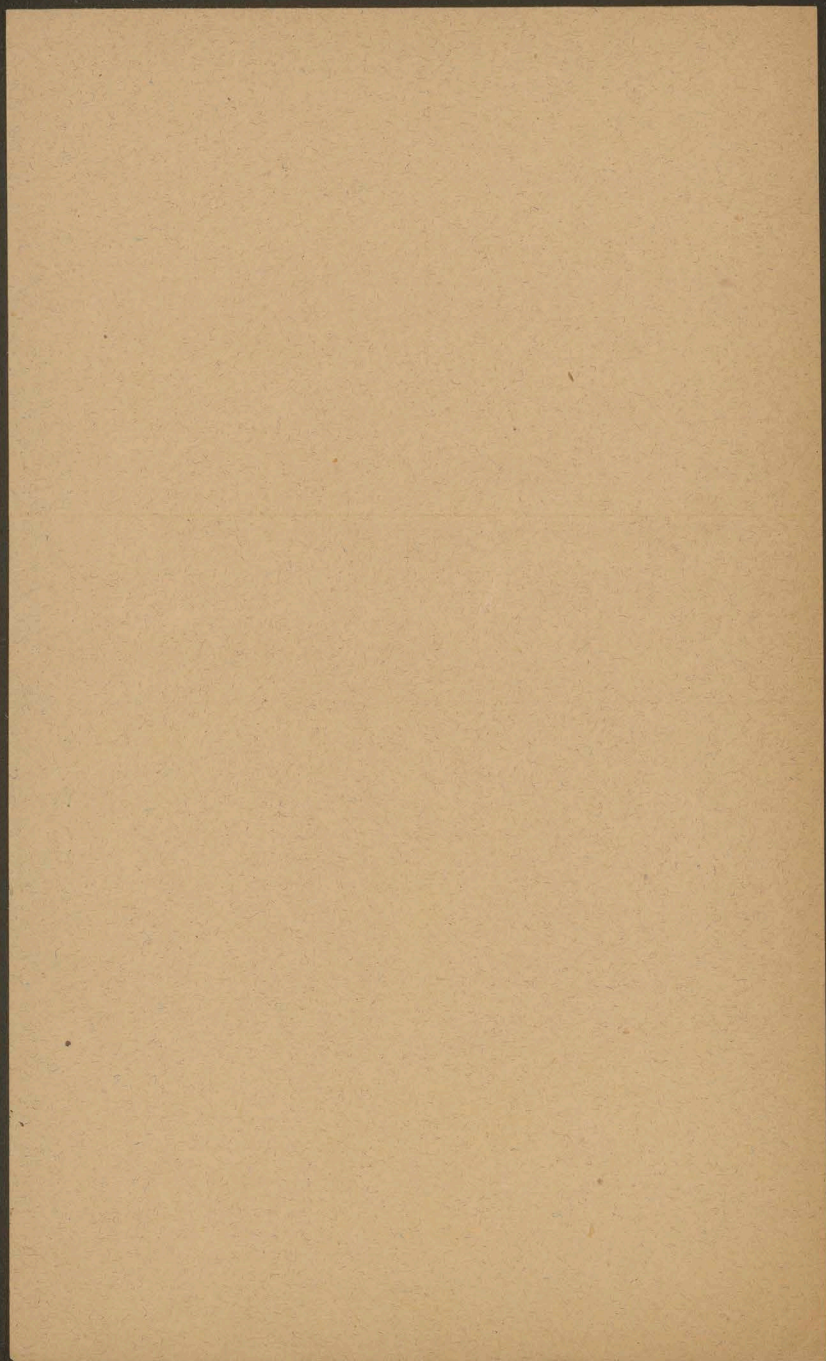
II) Wojsko litewskie.

Chorągwie Uszaryi 6 (po 100, 70 lub 45 koni) = 400 koni.
 " Petyorzi 28 (po 40 koni) = 1200 koni
 " tatarskie 10 (po 40 koni) Przedniej strazy }
 " Kozackie 10 (po 30 koni) " " } = 700 koni.
 Regimentów Konnych Dragonii 4 (po 300 koni) = 1500 koni
 " pieszych Gwardyi ^{Infanteryi} 3 (po 1000 i 425 ludzi) = 2000
 Chorągwie januzarskie 2 (po 100 ludzi) } = 300
 " kurucka 1 (po 30 ludzi) }

(Ob. Dyspozycja reparaucyjnej Wojsku 1717 d. 1 Lutego
 approbowana. fol.

1717 w Marcu ustanowiono Wojsko eu-
dzyziemskiego autokranta pod
komendą Fleminga Korpusu lit.
składające się z piechoty i Dragonii
generałami byli hr. Denhoff, hr.
Flemming, Münnich, Rippe,
Rap w Toruniu, Barth w Kamieniu,
Casenave w Elblągu, Pooyen w
Poznaniu Leskwi.
Piechota zwata się Lichą Gwardya.

State wojsko polskie cudzoziemskie
go autoramentu utworzone 1717 —

2 tyś 9 pułków stalo w Prusach zachodnich.

- 1) Pułk piechoty Królowej polskiej
- 2) " " Królewicza polsk.
- 3) Pułk dragonów Królewicza polskiego
- 4) Pułk Gwardyi pieszej Króla
- 5) Pułk dragonów hetmana w. Kor.
" " poln. Koron.
- 6) " " " " " "
- 7) " " " " pułkownika Prebendorpina
- 8) " " piechoty generała artylerji Kor.
- 9) " " piechoty Tanowej (Hufen)

Porodowca Samuel ur. w Skottlan Kolo Nei-
denburga, r. 1761 major + w Warszawie d. 2 czerwca
1767

Szembeck Stanisław (syn Hieronima i Teresy
Benckiniej) pułkownik w. pol. 1755 z żony Ma-
rianny córki pułkownika Gabryela v. Steffers
wstał syn Hieronima 1774 i córki Pauliny 1750.
Szembek Marek pułkownik 1741 starosta Kraj-
no-Kujawski, jego brat Staniszek pułkownik wojewoda in-
flancki.

Pr. 1766 wojsko polskie ^{Litew,} (zmienito mundury, w regimentach gwardyi niemieckiej 1766, wadzono Komendę polską zamiast niemieckiej = wojsko udyzienskiego autoremantu co do munduru, broni: Komendy pozostaly na stopie niemieckiej.

Die auf deutschen Fuss errichteten
 Regimenter der polnischen Kron-
 armee in Westpreussen von 1717 bis
 1772. Von R. v. Flansz. ~~Veröffentl.~~
~~Veröffentl.~~ (Veröffentlichung des histo-
 rischen Vereins zu Marienwerder.)
 Marienwerder, Im Selbstverlage
 des Vereins, Hofbuchdruckerei
 von R. Kanter, Marienwerder, 1894.
 80 K. n. l. 2, str. 132.

Hist. pol. 8059 broch.

Das auf den 1. d. M. d. J. 1872
erlassene Gesetz über die
Veränderung des Reichs-
gesetzlichen Wahlrechts
vom 1. d. M. d. J. 1872
ist durch das Gesetz über
die Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
geändert worden.
Das Gesetz über die
Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
ist durch das Gesetz über
die Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
geändert worden.
Das Gesetz über die
Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
ist durch das Gesetz über
die Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
geändert worden.
Das Gesetz über die
Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
ist durch das Gesetz über
die Wahlprüfungskommission
vom 1. d. M. d. J. 1872
geändert worden.

Zbrodnie Karane w wojnie pol.

furtę

(wyznaczenie)

62

Sabunek, kradzież, wsiłstwo, powabki i pojedynki

Wpłeczeństwo . opilstwo Kosterstwo

zwyczajka wytrąbienie za excess

dobyć broni na drugiego utratę ręki

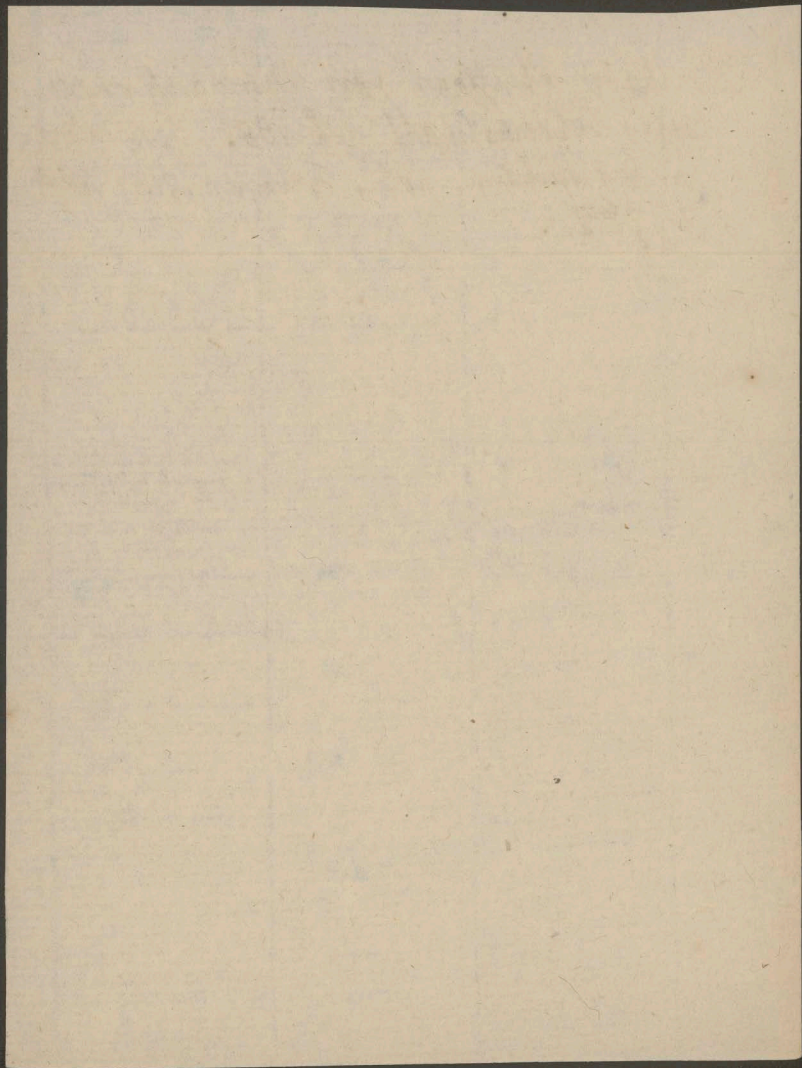
maidan Lagerplatz
gdzie Turcy dzielono
Czopienki

~~Argelley zainagował fu jako rotmistrz
Gwernidy Kreis 1717.~~

Whang peng shungum shungum um magim sey ghoam
ra eba magy. Eids aut, god oisiloy my bar pul-
lar eis magyok, kshre rouse shu magy bar micks
par Eids mykrois' eis jense magyok ostentatius
hady joun.

Good peng. adoloy in krom shungum in aoty
me myram shungum to mykrom vichiloygo, ra
m. shungum ma hy' m. magy. - S. 97. 98. Ord. Joun.
shungum shungum shungum eis mykromis m. shungum
shungum shungum. S. 96. Ord. magy. joun.

43
Burchard Christoph von Münnich russi-
scher Feldmarschall geb. 1683, Generalmar-
jor der sächs.-u. poln. Truppen 1719-1720
+ 1763.

Jan de Witte generał-lejtnant wojsk Koron.
 Komendant fortecy Kamieńca podolskiego, pułkownik ^{regimentu artylerji} artylerji, kawaler orderu S. Stanisława
 wstąpiwszy d. 26 lutego 1726 za panowania Augusta II w szeregi wojska Koronnego, służyć w korpusie artylerji Koronnej, porządku od prostego szeregowca przeszedł wszystkie stopnie, odznaczając się pilnością, i rozległymi wiadomościami mianowicie na polu sztuki wojennej. Stanisław August oceniając jego zasługi, posunął go na stopień generał majora a następnie generał lejtnanta, poruczając mu zarazem komendę fortecy Kamieńca podolskiego. Rzeczpospolita udzieliła mu Orderu wraz z synami Bartłomiejem majorem i Józefem kapitanem artylerji, na dzień 1767 indygenat. Współczesni chwalią jego troskliwe i sumienne sprawowanie komendy pogromniczej, roztropne i zapobiegliwe rady podczas morowej zarazy i głodu na Łodolu, oraz wzorowe utrzymanie i przyprowadzenie do lepszego stanu fortecy Kamienieckiej. Przejmował 70 i kilka lat umarł d. 22 Grudnia 1785 w Kamieńcu podolskim, pochowany wystawnie d. 24 Grudnia 1785 w katedrze Kamienieckiej, przy którym pogrzebie celebrował sam biskup Krasin'ski biskup Kamieniecki, a kazanie miał x. Mańkowski. Korpus artylerji Koronnej za rozkazem hrab. Porichla generała szefa wyprawił mu d. 25 Stycznia 1786 w Warszawie w Kościele S. Trojcy pp. Orszytek

solenne exekwije, które sam Król Stanisław August zaszczylił swoją obecnością i podczas których zabrał głos na pochwałę nieboszczyka Józefa Koch Kapitan audytor Korpusu artylerji Koron. (później kwatermistrz, którego ustugi r. 1788 na sejmie zalecone, wynagrodzone zostały nobilitacją d. 16 kwietn. 1792) drukowany in 4to — Jan de Witte przez kilku córek zamężnych, zostawił synów: 1) Bartłomieja majora wojsk kor. który podobno zmarł przed ojcem 2) Józefa podkownika regimentu pieszego grenadyerskiego i rotmistrza kawalerji narodowej, który r. 1782 na sejmie warszaw. wraz z Karolem Thalgowskim general majorom wyznaczony został jako komisarz pełnomocny do Komisji granicznej pomiędzy Ukrainą polską a krajem Rosyją (konflikt. sejm. 1782); po śmierci ojca został general majorom, kawalerem orderu św. Stanisława i komendantem fortecy Kamienca podolskiego.

nadobrat ⁴⁵ Franciszka
Wielopolski
1773 magn. Joannes Witt
de Wechter exercitus
Rossia Capit. ma
Dignita Xiqin nalezy
do margrab. puzosow

1773.

Relert. T. 208 p. 607.

p. 613.

" 829

x. 1776 miat te sumę cedowien
od Davida de Vivian
T. 213 p. 392

~~950~~

~~London 1681~~

~~John~~

Witte Josef ¹⁴⁶
Generalmajor
Kor.

1790 " 18 p 174
" 986

Witte

1795 24 " 1545
do 9
" 22 " 645

1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

Baron Franázek de ⁹⁷

Witten poznya 2000 *

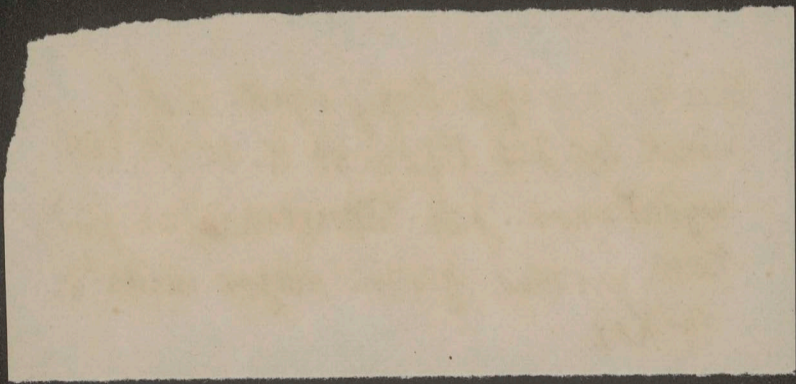
Alexandrowi Lubomirskie
mu 1791

tenze temuz 6000 *

1796

~~John
1831
1831
1831
1831
1831~~

Chwata i apologia Kopij i pik. Kalisz ⁴⁸
w druk Soc. Jes. 1737. 8°. K. 12 ft. 164
wydat anon. Jan Kampenhansen pod
kom. parnew. general major infante
ryi Kor.

119

Infanteria: Mousquetairs w XVIII wieku
 zwani Fusiliers - Grenadiers (w Polsce
 zastrzelili Janusza)
 Kompania fusyliera miała 139 żoł. a
 grenadierów 100 żoł. - 5 kompanij fusyliera
 tworzyło batalion a 3 bataliony i 2 kompanie
 grenadierów tworzyło regiment Dr. 1715
 Kawaleria dzielita sia na 1) Kirasjerów i pniechi
 kompanie jezdcow i karabinierów w których byli
 rotmistrz, lieutenant (namiestnik), Koronet, wchytany
 2) Dragonow. 3) Huszarow - Dragoni od r. 1715
 mieli także kompanie Grenadierów - 2 kompanie były
~~rotmistrz~~ ^{rotmistrz} ~~bradowi~~ ^{bradowi} których 3 było w regimentach
 Pechoty zwano dawniej lands knechtami
 Artyleryja

Ob: Kostka Johan. (General-Auditor-Lieutenant):
 Observationes militares theoretico-practicae
 über den Kayserlichen Articulo-Præf. Leopoldi
 primi. 2te Auflage. Wien bey Joh. Ign. Heginger
 1738. 4to

Mundur
wojska dawnego.

1746 d. i Septembris w Nieswieżu. — Michał Kazimierz Radziwiłł wojewoda wileński, hetman wielki W. X. Lit. w Regulaminie dla Wojska W. X. Lit. wydany dla dystynkcyi rycerstwa autoramentu polskiego, dla obojga narodów następujące oznacza mundury. 1) Oficyalistowie i Towarzystwo Znaków Usarskich mają mieć kontusze karmazynowe z granatowemi listwami, a zupany granatowe. Oficyalistowie, Rotmistrze, Potkownicy, Porucznicy i Chorągwie mają mieć znaki polowe czyli dystynkcyje u szabel srebrne z karmazynowym jedwabiem; towarzystwo zaś chorągwi usarskich złotego na lewem ramieniu sznurka z guzikami dla zapiska paska od Tadownicy używać mają. W chorągwiach zaś i proporcach kolor zostawia się ad libitum pp. Rotmistrzów. U Poruczników Usarskiego znaku mają być jubki karmazynowe z granatowemi wykładami, szarawary granatowe. Porucznicy Usarscy przy blachach tylnych skrzydeł używać powinni. Szutki (czapki?) pod Usarskiemi znakami karmazynowe z frędzla granatowem, bez żadnych wyszywanych kwiatów podobnie jak u całego wojska, tudzież Tadownicy, flint-pasy łosie i ostrogi. Karabiny i pistolety jednostajnego kalibru u całego wojska autoramentu polskiego. 2) Petyoryja ma mieć kontusze granatowe z wylogami karmazynowemi, zupany karmazynowe, znaki polowe na szablach u oficyalistów podobne jak u Usarscy; towarzystwo ma podobnie jak u Usarscy sznurka złotego. U Poruczników

Petyorskich mają być jubki granatowe z karmazynowe;
mi wykładami, szarawary karmazynowe; mitruki gra-
natowe z frędzlą karmazynową. 3) Przednia Straż ma
mieć sukienne kontusze i zipany granatowe oraz szm-
rek srebrny na lewym ramieniu. Towarzystwo zaś ma
mieć jubki i szarawary jednostajnego granatowego sukna,
a czepki z granatowym wierzchem, z czarnym baranikiem.
Mitruki i frędzle krótsze granatowe. 4) Chorągwi Węgier-
skich i Janczarskich Oficyalistowie (nieuznawając usars-
kiego ani petyorskiego uniformu mają mieć kontusze
i zipany koloru zgodnego z barwą żołnierzy swoich,
znaki polowe na szablach zgodne z uscarskimi.

Mundur
wojska dawnego.

1763 d. 5 Styrczania we Lwowie - Kazmierz z Granowa
Granowski wojewoda i generał ziem rawnickich, generał
lejtant i inspektor infanteryi, rotmistrz znanu pancer-
nego wojsk kor. kawaler ord. orta biał, S. Łazarza Jerz:
zohimitan. i N. P. Maryi z Gory Karmelu - wzgajajc Szlach:
tę województwa rawnickiego na popis r. 1763 pod Socha-
czewem, poleca aby każdy nie w cudzoziemskim ale
w polskim stroju stangł w kolorze województwa t. j.
kontusz, żupan ponosowy, u kontusza czarne wyto-
gi i tapki, czapka wysoka ponosowa z czarnym ba-
rankiem i znakiem u niej wojennym białej kokardy,
buty czarne z ostrogą wkręconą. Lutki ziem rawnickiej
mają mieć złote na ramieniu pętkie do ładownicy;
pętki sochaczewskiej ziemi złote z czarnym jedwabiem;
pętki gostynińskiej ziemi złote z ponosowym jedwabiem.
Każda ziemia ma mieć swe chorągwie, zachownice
każdy powiat ma mieć swego Regimentarza, jednego dobo-
rca, kottę i 2 trybaczę których mundurunek ma być taki
sam jak na szeregowych z tą różnicą że rękawy u katanki
będą tak długie jak u żupana z obszlegami czarnymi
a rękawy i pasy w tyle katanki złotym galonem
szamerowane z dystynkcyą w szamerowaniu pętku.
-Konie pod doborzami, trybaczami mają być sive;

siwe a pod szeregowymi: gniade, kara, kasztano-
wate, z kara gniade. Porzutowi szeregowi mają mieć
mituki, kulbaki z calem nawiazaniem jednaki, Tadow-
nie, Karabiny z Kruzkami, 19 Klawice. Broni w mosiadz
oprawna, patacze czarne krzywane z furdymmentami
zelaznemi, Tadownie towie. DeKi na konie powodne
maja być porzowe, a wozy skora czarna wybite,
kielnie, Kota chomaty czerwono malowane

(Co do munduru trymano się zasady tej iż wyłogi były
tej barwy co herb wojewodztwa n.p. orzeł czarny; a kontu-
szki żupany tej barwy co pole herbu wojewodztwa
n.p. porzowe)

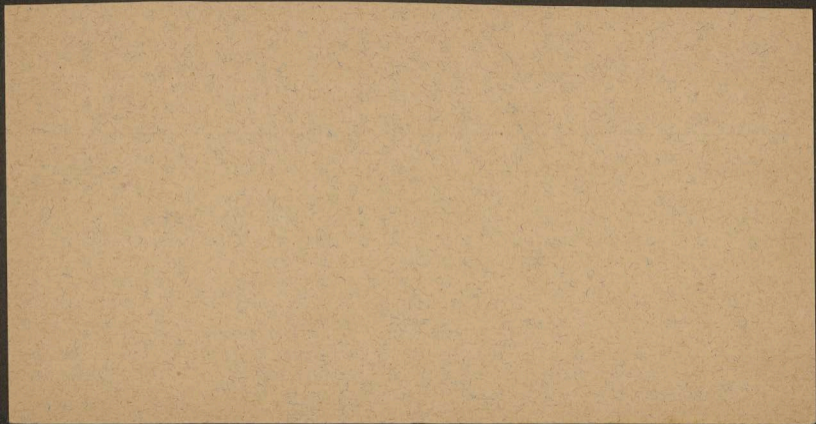
1768 Pierwotna ustawa związku Konfederacji Barskiej prze-
pisuje następne umundurowanie dla Konfederatów: Chorągiew
najprzynajmniej z 2. Jezus u krzyżowany na lamie złotej lub
srebrnej; druga chorągiew Światki Jego Najsw. na takimże dnie;
inrze zaś pod znakami Krzyża s. być mają. - Każdy przydzielony
powinien mieć parę pistoletów, patacz dobry, propoczek i porz-
towego z całym mundurkiem, oraz znak Krzyża sw. na boku
lewym i czapkę podobną dawnego modelusza z wierzchem porz-
sowym. Czapki tatarskie wysokie, mundur zielony cały lub
granatowy (dla porzowego). - Każda chorągiew ma być złożona
z 100 koni oprócz szeregowych, przy niej 4 oficerów jako to:
rotmistrz, porucznik, chorąży, towarzyszy i strażnik, trębacz
i doborcy.

Regulamin exercerunku dla Regimentow⁵²
kawaleryi w Warty. 1735. 8. Matem 172

Regulamin muzyki dla regimentow pieszych Koron-
nych i W. X. Lit. Warty. 1737. 8. Matem. 173.

Regulament dla regimentu gwardyi piechoty kor. Warszaw.
1769. 8. Matem 174.

Prochowski Corpus juris militaris. Elbing 1753 fol.
Prawo 3209.

1760? Stan Armii polskiej regularnej r. 1760

(podług dziela: Steinhause: Grundriß des heutigen Staats-
verfassung von Polen. Frankfurt a. Mayn 1763. 8vo)

Stan Armii regularnej wynosił w Koronie 18,526, a w
Litwie 6240, razem 24,766, która podzielona była.

I Wojsko Koronne.

a) Autoramentu (zaingę) polskiego 4 pułki jazdy:

Pułk Króla Jm. Złoty z 4 chorągwi hussarskich, 20 cho-
rągwi pancernych i 5 chorągwi lekkich tatarskich . . . 1865 zł^{ty}
i Kozackich

Pułk Królewicza Złoty z 4 chorągwi hussarskich, 19 cho-
rągwi pancernych . . . 1225 "

Pułk Hetmana wielk. Koron. Złoty z 4 chorągwi hussars-
kich, 19 chorągwi pancernych i 2 chorągwi lekkich
tatarskich . . . 1475 "

Pułk Hetmana polnego Koron. Złoty z 4 chorągwi hus-
sarskich, 19 chorągwi pancernych i 2 chorągwi lekkich
tatarskich . . . 1425 "

Razem: 16 chorągwi hussarskich . . . 1000 zł.

77 " pancernych . . . 3990 "

8 " lekkich tatarskich i Kozackich 1000 "

5990 "

b) Autoramentu cudzoziemskiego:

7 Regimentów Konnych Dragonii . . . 4000 "

7 " pieszych z artylerją Koronną. 8136 "

3 Chorągwie węgierskie i januzarskie . . . 400 "

12536 "

Razem . . . 18.526 "

II. Wojsko Wielkiego Księstwa Litewskiego:

a) Autoramentu polskiego:

6 chorągwi hussarskich jazdy	400
27 " Petyhorców jazdy	1240
20 " lekkich jazdy (10 tatarskich i 10 Kozackich)	700
	<hr/> 2340

b) Autoramentu cudziemskiego:

4 Regimenty Konne Dragonii	1500
3 " piesze	1850
1 Kompania Artylerji Litewskiej	150
4 Kompanie Janzarskie	400
	<hr/> 3900

6240

Złota czyli porucja roczna (obliczona była: a) na 815 szarża 448 złp. b) na Pancernego lub Petyhorca 372 złp. c) na Tatara lub Kozaka 272 złp. d) na Dragana 300 złp. e) na pieszego 200 złp. — Ponieważ z tych na osobę obliczonych porucji oficerowie większy zółd pobierali: więc regularnego wojska w Koronie było tylko 12,000 do 13000 ludzi najwięcej.

W liczbie powyższej wojska nie był objęty Pułk Ordynacji Ostrogskiej placony z własnego funduszu tejże Ordynacji; wynosił zwykłe 437 ludzi i kosztował 180,000 złp.

Również w tej liczbie nie jest objęte Doopolite ruszenie w razie potrzeby, do którego podług traktatu welauskiego obowiązany był dostarczać Król polski 1500 Konnicy i 1500 piechoty, a Książę Kurlandzki 200 Konnicy i 500 piechoty.

Wojska Koronnego i Litewskiego Komput r. 1760.

Koronných: 1) Pułkowi 4 w Kadym Chorągwi husarskich 4, pancernych 19 (tylko w I Pułku 20 chor. pancernych.

2) Chorągwie lekkie: a) Pułk Króla Chorągwi 10. b) Pułk hetmana w. k. chor. 5. c) Pułk hetmana poln. kor. chor. 4. 3) Pułk Ordyński oficerski, chorągwi husarskich 2, tatarskich 4.

4) Węgierskich chorągwi 3, janyczkarska i milicja województwa kijowskiego i bractwo emigracyjne dekretem Komisji Radomskiej 1758.

5) Regimentów Infanterji 7 (mieszani temi Regimenty Artylerji i Regimenty Łowczy)

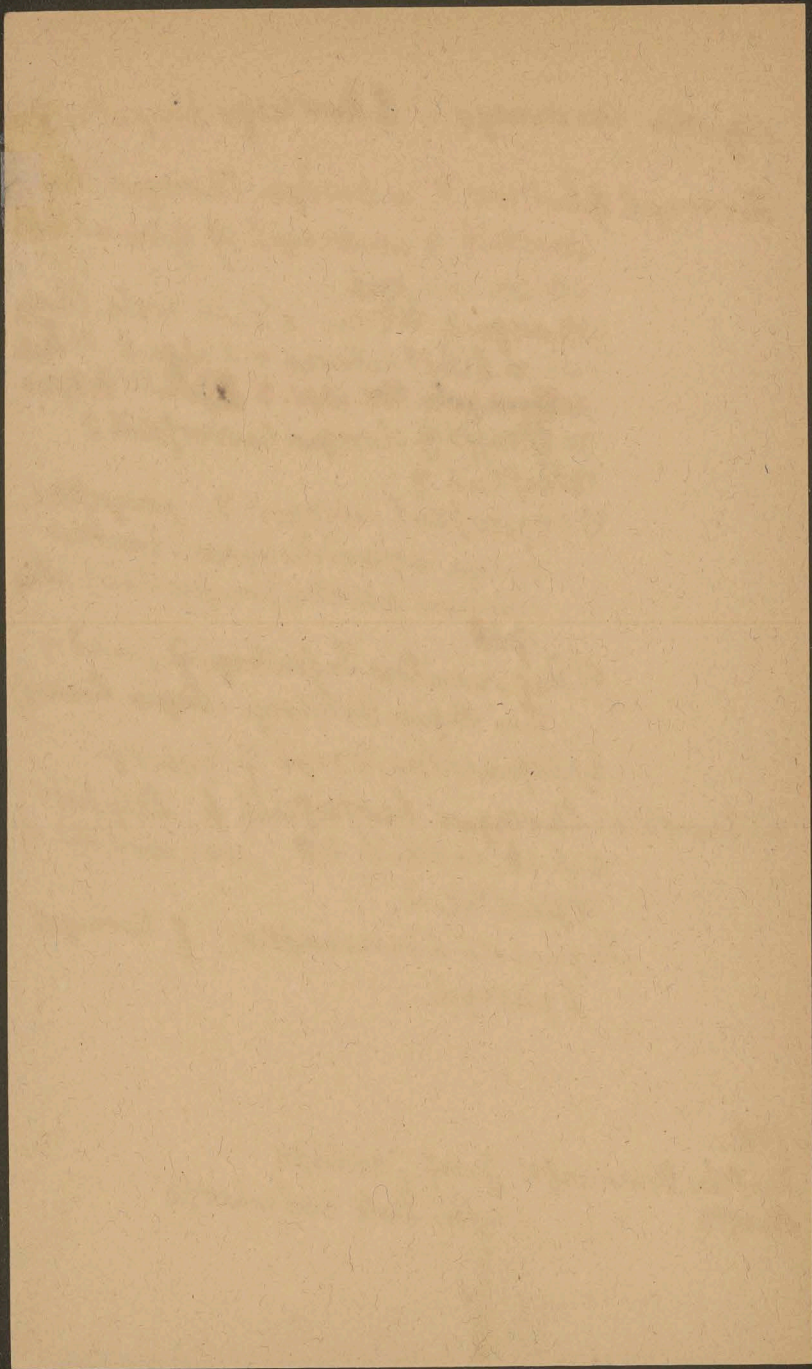
6) Regimentów Konnych 7. Gwardji

Litewskie: Chorągwi husarskich 6, Petyhorskich 26, Lekkich 20, Janczarskie 2, Węgierskie 2.

Regimenta udrzeczskie: 7 Konnych, 6 pieszych.

1760.

Kapitan Ormianin Józef Jakłiński
 Mropta " i zeta: Piotr Matasowski

Barth Starosta skalcki potkownik regimentu Tanoweg,
† 30 Sept. 1762.

Altdentsch.

Althof Herm.: Lautstam ~~altrischer~~

Wojsko Królestwa Polskiego

i W. K. Lit. r. 1762

Kolekta warszawska
1762. (Pier.)

Kalendarz warszawski
roku 1762. (Jedyny)

Dygnitarze: Hetman wielki Kor. Jan Klemens Branicki woj. Krak. od 1752

" " litew. Michał Ks. Radziwiłł woj. wileń. od 1744

" polny Kor. Władysław Rzewuski woj. podol. od 1752

" " litew. Michał Szałascki kaszt. wileń. od 1744

Pisarz polny Kor. Franciszek Rzewuski. od 1752

" " litew. Michał Oginski.

Generał Artylerji Kor. Henryk hr. Brühl z Oleszyna.

" " litew. Eustachy Potocki.

Strażnik wielki Kor. Stanisław Ks. Lubomirski. od 1752

" " litew. Ludwik Pojeź.

Oboźny wielki Kor. Michał Wielhorski. od 1758

" " litew. Leonard Pojeź. od 1752

Urzędnicy: Strażnik polny Kor. Ludwik Strakowski.

" " " Stanisław Łopot Bykowski.

Oboźny polny Kor. Józef Mogiłański.

" " litew. Antoni Junosza Ptakowski.

Sędzia wojenny Kor. Stanisław Łętowski

" " litew. Jan Czarniecki kaszt. wileń.

Pisarz wojenny Kor. Marceju Starzeński.

" " litew. Jan Kotsak.

Regent wojenny Kor. Jan Leszczyński Grabianka.

" " litew. Kazimierz Jabłonowski.

Officerowie wojska koronnego:

I. Pułk Króla JMci. (Chorągwi husarskich 4, ^{ponocernych 24} ^{podm. Madałkowskiej})

1. Husarska Chorągiew Króla JM. Pułkownik (Krajczy Kor. - Chorągiew)
gn. Cieszkowski Kaszt. litew.

2. " Króla Czartoryskiego, wojew. rusk. 1 Porucznik, 1 Chorągiew.

3. " Zamojskiego wojew. pomorsk. 1 " 1 "

4. " Lubomirskiego Strażnik w. Kor. 1 " 1 "

5. Chorągiew pancerna Króla Jm. i Pułkownik ^{szlach.} Sotyk star. dwi:
wogrod. i Chorąg. Pruski.

L. 1761.

1761 " Lubomirskiego
Czarnika Kor. i Kor. i Chor.

~~Chorągiew pancerna
Kor.~~

6.	"	"	Poniatowskiego Kaszt. Krak. 1	Pomuznik, i Chorąg.
7.	"	"	Potockiego wojew. kijow. 1	" 1 0
8.	"	"	Granowskiego woj. rawsk. 1	" 1 0
9.	"	"	Szembeka woj. inflant. 1	" 1 "
10.	"	"	Pianickiego Kaszt. białow. 1	" 1 "
11.	"	"	Morskiego Kaszt. przemys 1	" 1 "
12.	"	"	Czartoryskiego Towarza Kor. 1	" 1 "
13.	"	"	Wielhorskiego obwojnego Kor. 1	" 1 "
14.	"	"	Kossowskiego podkasz. nadw. Kor. 1	" 1 "
15.	"	"	Skorzeńskiego podkomarskiego puż. 1	" 1 "
16.	"	"	Zamojskiego star. lubel. 1	" 1 "
17.	"	"	Potockiego star. trembowl. 1	" 1 "
18.	"	"	Jablonskiego star. kowelk. 1	" 1 "
19.	"	"	Miszcha star. senoc. 1	" 1 "
20.	"	"	Czackiego star. nowogrodsk. 1	" 1 "
21.	"	"	Mokronowskiego generała lejtnanta 1	" 1 "
22.	"	"	Rostkowskiego starost. tyrowiec. 1	" 1 "
23.	"	"	Lubkowskiego star. taborow. 1	" 1 "
24.	"	"	Mniszka starosty staran. 1	" 1 "

II. Pułk Fryderyka Królewicza (Chorągwi husarskich 4, pancernych 10)

1.	Chorągiew husarska Fryderyka Królewicza 1 Pułkownik i Chorąg.
2.	" " Mniszcha marszał. nadw. Kor. 1 Pomuznik, i Chorąg.
3.	" " Wielopolskiego chorąg. w. Kor. 1 " 1 "
4.	" " Brihla generała artyl. Kor. 1 " 1 "
5.	" pancerna Fryderyka Królewicza 1 Pułkownik i Chorąg.
6.	" " Jabłonowskiego wojew. puż. 1 Pomuznik, i Chorąg.
7.	" 1 " Wielopolskiego wojew. sandom. 1 " 1 "
8.	" " Rzewuskiego wojew. podlask. 1 " 1 "
9.	" " Lubomirskiego wojew. lubels. 1 " 1 "
10.	" " Sotyka Kaszt. sandom. 1 " 1 "
11.	" " Wronisa Kaszt. kijow. 1 " 1 "
12.	" " Dniaryńskiego Kaszt. podlask. 1 " 1 "
13.	" " Rozwidowskiego Kaszt. kalisk. 1 " 1 "
14.	" " Oratachowskiego Kamel. wiel. Kor. 1 " 1 "
15.	" " Poniatowskiego podkomarz. Kor. 1 " 1 "
16.	" " Bretwertynskiego podkomarz. białow. 1 " 1 "
17.	" " Sanguska wojew. kremen. 1 " 1 "

- 18. Chorągiew pancerna Potockiego generała lejtn. i Porucznik, i Chorągiew.
- 19. " " Potockiego starosty kanion. i " 1 "
- 20. " " Potockiego starosty leszajk 1 " 1 "
- 21. " " Kalinowskiego - - 1 " 1 "
- 22. " " Kurdwanowskiego - - 1 " 1 "
- 23. " " Stugockiego - - 1 " 1 "

III. Pułk Hetmana w. Koronnego (Chorągwi husarskich 4, pancernych 19)

- 1. Chorągiew husarska Hetmana w. Kor. i Pułkownik, i Chorągiew.
- 2. " " Biskupa Krakow. i Porucznik 1 "
- 3. " " Międzybuzkiego wojew. wremich. i " 1 "
- 4. " " Dąbskiego starosty dybow. 1 " 1 "
- 5. " pancerna Hetmana w. Kor. i Pułkownik, - 1 " ~~coraz więcej~~
- 6. " " Drodzińskiego woj. wotyń. i Poruczn. i Chorągiew.
- 7. " " Japięty wojew. smoleń. 1 " 1 "
- 8. " " Jabłonowskiego wojew. nowogród. 1 " 1 "
- 9. " " Potockiego kaszt. lwow. 1 " 1 "
- 10. " " Wielopolskiego Komisarz. Kor. 1 " 1 "
- 11. " " Gozdkińskiego kucharz. Kor. 1 " 1 "
- 12. " " Potockiego generała artyler. lit. 1 " 1 "
- 13. " " Dżemotkiego chorążego w. lit. 1 " 1 "
- 14. " " Lubomirskiego mieczn. Kor. 1 " 1 "
- 15. " " Krasinskiego podkomorz. roziank. 1 " 1 "
- 16. " " Ledochowskiego starosty wotczimier. 1 " 1 "
- 17. " " Starzeńskiego starosty brank. 1 " 1 "
- 18. " " Skorzewskiego generała lejtn. 1 " 1 "
- 19. " " Strozomickiego starosty stęquidok. 1 " 1 "
- 20. " " Sulkowskiego starosty nowodwors. 1 " 1 "
- 21. " " Oziżi starosty romanowick. 1 " 1 "
- 22. " " Popiela starosty acynimowick. 1 " 1 "
- 23. " " Bielickiego starosty robotyński. 1 " 1 "

IV Pułk Hetmana polnego Koronnego (Chorągwi husarskich 4, pancernych 20)

- 1. Chorągiew husarska Hetmana poln. Kor. i Pułkownik, i Chorągiew.
- 2. " " Bielickiego marszał. w. Kor. i Porucznik, i Chorągiew.
- 3. " " Radziwiła miecznika w. lit 1 " 1 "
- 4. " " Lamejskiego Brygadanta 1 " 1 "
- 5. " pancerna Hetmana poln. Kor. - - 1 " 1 "
- 6. " " Krokurca Xawerego i Pułkownik i Chorągiew.
- 7. " " Krokurca Karola 1 " 1 "
- 8. " " Potockiego wojew. bełick. i Porucznik i "

9. Chorągiew pancerna ² Pundaińskiego wojew. - marow. i Pomorz. i Chorągiew
10. ~~Sapieżny~~ woj " Sapięchy wojew. brzesk. lit. . . 1 " 1 "
11. " " Jabłonowskiego wojewód. bratław. 1 " 1 "
12. " " Humieńskiego kasztel. Kamienia. 1 " 1 "
13. " " Głębokiego kasztel. Krucowie. 1 " 1 "
14. " " Czackiego podczaszego Kor. 1 " 1 "
15. " " Lubomirskiego podstolego Kor. 1. " 1 "
16. " " Brühla asesnika Kor. . . 1 " 1 "
17. " " Orzunińskiego wojew. wielich. 1 " 1 "
18. " " Swidzińskiego starosty litw. 1 " 1 "
19. " " Dzieduszyckiego podkom. halic. 1 " 1 "
20. " " Grocholskiego sędziego z. br 1 " 1 "
21. " " Potockiego star. sziatyń. . . 1 " 1 "
22. " " Żelki chorążego samod. 1 " 1 "
23. " " Lanckorońskiego stolnika podk. 1 " 1 "

V. Chorągwie lekkie:

1. Pułk Króla JM. i Pułkownik, 8 Rotmistrzów (między temi 2 Włtanow fat.)
2. " Heltmana w. Kor. 1 " 4 "
3. " Heltmana poln. Kor. 1 " 3 "

VI. Pułk Ordynacji Ostrogskiej, i Pułkownik Czacki Franc. starosta nowogród.

1. Chorągiew husarska złota 1 Pomurzik, i Chorągiew.
2. " " " biata 1 Rotmistrz, i Pomurzik, i Chorągiew.
3. Chorągwie 4 tatarskie ordynackie: 4 Rotmistrzów (między temi Alambek)
4. Milicja Województwa Kijowskiego 1 Pułkownik.
5. " " " Bratawskiego 1 Pomurzik.
6. Chorągiew Potawy w. Kor. i Pomurczacy.
7. " " " poln. Kor. 1 "

Wojosko cudzoziemc:
kie:

VII. Regimenta piesze (w hardym i generat-szef.)

1. Regiment Gwardji pieszej Króla JM. : Czartoryski wojew. russk. general lieutenant.
2. " " Krolowej : Fleming general-lieut.
3. " " Krolewicy Fryderyka : Goltz general-lieut.
4. " " Potawy w. Kor. Kaminski general-lieut.
5. " " " Potawy poln. Kor. Kulagniski pułkownik.
6. " " " Artyleryji : hr. Brühl starosta opolski.
7. " " " Lanowy : Kosowski general-major.

VIII. Regimenta Konne (w każdym i generał-rzef.) | Dragoni | <sup>Wojsko adarzeni-
kie</sup>

1. Regiment Gwardji Konnej Koronnej Króla Jm. : Lomiatowski podkomorz. Kor. generał-lieut.
2. " " Królowej : Józef Mnieszek starost. sanok. generał-major
3. " " Królewicza Fryderyka : Franciszek Skórzewski gener. lieut.
4. " " Butawy w. Kor. : Granowski starost. tarnobr. generał-major.
5. " " " poln. Kor. : Wieniawski generał-major.
6. " " Wielopolskiego Komisarza Kor. generał-lieut.
7. " " Potockiego starosty trembowel. generał-lieut.

IX. Chorągwie Węgierskie i Janzarskie :

Wojsko Koronne

1. Chorągiew węgierska Butawy w. Kor. i ~~Rotmistrz~~ Pułkownik
2. " " janzarska " " " i Rotmistrz
3. " " węgierska Butawy poln. Kor. 1 Pułkownik
4. " " " Marszałka w. Kor. 1 Pułkownik. Rotmistrz.

Wojsko W. Xięstwa Litewskiego.

I. Chorągwie Husarskie (6)

1. Chorągiew husarska Króla Jm. i Pułkownik, i Chorągiew.
2. " " " Królewicza Fryderyka i " 1 "
3. " " " Butawy w. litew. 1 " 1 "
4. " " " " polnej litew. 1 " 1 "
5. " " " Xięcia Czartoryskiego Kamłoga w. lit. i Porucznik, i Chorągiew.
6. " " " Fleminga podskar. w. lit. 1 " 1 " (Klaszko horodniy witebsk 1761. 1762)

II. Chorągwie Petyhorskie (26)

1. Chorągiew petyhor. Króla Jm. i Pułkownik, i Chorągiew.
2. " " " Królewicza Fryderyka i " 1 "
3. " " " Królewicza Kawiara 1 " 1 "
4. " " " Karola Królewicza Kurlandz. 1 " 1 "
5. " " " Butawy W. X. Lit. 1 " 1 "
6. " " " " polnej W. X. Lit. 1 " 1 "
7. " " " Oginińskiego Kasztelana trock. i Porucznik, i Chorągiew.
8. " " " Czartoryskiego wojewody rusk. 1 " 1 "
9. " " " Sotłohuba wojew. witebsk. 1 " 1 "
10. " " " Sapiehy wojew. brzesko-litew. 1 " 1 "

11. Chorągiew petyhorska Oginskiego marszałka w. lit. i Pomocnik, i Chorąg.
12. ? " " Mniszcha marszałka radw. kor. 1 " 1 "
13. " " Oginskiego pisarza poln. lit. 1 " 1 "
14. " " Przedzieckiego referendarza w. lit. 1 " 1 "
15. " " Radziwila podkomor. w. lit. 1 " 1 "
16. " " Radziwila miecznika w. lit. 1 " 1 "
17. " " Pomiatowskiego flobnika w. lit. 1 " 1 "
18. " " Sapiehy krajczego w. lit. 1 " 1 "
19. " " Strickla generała artylerji kor. 1 " 1 "
20. " " Połceja strażnika w. lit. 1 " 1 "
21. " " Maszalskiego podkarbiego radw. lit. 1 " 1 "
22. " " Przesłowskiego pisarza w. lit. 1 " 1 "
23. " " Radziwila starosty rzeczyck. 1 " 1 "
24. " " Radziwila ordynata kleckiego 1 " 1 "
25. " " Sosnowskiego pisarza w. lit. 1 " 1 "
26. " " Lopotta strażnika poln. lit. 1 " 1 "

III. Chorągwie letkie

2. 1761.

2. Chorągiew żaniszarska
Buntawy w. lit.
Chorągiew żaniszarska
poln. lit.
Chorągiew trybunałska
1 rotmistrz
Chorągiew marszałkowska
1 rotmistrz

1. Chorągwi dwadzieścia (20) letkich (w każdej rotmistrz) 1762
(tych nie ma r. 1761)
2. Chorągwie dwie (2) żaniszarskie i węgierskie (w każdej rotmistrz)
3. Chorągiew Buntawy wielkiej W. X. lit. i Pomocznicy.
4. " " " polnej W. X. lit. 1 "

IV. Regimenta W. X. L. Rudziemskie

1. Regiment Konny Króla Jm.: Radziwit podkom. litew. Generał Szef.
2. " " pieszy Swatzi litew. Króla Jm.: Fleming podpułkownik lit. Generał Szef.
3. " " Konny Królewicza Fryderyka: Oginski pisarz poln. lit. Generał Szef.
4. " " pieszy Buntawy wielkiej W. X. lit. Drewnicki chorąg w. lit. pułkownik Generał-lieut.
5. " " Konny Buntawy wielkiej W. X. lit. i Pułkownik Generał-Major.
6. " " pieszy Buntawy polnej i Pułkownik Generał-lieut.
7. " " Konny Buntawy polnej i Pułkownik.
8. " " Artylerji W. X. lit. i Generał Dotacki flak. słomack. i Pułkownik.

Chorągwie husarskie, pancerne (pety
korskie), lekkie (albo przedniej straż)

Topk (o 2 kulach)
terlica (o jednej kuli z przodu i ławie z tyłu)
jareczak (ciężko gładkie bez poduszki)
kulbaska turecka (z ukresem powleczom)

nad brygadą - regimentarz
(partija)

towarzysz (szlachcic) z poustowym i luzak (strzelec)

mihał Radziwiłł hetman w. lit. dla
pancernych zapowal zit mundurzy
kontufze i zupamy - a szeregowi katancki

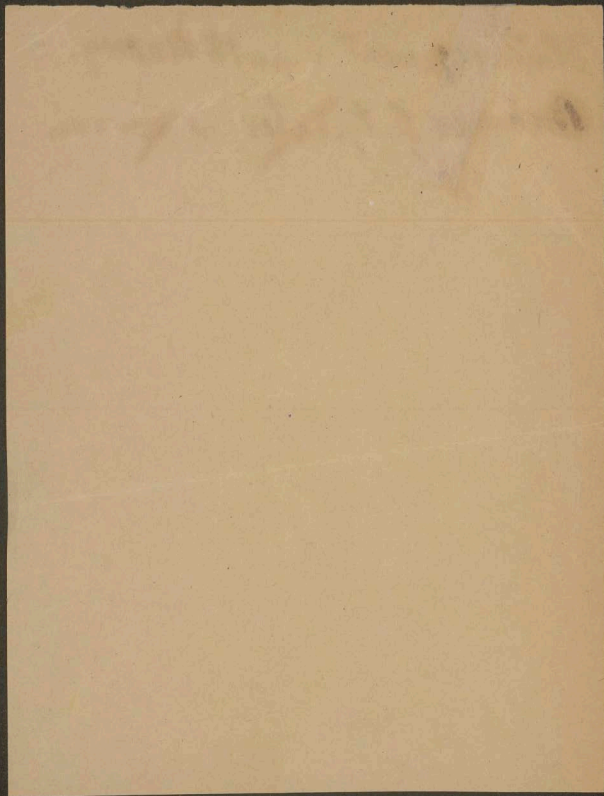
husarscy i pancerni mieli dzidy
za Augusta III wznowi pancerze

lekkie chorągwie miały kontufz zupen pas czapki
z bawarkiem - a poustowego katancka krotka i
zupen (szeregowiec)

I rok, drukarz, nakładca, pluminów, stronnic, kart, ów. — Rytownik.	L i c z b a					
	w Katalogu				Szafy	
	Inwentarza		Materyi			
<i>4 polskiej. I.</i> <i>br. Pinina Bor-</i> <i>księgarńi K.</i> <i>drukarni, Dzien-</i> <i>pod zarządem</i> <i>1881.</i> <i>XII. 621.</i>						
	Rodzaj oprawy	Otrzymano w roku 18				
		kupnem od		obowiązkowo		
		zmianą z		darem		
	Wartość egzemplarza		za		Cena księgarska dzieła	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.

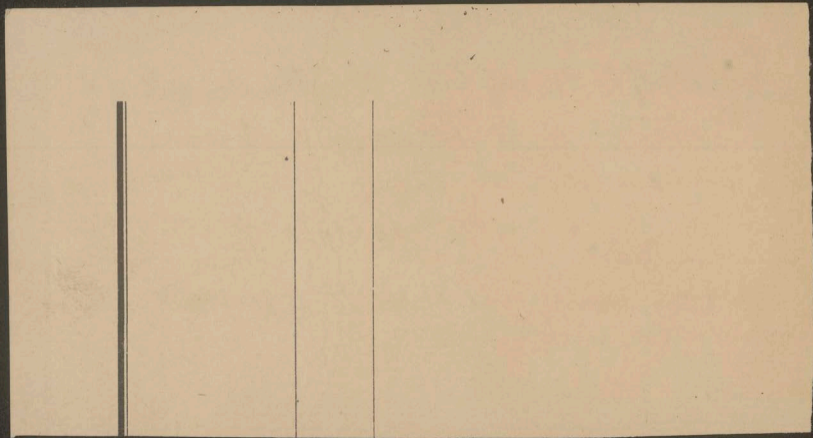
Husenregiment = pułk tanowy. 60

Bräuner Getyphator w Torunin
1261.

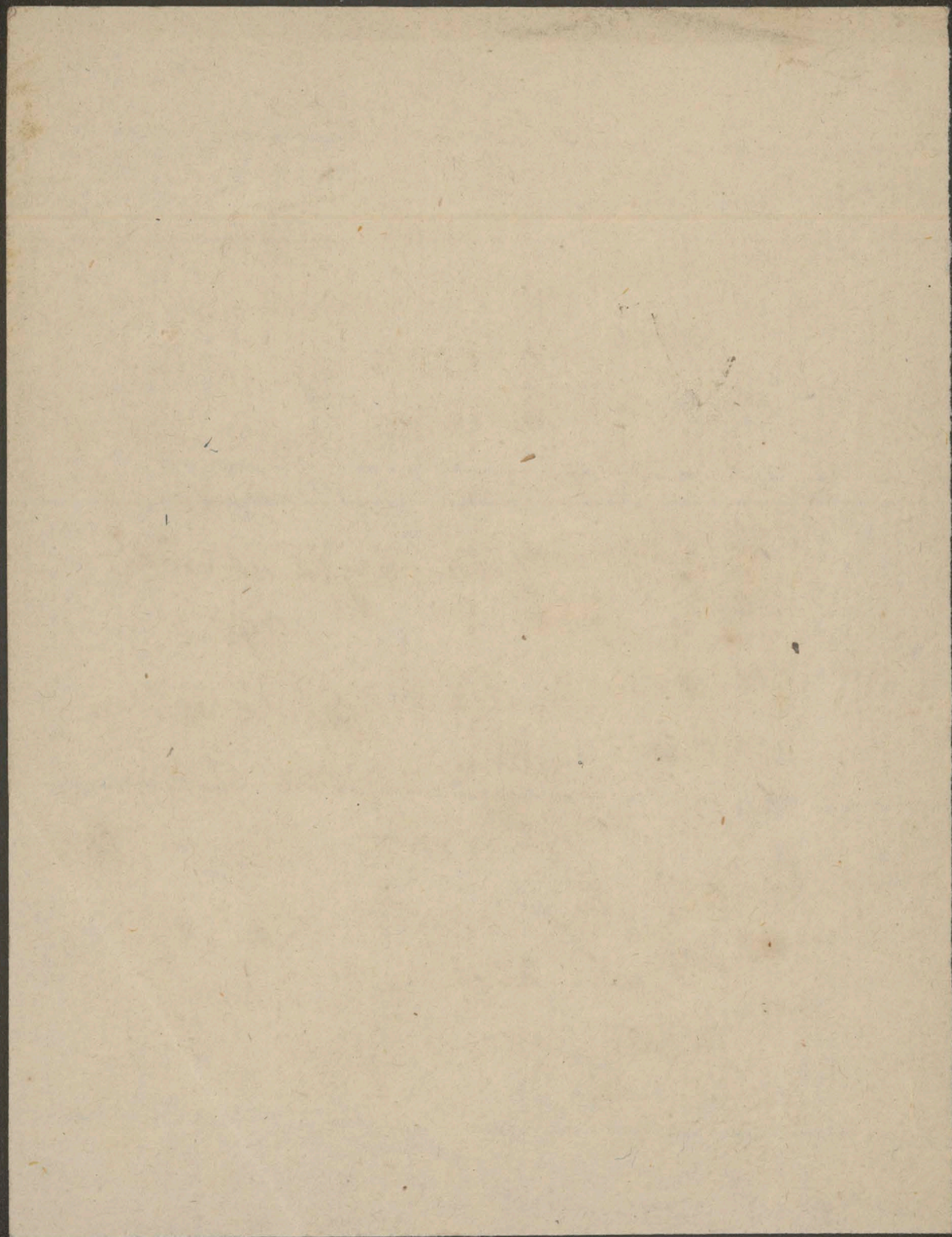

Lomiatowski Andrzej hrab. Oberstlieutenant w
 pułku piechoty Szwedzkiej Wallis otrzymany
 1 Maja 1758 maly Krzyz orderu Maryi
 Teresy a r. 1765 Komandorski jako Feldmarschal
 lieutenant.

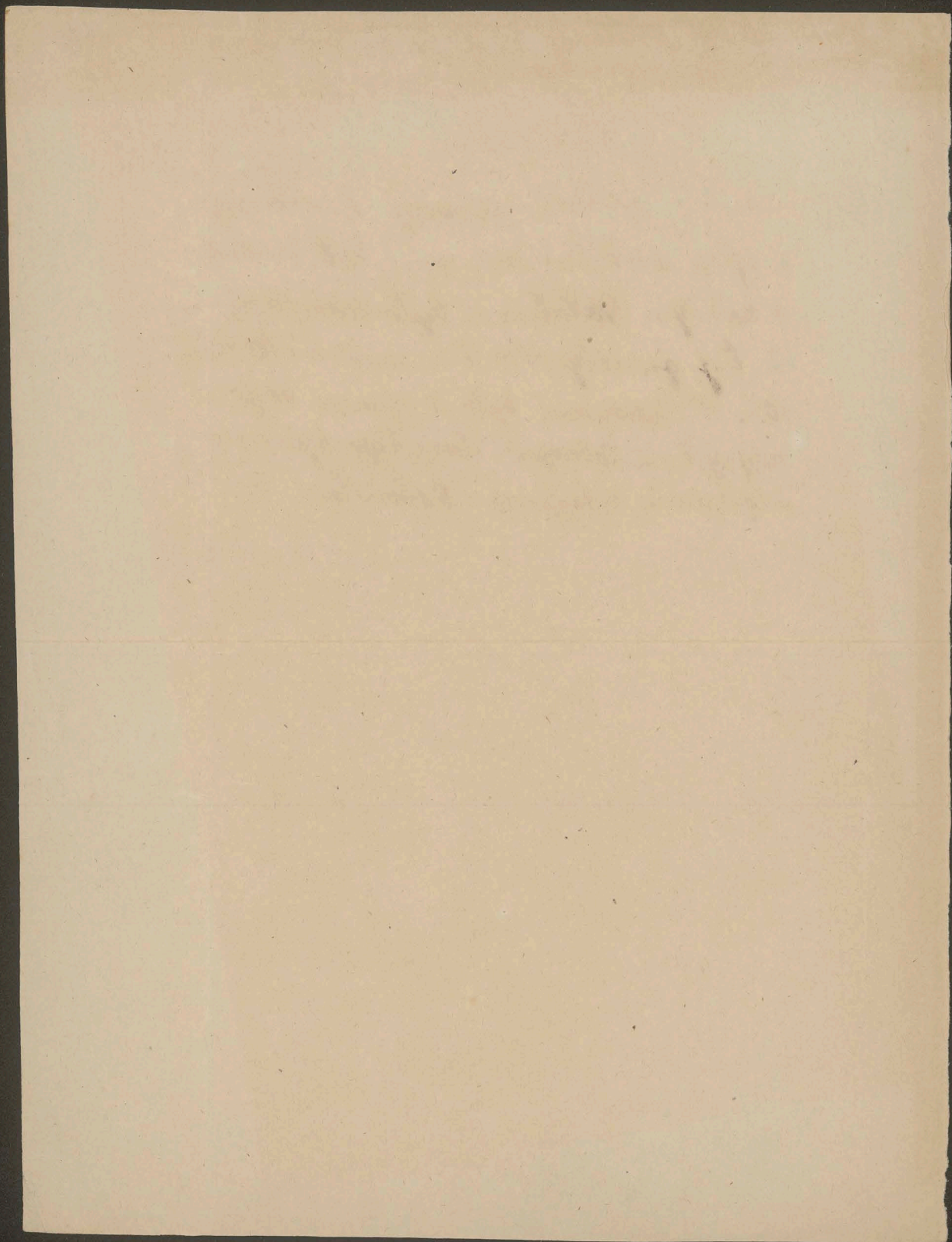
d'Alton chevalier Richard oberst regimentu
 London piechoty 1760

- Regulamin służby obozowej i garnizonowej
dla regimentów pieszych. Warszawa 1775. 9.
- " exercerunku dla regimentów
Kawalerji ~~1775~~ wydany. Warsz. 1775. 8.
- " Służby obozowej i garnizonowej
dla całego wojska obojga narodow.
Warsz. 1786. 8. i 1790. 8.
- " exercerunku dla brygad Kawalerji
narodowej i pułków przedniej strazy
wojska obojga narodow. Warsz 1786. 8.
- Regulament płacy i mustry dla regimen-
tów pieszych i koronnych od Komisaryi
wojska kor. podany r. 1767. 12.

Regiment Gwardyi pieszej Koronnej
r. 1769 składał się z 2 batalionów.
W każdym Batalionie było kompanij
12 (t.j. grenadyerskich 2, muszkieterskich
10). W 1 kompanii było 10 oficerów, boże-
mejnych, 2 dobożów. Prócz tego było przy
Regimencie 4 fajfrów i 8 oboistów

Grenadierka dawna Wojska Polskiego
znalaziona w Zamku Lanckorona.

Wiadomo z dziejów że Zamek Lanckorony
zajmowało wojsko Polskie w czasie Konfederacji
barskiej, i że ten drzewo będąc w zwałiskach uszło
w r. 1772 w dobrym musiał być stanie, gdy go
bracia Haddick Genurat Wojsk Cesarz. Austriackich
w posiadłość wzięli.

w Czasach nam bliższych, (około 1834.) urwał się
kawałek muru z basaty zamku tego. Pastora
była, w tem swieżem zwałisku znalazli szczątki Gre-
naderskiej / Bärmetze / i Skrzypca, które iis były ze
wzrostkiem zimowcem, szczątki zaś lulo usiępnęła
znawszim, uszere jednak nie widać wygłoda. Głowa

Futro wyprawdnie iiii x niij resato i tyllio porostato kilz
ka Kosmykum wtusia, ale sukno ponsawe matu co usz-
kodzone, a na posredie reuprdnie iest dubra bleitka
musyina na kloryj wytworony iest herb.

Grenadiiska ta byla najpried wtasnowicy Kij-
szu Probosura w miasteczku Sanctoronie a teraz
przeszta do mnie i ja posiadaszem jej iestem.

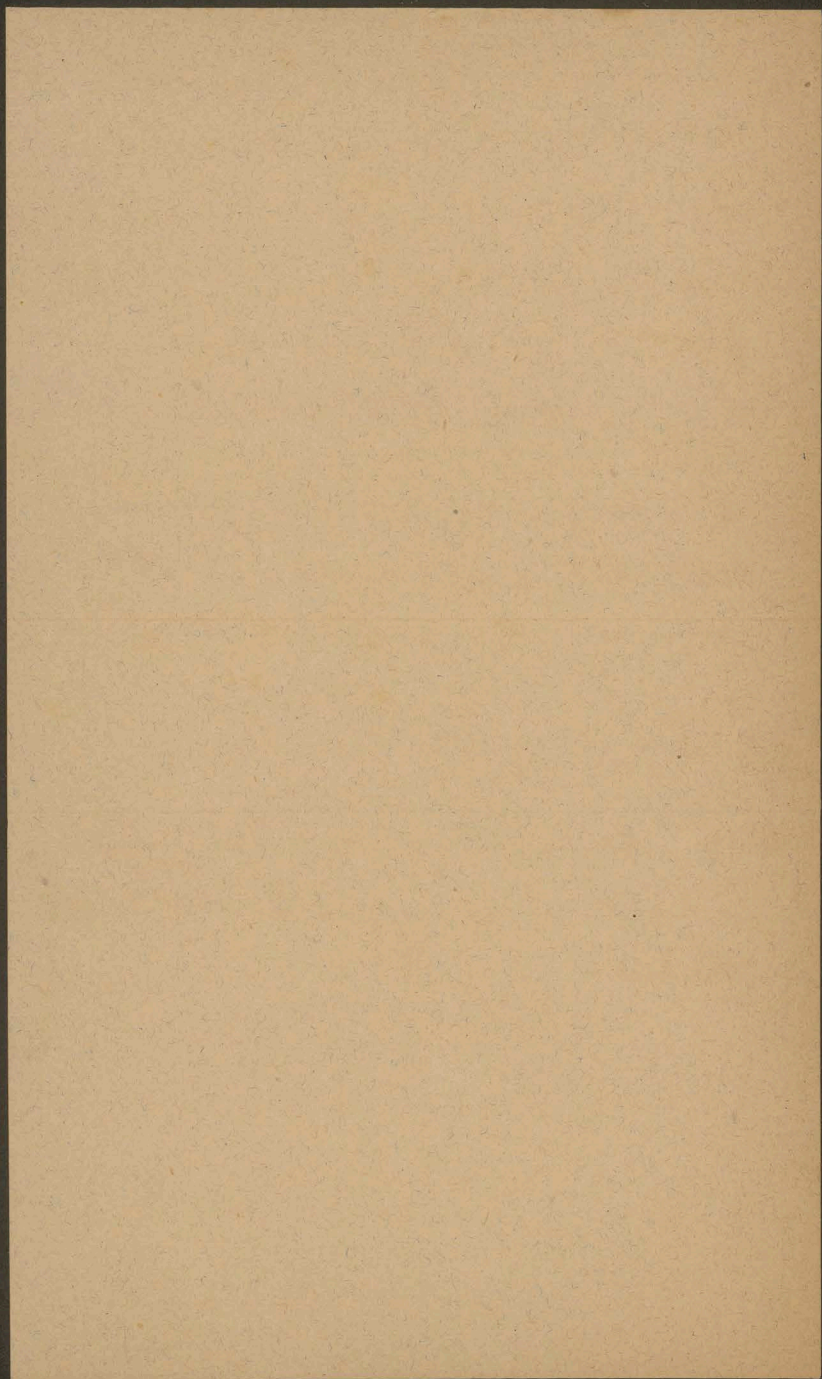
de Noirmont et Alfred de Marbot
Les costumes militaires français

r. 1772 tamboury rofili libery niebieski
z brązem galonami zwany l'habit
bleu de roi, dit à la Polonoise
nakaz rządowy (Ordonnance)

r. 1812 były w modzie styl grecki i
rymki mianowicie wtopy krótkie
i fryzowane a la Titus u kobiet.

1776 Chignon = loki

1803 - 1810 Szal zentri (Chale, Schall)
z Cachemire przyszedł do ^{Europy} 1774
dla dem

Artykuły wojskowe z Konstytucji
cyi 8° n° 265

" " Warszawa 1809.

8° n° 937.

Obakatowicz Jan: Czynności wojenne
Warsz. 1771. n° 7.

Byzmark: Służba polna jazdy pnieł.
Wikt. hr. Osołnicki. Warsz. 1820. n° 17.

Fredro: Scriptorum 8° n° 262

" Porządku wojennym 8° 298

" Militaria 4° n° 425.

Hogrewe: Teoryczna: praktyczna
nauka żołnierskich rozmiarów.

Tom. J. Lepki. Warsz. 1790. 8° n° 80.

Kauffman: Porzątki niernictwa wo
jennego. Toruń 4° n° 909

Kinip

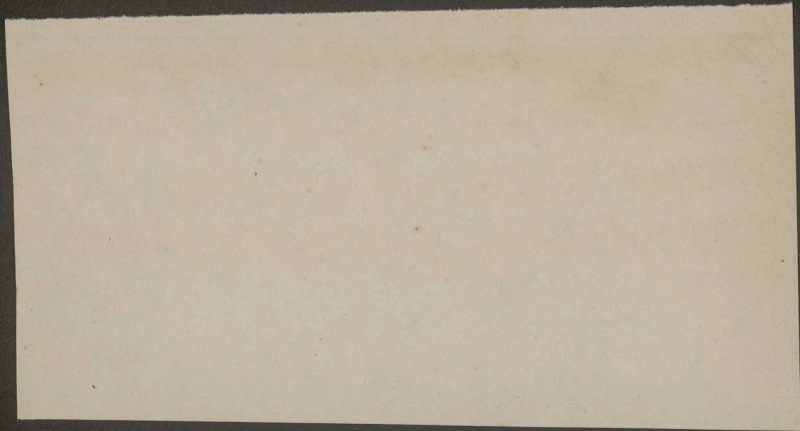
Hist.

~~Coup d'œil sur le Nord de l'Europe en
1861. Paris 1861. 8vo~~

400
K. 4.

Bross.

Fluoraria skafowano 1775 - lanuzery kutani⁶⁷
roftali

narodowa

Kawaleria Koronna 5522 gł^{ow}
 4 Brygady k^{on} 3,679,258 zł. 20 gr.
 Piechota Koronna 7 ~~725~~²⁹⁸ " "
 16 reg^{im}ent^{ow} k^{on} 3,317,178 zł 25 gr.
 Regiment piech^{oty} Ordyn. Ostrog. 437 "
 Regiment Potockich 400

Regimentow piech^{oty} Koronnych 16

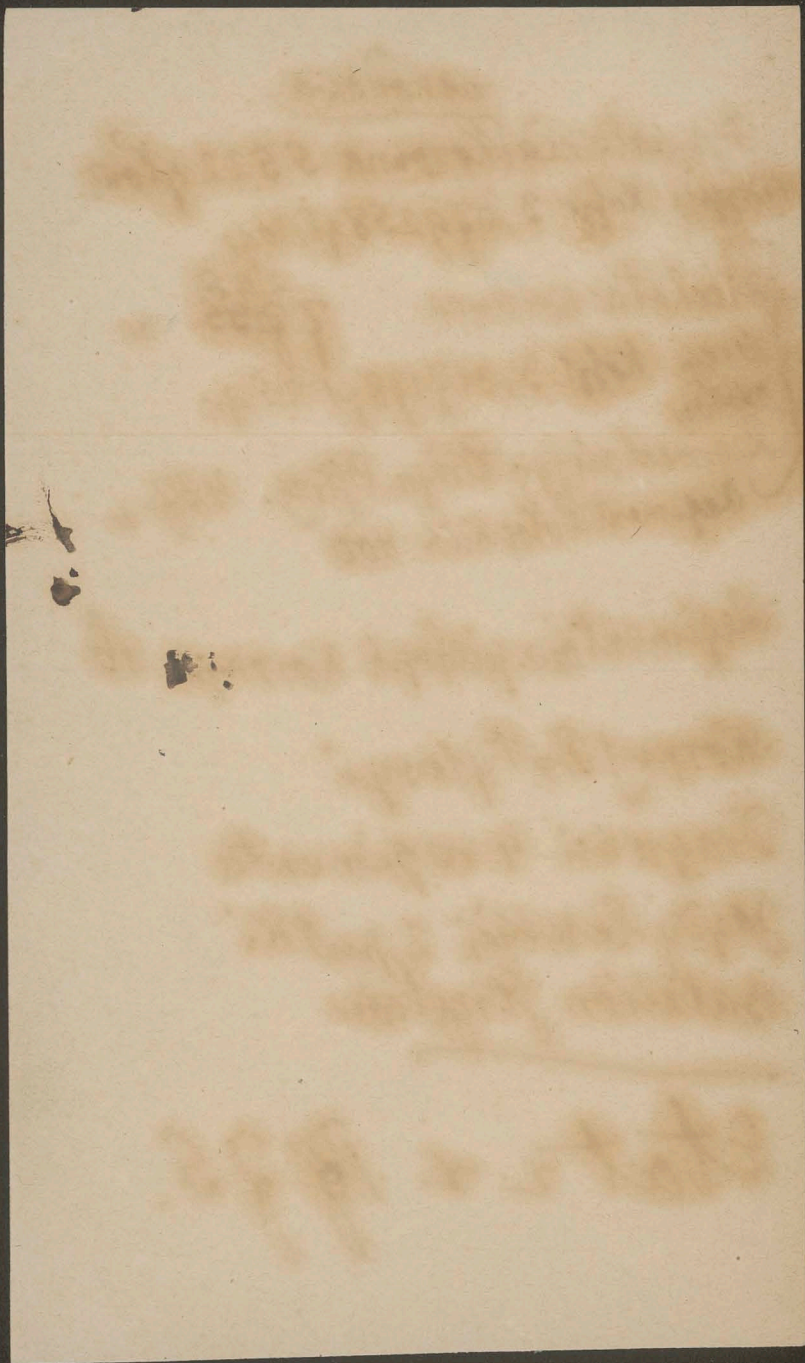
Korpus Artyleryi

Dragonii 4 regimenta

Jazdy lekkiej 2 pułki

Batalion strzelców

Etat z r. 1775.

Etat actuel de l'armée de S. M. le Roy de
 Pologne, ainsi qu'il a été stipulé à la
 diète tenue en 1775, ou l'on trouve
 la force et l'uniforme de tous les
 regimens, brigades, pulks, corps, dra-
 peaux et compagnies, tant nationaux
 qu'allemands, qui sont en garnison
 en Pologne et dans le Grand Duché de
 Lithuanie, Nuremberg chez Gabriel Nicolas
 Raspe 1781. 8. Str. 127 (druk po niemie-
 i po franc.) i 76 ryin kolor.

Et pour plus exacte connaissance des uniformes on a joint
 en figure enluminée un Officier et un Soldat de chaque Regiment

c'est-à-dire un Towarszitz et un Sceregowi en costume polonois pour les troupes nationales, et un Officier et Soldat en costume allemand avec tout leur accoutrement pour les regiments allemands.

(Friedlein zakupił 10 galunych exemplarzy i Karol Kolorowci)

R. 1826 naczelnym wodz wojsk pol. W. J. Konstanty Karol przez Józefa Leaca Kapitana Sztabu Kwatermistrzowski je. nerals. te kostiumy przerysował i w poprawnym rysunku litografowane a następnie według wzoru worymberskiego Kolorowane w małej liczbie exemplarzy odbić.

(Czci tego nakładu ^{litografowanego} nie kolorowanego nabył Władysław Bartymowski r. 1886)

1776. Stan Armii polskiej regularnej r. 1776d. 28 September.
(podług: Dyaryusz sejmu 1776. Warszawa. fol.)

I. Wojsko Koronne

a) ^{a) z unięgu. polskiego.} Partya ukraińska i podolska.

5	Chorągwi husarskich (2 po 80 głow, 3 po 55 głow)...	325 głow
55	" pancernych (2 po 80 głow, 53 po 50 głow ..	2810 "
9	" przedniej strazy (po 50 głow)	450 "
		<hr/>
		3585

b) Partya wielkopolska.

5	Chorągwi husarskich (1 po 100 gł., 1 po 80 gł., 3 po 55 głow ..	345 głow
9	" pancernych (po 50 głow)	450 "
		<hr/>
		795

c) Partya małopolska.

4	Chorągwi husarskich (po 55 głow)	220 głow
6	Chorągwi pancernych (1 po 100 gł., 1 po 80 gł., 4 po 50 głow)	380 "
		<hr/>
		600

1 Regiment przedniej strazy (generał majora Przygrewskiego): 9 Chorągwi (po 62 1/2 głow, 1 po 50 głow) 550 głow

2) Antyramentę czerwieńskiego
7 Regimentów Kawalerii (Dragonii) 1636 głow
(1 Regiment Gwardji Konnej kor. 645 głow, 6 Regimentów Krolowej, Krolewicza, Podstawy wiel. kor. Podstawy pol. kor., Lica Wojewody Gnieznień., Razryńskie po 27 głow)

Infanterya :

1	Regiment Gwardji pieszej Koron (1822 głow) . .	1822 głow
1	" Krolowej	630 "
1	" Krolewicza	630 "
1	" Podstawy Wielk. Kor.	530 "
1	" Podstawy polnej Kor.	480 "

1 Regiment Artylleryi Koronnej 480 g^{to}w

1 " Lanowy (Sutkowski) 257 "

1 Chorągiew węgierska Buntawy w. Kor. — "

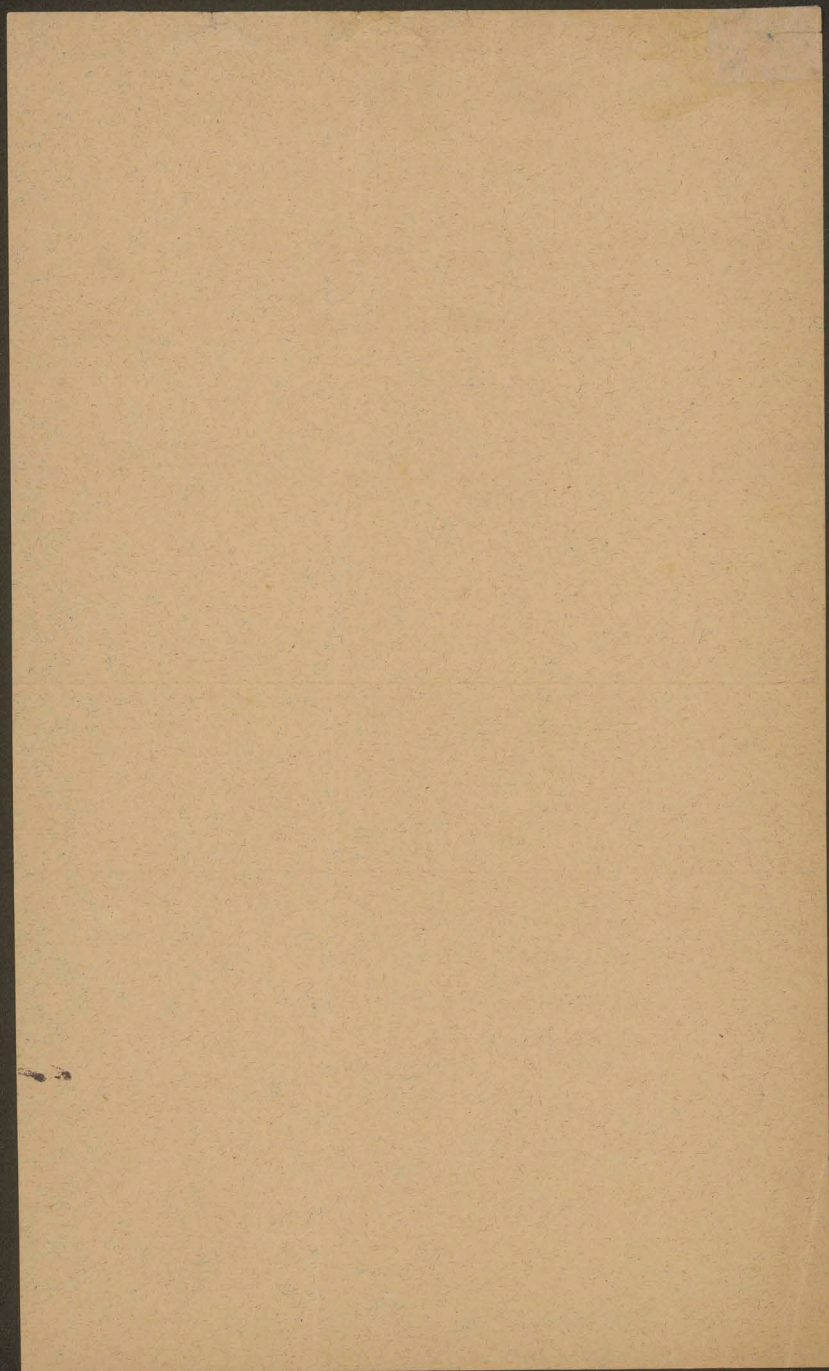
1 " " Buntawy pol. Kor. 71 "

1 Korpus Artylleryi 396 "

7567 g^{to}w

76
Podług Ektatu 1776 powiemo
być wojska w Koronie 13,409

r. 1784 Garnizon w Czystohowie
położony na Skarb 125 głów

1780 Gwardye J. Król Mai i Pułki Przerzypopolitej
w Warszawie

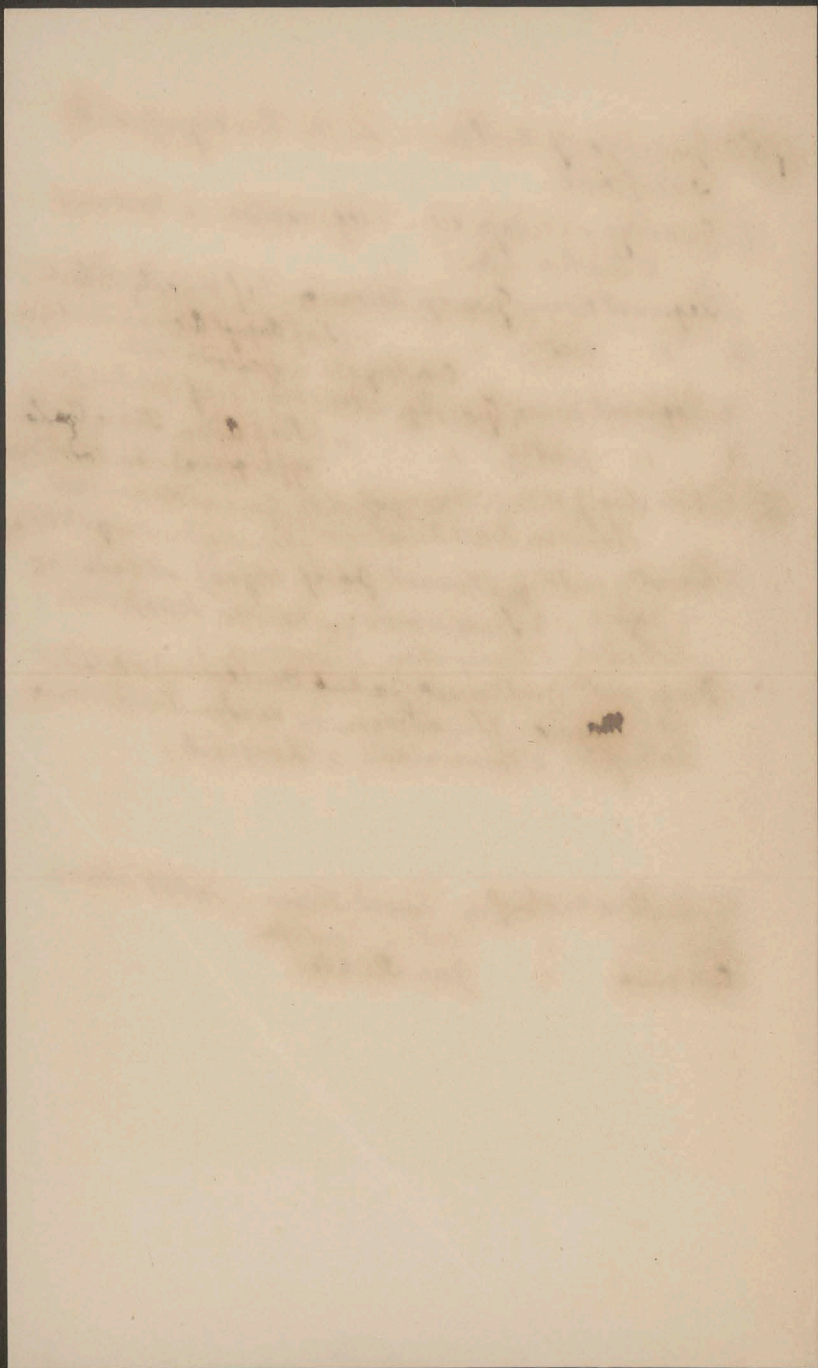
I) Gwardye składają się z 4 regimentów (2 Koronnych
i 2 H. Królestwa Litew.)

1. Regiment Konny Gwardyi Koronnej (Jezef Wincenty Potocki)
- 2 " pieszy " " (Jezef August Alexander Kizie
Czartoryski wojewoda ruski)
3. Regiment Konny Gwardyi Litewskiej (Jezef Grabowski)
- 4 " pieszy " " (Jezef Adam Kizie Czart.
oficer general ziem Podolskich)

II) Pułki dwa J. K. Mai i Przerzypopolitej (General Komendant
Stanisław Kizie Poniatowski general lejtnant wojisk Krol.)

1. Pierwszy pułk: pułkownik Józef Wojna) składają się
z Majora i 3 Szwadronów (w każdym Szwadronie:
Rotmistrz, 2 Poruczników, 2 Chorążych)
2. Drugi pułk (pułkownik Jakub Onulewicz) składają
się z Majora i 3 Szwadronów (w każdym Szwadronie
Rotmistrz, 2 Poruczników, 2 Chorążych)

Kuchmistrze Królewscy: Paweł Tremo i Jakub Tremo.
Podrasfy " : Antoni Łowicki.
Lukiernik " : Jan Richter.

Koronnego

Etat wojska polskiego (przed r. 1784)

Sztab generalny: (1 Hetman w. K., 1 Hetman p. K.,
 1 Generał artylleryi Kor., 1 Lekarz polny Kor.,
 2 Generałów Inspektorów, 1 Strażnik pol. K., 1
 Oborny pol. K., 3 Generałów deytantów, 4 Gene:
 rałów Majorów, 1 Komendant fortecy Kamie:
 niekiej, 4 Adjutantów hetmańskich, 2 Buni:
 czarskich, 4 Adjutantów Generał deytantów). 26 gton. ^{roczna} 346000 ^{placa} złp.

Oficjalisi Departamentu wojskowego (Audytor
 Plac major, Lotkownik do Kart geogr. Kalendar) 9 " 47126 "

Wydatki na Inwalidów, Fortecę Kamienica Pod. Łulagi - " 127666, 20, 1/2

4 Porygady kawaleryi narodowej (wielkopolska,
 małopolska, podolska, ukraińska) ^{2 chorone} 2 pol.
 Krowa 16 Szwadronów czyli 32 Chorągwi) 13868 " 7,866265 " 3 "

Każda Porygada liczyła 3467 gton czyli 2
 półki kawaleryi narodowej, czyli
 16 Szwadronów.

Każdy Półk liczył 11

1655

Answer

1784 Stan wojska polskiego za czasów Sejmu grodzieńskiego r. 1784.

a) Wojsko Koronne:

Sztab generalny: 2 Hetmanów Koronnych (wielki i polny), 1 Dworzak polny kor. [i Generał artylerji kor.], 1 Generał strażnicy Koronnej, i Generał Obrony polny kor.
 2 Generałów inspektorów (kawaleryi i piechoty), i Generał Straznik ^{polny} Koronny, 1 ^{Stonowicz (Kigatermika)} ~~Ekscerz~~ ^{podległy} kor. 2 Generał-lejtnantów (dowodzących dywizyjami), 3 Generał-Majorów, 4 Adjuutantów hetmańskich, 2 Burżuaznych hetmańskich (Porte-queues) 27 głw

Kancelaria wojskowa: 1 Dworzak, 1 Rejent, 1 Sekretarz, 1 Podkownik-Geograf (do mapp), 1 Audytor, 1 Adjutant, 1 Inotygator, 2 Woznych.

Jazda:

- 4 Brygady Kawaleryi narodowej (wielko-polska, małopolska, podolska ukraińska.) w każdej po 24 Choraży ^{czyli po 876 głw}
- 2 Półki przedniej strazy, w każdym po 891 głw
- 1 Regiment Gwardyi Koronnej Komej 465 głw
- 1 Regiment ^{Antony Wielki} Hetmana wiel. kor. (Fr. Zaw. Branickiego) 257 głw
- 1 Regiment ^{Antony polny} Hetmana poln. kor. (Jeweryna Rzewuskiego) 257 głw
- 1 Regiment podkomendę Adama Szydłowskiego. 257 głw

Piechota:

- 1 Regiment Gwardyi pieszej Koronnej. 1556 głw
 - 1 Korpus Artylerji. i inżynierów 414 głw
 - 2 Bataliony Fizylierów. 427 głw
 - 2 Chorażwie (kompanie) węgierskie hetmanów. Podawcy wielkiej i polnej, każda po 73 głw.
- razem 5522 jazdy

- i Regiment pieszy polowy Krolowej. 467 głow
 1 " " " " ^{Ordnacyi wielkiej} Králewicza. 467 głow
 1 " " " " ^{Ordnacyi polnej} Hetmana wiel. Kor. 467 głow
 1 " " " " (Hetmana pol. Kor. 695 głow
 1 " " " " pod Komenda Franc. Sułkowskiego.
 1 " " " " " " " ^{353 głow} Piotra Potockiego. 353 "
 1 " " " " " " " Czapskiego. - 353 "
 1 " " " " " " " Rawyńskiego. 353 "
 1 " " " " " " " ³⁵³ Ordynacyi Rydzynskiej Sułkowskiej. 353 "
 1 Regiment Grenadierów. (de Witte pułkown) 539 głow
 1 Regiment pieszy pod Komenda Kalisza Dominickiego. ^{353 głow}
 1 " " " " " " " Ordynacyi Ostrogskiej 437 głow.
 Garnizon Czestochowski 125 głow

niechty. 7860 głow
 Razem wojska ko.
 romego 13.409 głow

b) Wojsko W. Xięstwa Litewskiego.

259 głow.. Sztab generalny: 2 Hetmanów lit. (wielki i polny),
 i Generał artyleryi, i Pisarz polny, i Straznik
 polny, i Obózny ~~polny~~, i Generał-Inspektor,
 i Generał polowy przedniej strazy, i Stanowniczy
 (kwatermistrz), 2 Generał-Lejtnantów (dowodzących
 1^{sz} i 2^{sz} Dywizyja), 2 Generał-Majorów, 4 Adjun-
 tantów hetmańskich, 2 Podwierzchnich hetmańskich.
 Kancellaria wojskowa: i Furyer generalny, i Sedzia
 wojskowy, i Pisarz departamentowy, i Rejent, i
 Audytor generalny, i Adjutant generalny departamen-
 towy, i Kassyer, i Exercies-Majster.

Jazda:

1. Brygada Hussarzy (jazdy narodowej) . . .	478
1 " Petyhorców (" ") . . .	478
1 Regiment Gwardyi Konnej . . .	318
1 Półk pod Komendą Baranowskiego . . .	374
1 Półk Hetmana wielk. lit. (Romanowskiego) . . .	150
1 " pod Komendą Zeleńskiego . . .	150
1 " " " Bielaka Generata . . .	395
1 " " " Goryza . . .	327
	<hr/>
	267 jazdy

Piechota:

1. Korpus Artylerji . . .	125 pól
1. Regiment pieszy Gwardyi litewskiej . . .	609 "
2 Regimenta Hetmana wiel. lit. Michala Oginskiego . . .	440 "
2 " Hetmana pol. lit. Ludwika Tyrkiewicza . . .	440 "
1 Regiment pieszy pod Komendą Grabowskiego . . .	220 "
1 " piechoty Tuziat Nassalskich . . .	220 "
1 Chorągiew (Kompania) Strzelców Hetmana wiel. lit . . .	100 "
1 " " Grenadierów Hetmana pol. lit. . .	80 "
	<hr/>
	piechoty: 2075

Razem Wojska litewsk. 4770.

Wojsko litewskie r. 1785.

Przygoda Jazdy narodowej uosarskiej W. X. Lit. w niej: 1) Generałmajor
16 rotmistrzów, 16 poruczników, 16 chorążych, wry następnijach
chorągwiach: 1) Chorągiew Króla J. M. 2) Kasztelanabiteni. 3) Morawsk.
kiego półkownika. 4) Książa Sapiehy (w niej Chorągiz: Ludwik Jopocko
otrzymał patent d. 2 Grudn. 1785). 5) Starostawy wielkiej. 6) Wojewody
minskiego. 7) Koniarskiego litew. 8) Kasztelanica trockiego. 9) Starostawy
polnej. 10) Wojewody nowogrodzkiego. 11) Towarzystwa litewsk. 12) De
Raeoa. 13) Książa Podkomorzego litew. 14) Książa Ex-Podkomorzego
lit. 15) Książa Radziwiła generałmajora. 16) Płoznego W. X. Lit. —

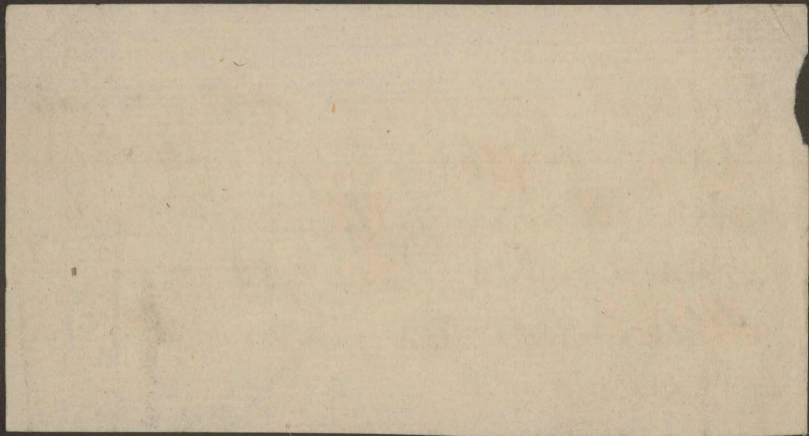
Korpus Artyleryji w nim 3 Kapitanów, 3 Poruczników.

Pułk cwarły w nim 4 Kapitanów, 4 Poruczników, 4 Chorążych.

Pułk szósty w nim 2 Kapitanów, 2 Poruczników, 2 Chorążych.

(Kalendare wileński na r. 1785).

Pieule de jeneratmajor woijk pol. redem
2 Franuzi + 1786 (in Spingmouert) u War-
sawie (Ob. Baron Gottfried: Festlike
Freimaurerreden. Lissa 1788 bei Samuel
Gottlieb Preffer dem jüngerem. 8te
pp. XXIV. 190. 1.)

Wojsko polskie r. 1787.

Kalendarz polityczny dla Król. Polsk. na 1787 (Grill) 120

- Metnar w. Kor. Franciszek Kaw. Branicki
- " w. lit. ~~Wojciech~~ Michał Oginski
- " polny kor. Seweryn Dzewuski
- " " litew. Ludwik Tyszkiewicz
- Bisarz polny kor. Kazimierz Dzewuski
- " " litew. Jerzy Wielhorski
- Straznik w. Kor. Franc. Cracki
- " " litew. Józef Judzki
- Obozny w. Kor. Kazimierz Krasinski
- " w. litew. Michał hr. Porch
- Generał Artylerji Kor. Alojzy Fryderyk hr. Porchl
- " " litew. Kazimierz ks. Sapieha
- Generał Inspektor Kawaleryi Koron. Kajetan Wierciński
- " " Infanterji Franciszek ks. Sułkowski
- " " Wojsk W. X. lit. Jerzy Franc. Grabowski

I Gwardya z K.M. i Droczyppol. składa się z 4 Regimentów (2 Koronnych i 2 W. X. Litewsk.)

- 1. Regiment Konny Gwardyi Koronnej: Szef Wincenty Potocki
- 2. " piechoty " " " Stanisław ks. Poniatowski generał-lieut.
- 3. " Konny " litewskiej " Mikołaj ks. Radziwiłł
- 4. " piechoty " " " Stanisław ks. Jabłonowski

II Pułki z K.M. i Droczyppol. takkiej jazdy (2 pułki).
Szef i Generał Komendant: Stanisław ks. Poniatowski generał-lieut.
Przeznaczony z ranga poruchowika: Ignacy Hryniewicz.

- 1. Pułk pierwszy: 1 Pułkownik: Stanisław Köyriq, 1 Major, 1 Adjutant, 1 Regent
 - a) Pierwszy Szwadron i Rotmistrz, 2 Porucznikow, 2 Chorążych.
 - b) Drugi " " 1 " 2 " 2 "
 - c) Trzeci " " 1 " 2 " 2 "
- 2. Pułk drugi: 1 Pułkownik: Jan Kł. Brulewicz, 1 Major, 1 Adjutant, 1 Regent.
 - a) Pierwszy Szwadron 1 Rotmistrz, 2 Porucznikow, 2 Chorążych.
 - b) Drugi " " 1 " 2 " 2 "
 - c) Trzeci " " 1 " 2 " 2 "

Komisarz generalny pułków: Wilhelm de Rohr major.

III. Bataliony J.K.M. i Krucyosp. Grodzin'skie.

a) Pierwszy Batalion: 1 Podpułkownik, 1 Major, 1 Kapitan, 1 Asystent-Portniarz, 3 Portniarzy, 1 Chorągiew, 1 Auditor-Portniarz.

b) Drugi Batalion: 1 Major, 4 Portniarzy, 1 Chorągiew.

(w tych Batalionach wszyscy Oficerowie byli Niemcy.)

1788 Wojsko Koronne i litewskie. A) Dywizya wielkopolska pod dowództwem Generał lejtnanta Komendanta i Generał majora, amployowanego:

1) Brygada kawaleryi narodowej ^{Pulk} Stożony z 6 Szwadronow czyli 24 chorągwi (w każdej chorągwi: rotmistrz ^{porucznik, podporucznik} i 2 chorągwy) pod Komendą Generał majora brygadiera. 2) Pulk ^{lekkiej jazdy} przedniej strazy Arnolda Byszewskiego pod Komorzego Kor. miał Szefa, potkownika Komendanta i majora. 3) Licz Regimentow pieszych, każdy pod Komendą Szefa, potkownika, podpotkownika i majora, jako to: a) Regiment Królowej. b) Regiment Królewca Franciszka Sułkowskiego. c) Regiment pieszony Piotra Potockiego Starosty Jęzorzeckiego. d) Regiment pieszony Filipa Paucynskiego generał majora, e) Regiment pieszy szefostwa Alexandra Mycielskiego generał majora.

4 namiestników, 6 Kaprali, 2 trębaczów 64 Towarzyszy i 64 szeregowych kopystem Towarzyszy w tym samym rzyh i woź 4 Horny

B) Dywizya małopolska, pod dowództwem Generała Artylleryi Komendanta:

1) Korpus inżynierow pod Komendą Szefa, podpotkownika, majora i kapitana i i porucznika i. 2) Artyllerya Koronna z ludwisarnią: 2 Pulkownikow, 2 podpułkownikow i 2 majorow ¹⁹⁸² (szefow) 3) Batalion ^{pieszy} Fryzlierow pod Komendą Potkownika i Majora 4) Dwa Regimenta ^{Dragonii} konnej. Ostawcy w. K. i Ostawa: wy polny K. w każdym pułku Szef, pułkownik, podpułkownik, major. 5) Licz Regimentow pieszych w każdym Szef, pułkownik, podpułkownik, major, jako to:

a) Zmienia Krolewicza. Szef Józef Wodzicki. b) Butawy
 w. Kor. Szef Hetman w. Kor. c) Butawy polnej Kor.
 Szef Hetman pol. Kor. d) Regiment pieszozy pod
 imieniem Krolewicza. Szef Mikołaj Czapski. e) Regiment
 pieszy Grenadierów. Szef Józef de Witte generał major
 - w każdym Regimentie: Pułkownik, Podpułkownik,
 Major. 6) Garnizon Czestochowski pod Komendą Kar:
 cina Wierzbowskiego majora składał się z Chorągwi
 węgierskiej butawy pol. Kor. w nim rotmistrz, porucznik,
 chorągwi. — c) Dywizya ukraińska i podolska
 pod Komendą Stanisława Potockiego wojewody ruskiego
 generał lieutenanta i Mikhała Koziua Lubomirskiego
 generał majora, składała się: 1) Brygada Kawaleryi
 narodowej pod Komendą Rafała Dzierzka Starosty mal:
 czowski generał majora miała 6 szwadronów
 czyli 24 chorągwi - w każdej chorągwi był rotmistrz,
 porucznik i chorągwi - a przy sztabie czyli przy kome:
 dancie: wicekomendant, adiutant, kwatermistrz, audytor.
 2) Brygada Kawaleryi narodowej pod Komendą Ste:
 fana Lubowickiego generał majora, miała 24 Chorągwi.
 3) Brygada Kawaleryi narodowej pod Komendą Rocha
 Jerliza generał majora, miała 24 Chorągwi. 4) Pułk przed:
 niej Strazy pod Komendą Jana Maliszewskiego szefa
 miał: pułkownika, majora. 5) Regiment Konny Zmienia
 Krolewej pod Komendą Adama Szydłowskiego Starosty miel:
 nickiego miał pułkownika, podpułkownika, majora. 6) 3 Re:
 gimenty piesze: a) Szesostwa Józefa X. Lubomirskiego.
 b) Ordynacyi Ostrogi pod Komendą Mikhała X. Lubomirskiego
 generał majora. c) Potocki pod Komendą S. Potockiego wojewody
 rusk. 7) Chorągiew węgierska Butawy w. Kor. z rotmistrzem, porucznikiem, cho:
 rągwiem.

b) (4000) 1000

c) (4000) 1000

1788. Wojsko Xięstwa Litewskiego. Komendant: Józef Judycki strażnik W. L. generał lejtnant i Ignacy Baranowski pisarz W. Lit generał lejtnant, oraz 2 generał majorów.

- A) Pierwsza Brygada Jazdy narodowej szlona z 4 szwadronów czyli 16 chorągwi. B) Druga Brygada Jazdy narodowej szlona z 4 szwadronów czyli 17 chorągwi. C) Pułk Przedniej Strazy Mustafy Baranowskiego. D) Pułk Butawy W. litew. E) Pułk ^{dwu} Butawy Pol. litew. ~~pułk~~. F) Pułk Szefostwa Lisia Nassalskiego. G) Pułkowników: Baranowskiego, Jeleńskiego, Romanowskiego, Bielaka, Pyszewskiego. H) Artylerya W. X. Lit. pod komendą Kazimierza X. Japięty Generata Artylerji, 2 podpułkowników i 1 major. I) Regiment czyli Pułk ^{piesza} pieszy Butawy W. X. lit. K) Chorągiew Strzelca Butawy W. lit. z kapitanem. L) Chorągiew Grenadierów Butawy poln. lit. piesza z kapitanem.

Korpus Kadetów: a) w Warszawie, Komendant: Adam X. Czartoryski generał ziem podol. b) w Wilnie, Komendant: Ludwik Wiazowski major.

Gwardye: 1) Konna Koronna, i pułkownik, 2 majorów
2) Piesza Koronna. 3) Konna W. X. lit. 4) Piesza W. X. lit.

Pułki nadworne lekkiej Jazdy dwa jeden w Kobryniu, drugi w Korsuniu - każdy z 3 szwadronów
Chorągwie dwie węgierskie łaski w. Kor. i łaski w. lit.

Korpus Milicyi Skarbu Koronnego pod komendą pułkownika
Korpus Milicyi Skarbu W. X. lit. pod komendą majora.

1788 d. 2 Lipca. Uchwalono wojsko
26000 podnieść na 100,000.

Kawaleria narodowa: 19 szereg towarzysze
z lancą, patafrem, pistoletami, 29^{ty} ksz.
reg. puztowi, szeregowi z karabin:
kiem patafrem pistoletami
szerek szeregowy, towarzysze 3 konie szlachin

Komarzewski raport jazdy na sposob euro
pejski przerabiać zastępując towarzyszy
pożądowym szerek to pa sermie 1786
Praniki zinfuzyl.

mundur granatowy z kotniczem i wyto-
gami karmazynowemi - kurtka gran-
towa z karmazynowemi wylogami, spodnie
węgierskie czerwone, buty krótkie, kaptur
czarny okrągły, lancę z chorągiewką. -
Oficerowie mieli spodnie granatowe z kar-
mazynową wypuszką, na głowie konfederatkę
karmazynową z białym piórkami i agra-
towarzysze brat 1200 zł. rocznej lasy na siebie
szeregowego szerek i 3 konie
96 chorągwi Kawalerii narod. - w chorągwi 30 do 40 koni
zdano podwyższania do 150.

Szkoła artylerji przez Orlichla
urządzona

Arfenat w Warszawie miał 120

sem I

~~Kalinika Waleryan x.~~

Kraków 1880. 810

Mist.

Stan wojska r. 1788 przed powro-
zieniem :

Wojsko Koronne :

Jazdy głow	5522	(Kawalerya Koronna)
Piechoty	7735	(między temi Regiment Br. dynastji Ostrojskiej 437 głow)
Sztab generalny	30	
Regiment Potockich	400	
Garnizon Czerstowski	125	
	<hr/>	
	13, 812	głow

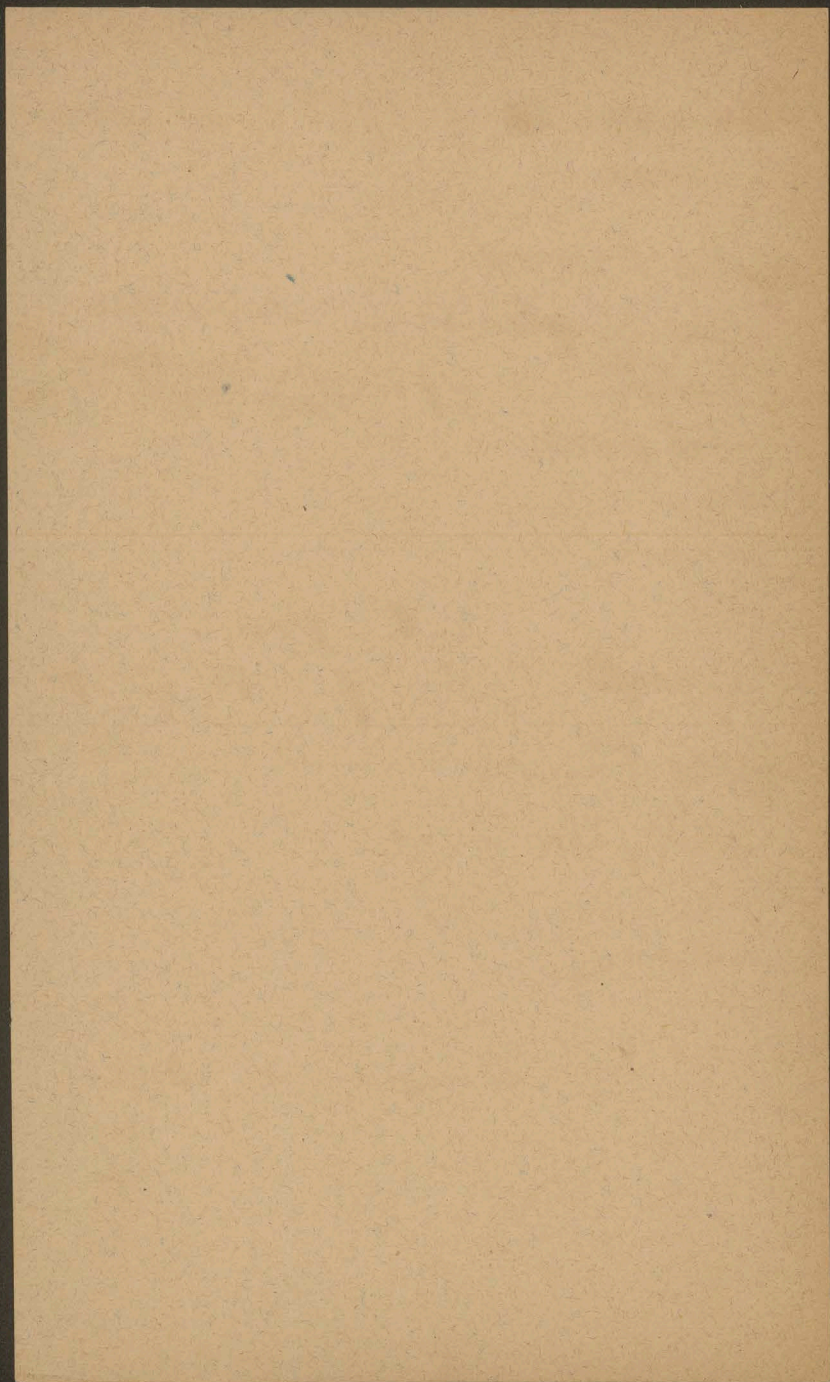
Koszta utrzymania 7. 551, 830 złp. 14gr.

Wojsko litewskie :

Jazdy głow	2670
Piechoty	2075
Sztab generalny	25

4, 770 głow

Koszta utrzymania 2. 500, 148 złp. —

1788

82

Straznik Wielki

Straznik polny

Regiment Ordynacji Ostrogski 437

Koszt 180,000 złp

Licznosc Koronna 7735 glosow

7298 oddzielnego regimentu

Ostrogski Koszt

3,317,178 złt 25 gr.

Wielki i mały mundur

Kulbaki z woskiem, mitulkiem,

poprzecami i stramonami

podogoniem, fiedziami

mały

Kapelusz z kitką

wielki

z kofzule

zwozdzonia

z 2-ty kofzule

Koszt

1 spójnie plouenne

spójnie kofzule

2 alfu tuchy

zafek remienny

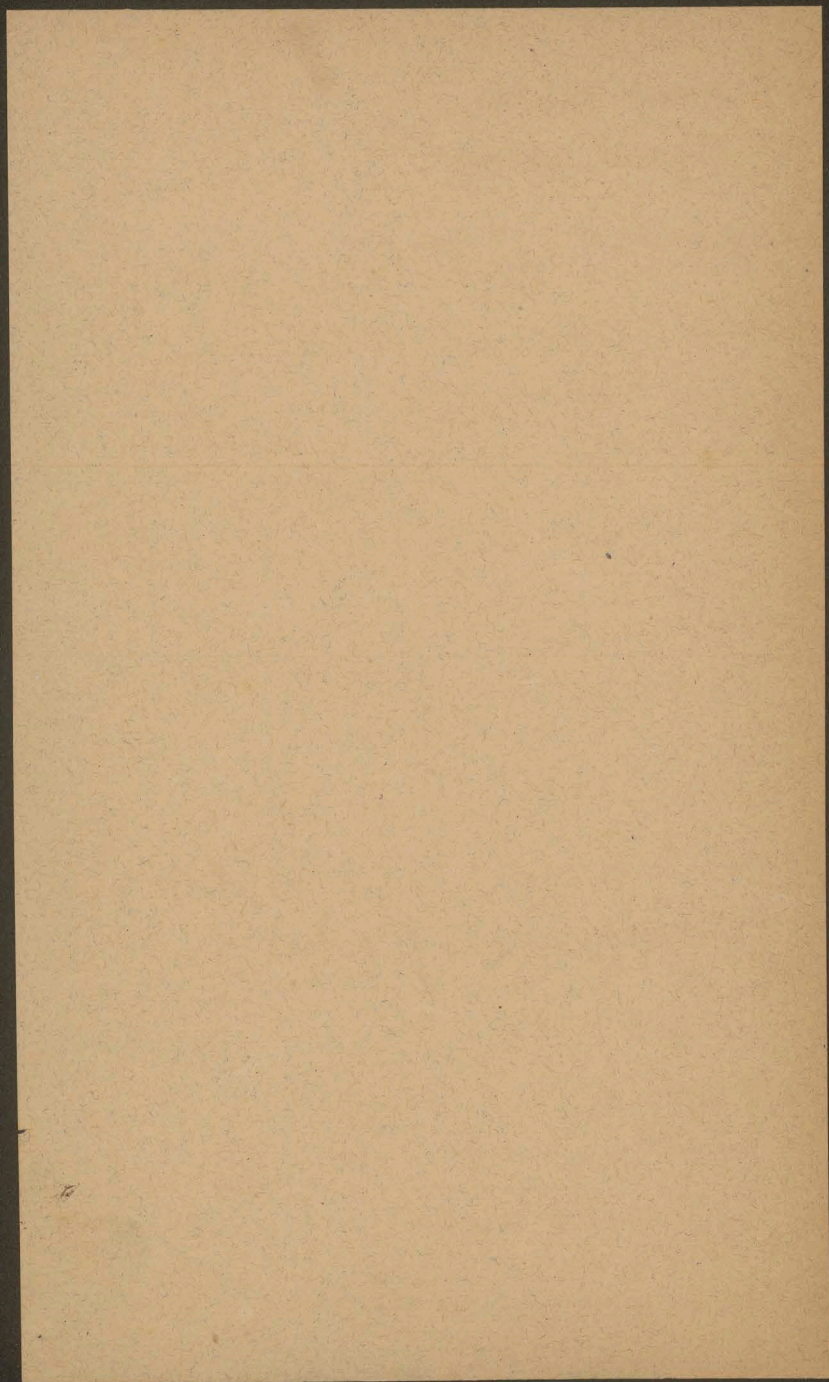
6 foki wofazek do wofosow

kitel z wofosow

2 Lam z kolanow

1 zera poniznie

plouenne

Etat

na 100,000 Wojska Koronnego i Wielkiego
Kisstwa Litew. przez Komisyy wojzkowq ułożony
r. 1789.

Wojsko koronne:

Sztab generalny (złożony z 51 wojskowych i 11 Ofi-
cyalistów Komisyyi wojzkowej) 62 g^{to}w . . . 757526 r^{pl}.

Kawalerya:

4 Brygady Kawalerii narodowej (wielkopolska, ma-
polska, ukraińska, podolska) 14516 „ . . . 10,056667 „ 13 1/3 r^{pl}.

(W każdej Brygadzie 24 Chorągwi czyli Szwadro-
nów po 150 koni, czyli w Brygadzie jednej 3629 koni)

1 Regiment Gwardyi Koronnej 700 „ . . . 692,991 „
Zawiera 5 Szwadronów, czyli 10 Chorągwi, każda po
68 koni)

5 Pułków Przedniej Straży (a) Królowej b) Dworskiej wiel-
kiej, c) Dworskiej polnej, d) Pyszeńskiego generał majora
e) Józefa Lubomirskiego) 6840 „ 4,252693 „ 5
W każdym Pułku 10 Chorągwi czyli Szwadronów, każ-
dy po 135 koni (W Pułku 1368 koni)

Pułki d) i e) utworzone z dawnych 3 Regimentów Dragonii
Kawalerii razem 22,056 g^{to}w

Piechota:

1 Regiment Gwardyi pieszej Koronnej 1265 „ 543099 „ 29 1/3 r^{pl}
Zawiera 2 Bataliony czyli 12 Kompanii, każda po 103 g^{to}w.

1 Korpus Artylerii i Inżynierów 3326 „ 1,811730 „ 14 1/3 r^{pl}
Złożony: a) z 10 Kompanii Artylerii polowej (każda po 156 g^{to}w)
mających 220 Dział (t. j. 50 Ornatów dwunasto funtowych, 50 Ornat
czternasto funtowych, 100 Ornatów cztyr funtowych, 20 Kaulic osmisto-
funtowych)

- b) Korpusu Inżynierów (inżynierów i saperów) 93 głóv.
- c) Szkoły artylerji i inżynierów 10 głóv.
- d) Korpusu Pontynierów (2 kompanie każda po 105 głóv) 232 głóv
- e) 2 kompanie Miliacji razem 226 głóv.

17 Regimentów pieszych (Każdy złożony z 3 batalionów czyli 12 kompanii, każda po 176 głóv - w regimencie 2153 głóv) 36609 głóv

Regimenta te były: dawniejsze: 1) Krolowej. 2) Krolewicz, Szeł Wodzicki. 3) Krolewicza, Szeł Czapski. 4) Puławy wielkiej. 5) Puławy podnej. 6) Fizylierów, Szeł Generał Artyleryji Koronnej. 7) Lanowy, Szeł Franciszek Liqze Sukowski. 8) Potockiego Starosty szerebeckiego. 9) Rakowieckiego generałmajora 10) Działyńskiego potkownika. 11) Slin'skiego potkownika. 12) Malwewski'skiego potkownika. 13) Widyńca Ostrogskiej, Krócia Lubomir'skiego generałmajora (na który Widyńca płać wita rocznie 180000 złp. 14) Zmienia Potockich. 15) 16) 17) trzy Regimenta nowo erygowani się mające.

2 Chorągwie pierwsze węgierskie przy Puławach wielkiej i podnej Koronnej (Każda po 73 głóv) 146 głóv 5429 3/4 zł.

4 Bataliony Strzelców nowo erygowani się mających. 2392 " 822218, 21" (Każdy Batalion 4 kompanii; każda kompania 147 głóv)

Piechoty razem 44193 głóv

Wojska Koronnego razem 66311 głóv 31, 626073 3/4 16 2/3 zł.

b) Wojsko litewskie

Sztab generalny (złożony z 21 wojskowych i 4 Ofi-
cyalistów Komisaryi wojskowej) 25 gł. 428,500 złp.

Kawalerya.

2 Brygady Kawalerji narodowej 4842 " 3,351,413 " $23\frac{3}{4}$ zł

(W każdej Brygadzie 16 Chorągwi czyli Szwadronów
po 150 koni, czyli w Brygadzie jednej 2421 koni.)

1 Regiment Gwardji Konnej litewskiej 700 " 546,134 " -

Złożony z 5 Szwadronów czyli 10 Chorągwi

5 Pułków przedniej Strazy J. Król. M. (a) pułkownik:
ka Baranowskiego. b) Pułkawy wielkiej, Jeleniskiego
c) Pułkawy polnej, Romanowskiego d) Pyszenostkie-
go e) Generałmajora Bielańska) 5485 " 3,326,529 " $21\frac{2}{3}$ zł

W każdym Pułku 8 Chorągwi czyli Szwadronów
po 135 koni. (W Pułku 1097 koni)

Kawalerji razem 11027 gł. 11,222,581 zł

Piechota:

1 Regiment Gwardji pieszej litewskiej 1265 " 543,099 " $29\frac{2}{3}$ zł

Zawiera 2 Bataliony czyli 12 Kompanii, każ-
da po 103 gł.

1 Korpus Artylerji i Inżynierów 1661 " 941,042 " 3 " $16\frac{2}{3}$ zł

Złożony: a) z 10 Kompanii Artylerji polowej (każda
po 156 gł.) mających 106 Dział (t.j. 24 Ornat
dwunastofuntowych, 24 Ornat szesćfuntowych,
48 Ornat trzyfuntowych, 10 Haubic osmiofun-
towych).

b) Korpusu Inżynierów (minierów) . . . 42 gł.

c) Szkoły Artylerji i Inżynierów . . . 7 gł.

8 Regimentów pieszych (Każdy złożony z 3 batalionów czyli 12 kompanii, każda po 126 głów - w regimencie 2153 głów) 17, 224 głów 5, 849 3/4 17 1/4.

Regimenta te były: 6 dawniejszych: 1) Pierwszy Puławy wielkiej 2) Drugi Puławy wielkiej. 3) Pierwszy Puławy polnej. 4) Drugi Puławy polnej. 5) Grabowskiego pułkownika 6) Djesiotowskiego pułkownika - nowo erygować się mające dwa: 7) Generata Art. tylleryi. 8) erygować się mający.

2 Chorągwie piesze węgierskie przy Puławach wielkiej i polnej litewskiej (Każda po 73 głów) 146, 5429 1/2 20 1/2

4 Bataliony Strzelców nowoerygować się mających . . . 2392 „ 827 2/3 21 1/3,
(Każdy Batalion 4 kompanii, każda kompania po 147 głów)

Piechoty litew. razem 22688 głów

Wojska litewskiego razem 33740 głów
15, 917 5/8 13 1/2 1/4.

Explicacya w Woysku Koronnym

Etatem konstytucyjnym iest wyznaczono na wielki Łaciaz Głow 12310		} in Summa 12589.	}	
przyta, cza się Korpus Milycyi Skarbu Kor.	" 279			
Ubywa w Szeregach Narodowey Rotmistrzów bezpłatnych	" 96	} ubywających 503.	}	
item Regi. Sen. Kozłowskiiego z łechoty miał mieć 353.	} Ubywa " 134			} zostali Effective Głow 12086.
teraz gdy się utrzymał konnym iest 219.				
Gwardyi Kasz. Kor. inter: Regulaminem	" " 176			
" " " " " " " " " " " "	" " 96			
" w Korpusie Artyleryi " " " " " " " " " " " "	" " 5			

w Wiel. Xięstwie Litewskim.

Etatem konstytucyjnym wyznaczono Głow 4770.			
Ubywa w Szeregach Narodow. Rotmistrzów bezpłatnych	32.		
item w Białku Pięszey Gwardyi interim Regulamin.	41.	} 04. Otrąciwszy zostali Effective Głow 4686.	
" " Karabinow	6.		} in Summa podług Etatu na drugi Armiie z osobna wypisanego iest Głow 16772.
" " Przedniy Straz Baranowskiiego	5.		

Placa roczna Etatem wyznaczona Woysku Koron. Flor. 6200273 $\frac{1}{2}$		} uczyni Flor. 6500273 $\frac{1}{2}$.
przytym Odrozacz. Ostrogskiey na Regiment	" 180000.	
item Summa na Korpus Milycyi Skarbu Kor.	" 120000.	
Na Komplet Woyska w Xię. Litew:		" 2464433.

In Summa Łacy Woyska Obojga Narodow. Flor. 9044706 $\frac{1}{2}$.

Griesheim Charles de.

- * Réflexions sur la nouvelle formation de l'armée de Pologne et principalement sur celle de la cavalerie, par C. de G. ancien colonel et maître d'exercices de la cavalerie de Lithuanie. Varsovie 1789. 16e fr. 199. (chez Gröll)

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Wojsko polskie r. 1791. (Kalendarzyk polityczny na r. 1791. Warszawa w druk. Schol. Dżar. 16mo)

Domagano się wprawdzie aby było 100000 wojska lecz karano tylko wystawić 65,000, którego licba następująca:

- 1) Sztab jeneralny z Oficyalistami Komisjii wojskowej 43 głow
- 2) Jazdy: 8 Obrzągów Kawalerji narodowej, a każda szozona z 12 Chorągwi szwadronowych od 150 koni, mająca głow ze Sztabem swoim 1,819, zamyka głow 14,552
- 3) Regiment Gwardji Kornej głow 405
- 4) W 5 Pułkach Przedniej Strazy każdy z 8 Chorągwi szwadronowych od 135 koni, mający głow ze Sztabem swoim 1,099

Piechota:

- 5) Regiment Gwardji piezoty głow 1,556
- 6) Korpus Artylleryji z 14 Kompanii szozony, głow 2,120
- 7) Korpus Inżynierów głow 96
- 8) Saperów w Korpusie Inżynierów jeft. 26
- 9) W 14 Regimentach piezoty, każdy z 8 Kompanii od 176 głow, na 2 Bataliony druzgacy się, ze Sztabem swoim głow 1,440 mający, zamyka się głow ogółem 20,160
- 10) W 2 Chorągwach Węgierskich Powstowcy Wielkiej i Polnej, jeft głow 146
- 11) Garnizonu Fortecy Czestochowskiej 191

Summa Wojska Koronnego:

Sztab jeneralny	głow 45.
Jazdy	" 20,512
Piechoty	24,295
	<hr/>
	44,852 w Koronie

Wojsko zas w Lit. w jezdnie i Piechocie liczbę 65,000 dupednic powinn.

Konfederacyja targowicka d. 9 lutego 1793 porządek:
i ta hetmanom w tedyż jaka mieli podług Konstytucyi r.
1775.

Sejm czteroletni r. 1792 zniósł hetmanów
z tureckiego wzięty

(bunicki)

Pracownik. ^{W osobie kompendyjum przez}
Zdzisław Młodziejca dziać ze naciąg naciąg allegum
sry miasta może za nadto wojownikom
Zus przed przedewzrost. Jablonowice
Dokonać tej pracy. Bzdowski
opis r. Kozła

Przywzrostem 1794 było, iż według
 etatu nowego miała nastąpić redukcya
 wojska jako to: ~~100000~~ wojsko
 Koronne głów 8265 Kozłem 5, 653073 21p.
 litewskie " 6584 " 4,448154 "

reszta miał przejść do wojska pruskiego i
 rosyjskiego.

3954 fol

Wojaka

Wojaka z

epoki

rozwoju

rowe

Zeszyt II

Kraków

1887.

Data

13/10

Nazwisko pożyczającego:

Wittimann Haackowtk.

86

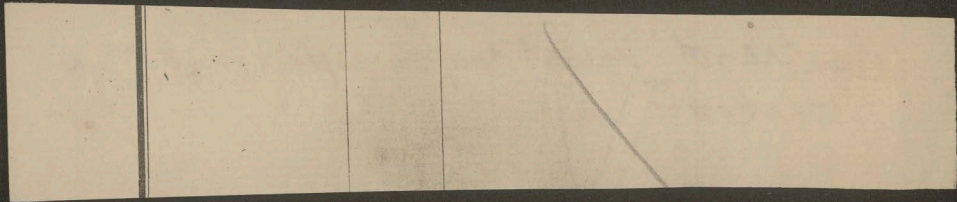
Nazwisko ręczyciela:

H. Brzwick

Tytuł dzieła
Anatomia opisowa ciała ludzkiego
Warszawa 1877.

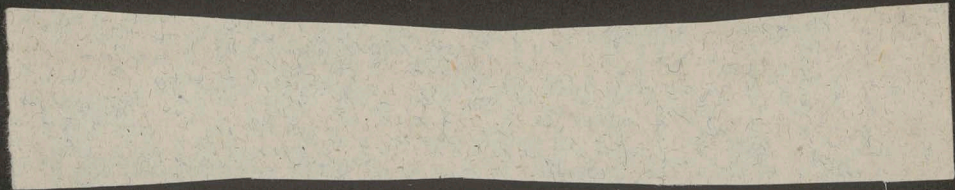
Urban Karol. generał major autor. 1802 w
Prakowie

94

Jan
Płówet profesor matemat. w Szkole aplikacyjnej
artylleryj + 14 Kwietnia 1812 w Warszawie.

92

Przepisy ubiorów dla wojsk i administracyj wojennych Królestwa Warszawskiego. W Warsza-
wie roku 1810, w drukarni Wiktora Dąbrows-
kiego. Str. 88 i 1 oraz 2 tablice sztych. (wzory haftów
iguzynków) (Matemat. pol. dodat.)

Kolony

jest to Rozkaz (nr 2197 z Ministerium Wojny
w Warszawie d. 3 ~~1810~~ września 1810 przez
Józefa księcia Poniatowskiego ministra wojny
generata dywizyi naczelnego dowódcę wojsk
polskich Królestwa Warszawskiego wydany - obejmują:
cy przepisy ubioru dla generałów dywizyi, brygady
dla Adjutantów - dla Podków piechoty ^(frak granatowa)
dywizyj, woltżjerów, fizylierów - dla podkowników,
majorów, podpodkowników, Kapitanów, Poruc-
ników, Podporuczników, Adjutantów -
dla Artylerji piechoty ^(frak ciemnozielona) - dla Korpusu Prze-
mierów, Saperów i Kompanii rzemieślniczej
- dla Korpusu Weteranów i Inwalidów -
dla pułku Kirysyjerów (kolek, kirys z replerynkiem,
helm z nadgrebieniem) - dla pułków Strzelców
Konnych ^(szarej barwy) (kurthka futerana, ^{ciemnozielona} rękawy; oficerowie i kompanie
wzbrojone mieli czapki nadzwiedzie okragle) - dla
pułków Włotżerów (kurthka, ^{ciemnozielona} czapka czworokątna z korodo-
rami, porem czarnym - terlica lub riodo, czapka, różnobarwy
nadgłówek, nadczotek, raprzyk, puklerz, podpięścio, podogonie
wszędobitostremiona, manteljak, Fadorowica - kotnierz, wyłogi,
Tapski i kompas 2 odmianego futera) - dla pułków Huzars-
kich (mętyk, dotman, czako z białym czarnego z wierzchem
rukianym, szabeltas z pendentem) - dla pułku Artylerji Konnej
(kurthka ciemnozielona, bormica z niedzielnym czarnego)

- Ma Sztabu placów (frak granatowy, naramniki epau-
lety, kapelusze szofowany) bez kontrepolety

/: okfelbenty - szlify rufki naramniki albo epalety -
Orząd polski z nadgłowkiem, podpięciem i pod-
ogoniem - Szerfa - Ładownica - Strzemię - Ostryk
- podpiersnik - Mufytki - Nadgłówek - Nadchrapnik

- Piechota miała frak granatowy (grenadyerowie mieli
warkę niedzwiedzie - woltjerowie ~~z~~ Kapelusze z Kit-
kami ^{zostkami}) - Szlify rufki kapelusze (warka) z Kitkami warkami
- naramniki z bulionami - Felich Fryngrauf
ostrugi z rapirkami rzermiennymi

Wojsko polskie r. 1810.

a) francusko galicyjskie.

6 pułków Piechoty
7 " Ułanów
2 " Szuzarów
1 " Kirasjerów

b) polskie Kuztwa Waszraufskiego

12 pułków Piechoty
3 " Ułanów
3 " Strzelców

3 Bataliony Artylerji, Inżynjeryi i Pociągów

Wojsko polskie r. 1812

14 Pułków piechoty (każdy po 3 batalionym)
10 " Ułanów
2 " Szuzarów
2 " Sekcyj jazdy (Szwoleżerów) Strzelców Kommyd
2 " " Kirasjerów

10000 Artylerji (obserwat)

Przepisy ubiorów dla wojsk i
Administraw wojennych Księstwa
Warszawskiego. Warszawa 1810
w drukarni Wiktora Dąbrowskiego
1810. 800 str. 88. 1. i 2 tabl. fity.
chow.

minister^{ium} wojny w Warszawie
d. 3 Wrzesnia 1810 n° 2197.
Rozkaz okolom Księcia Jozefa
Poniatowskiego.

Mikhail Dymet ruskij Kupet
wo Lwowie, arkowin riesz, obraz
i ubranja

w Kamelaryi Obszczestwa im
Michała Kacykowszoko w Lwowie
ul. russkaja Cz. 3.

- 32denia
- 52 Powiestw i ros. Kazy 20 Kr.
- 53. Russkii rjesm Cz. I 25 Kr. n° 58 Cz. II

25 Kr.

Geogr.

2°. 60 Kark: Razstavn. 10 kr.

63 Napa zemlja. 10 kr.

65 Zytje presw. Joana Smie:
turškoho 10 kr.

67 Zytje prostonarodnoje w pjes:
niach i Skazkah 10 Kr.

73. Mestec w Czernowec 10 kr.

Towarzystwo
Krajoznawcze

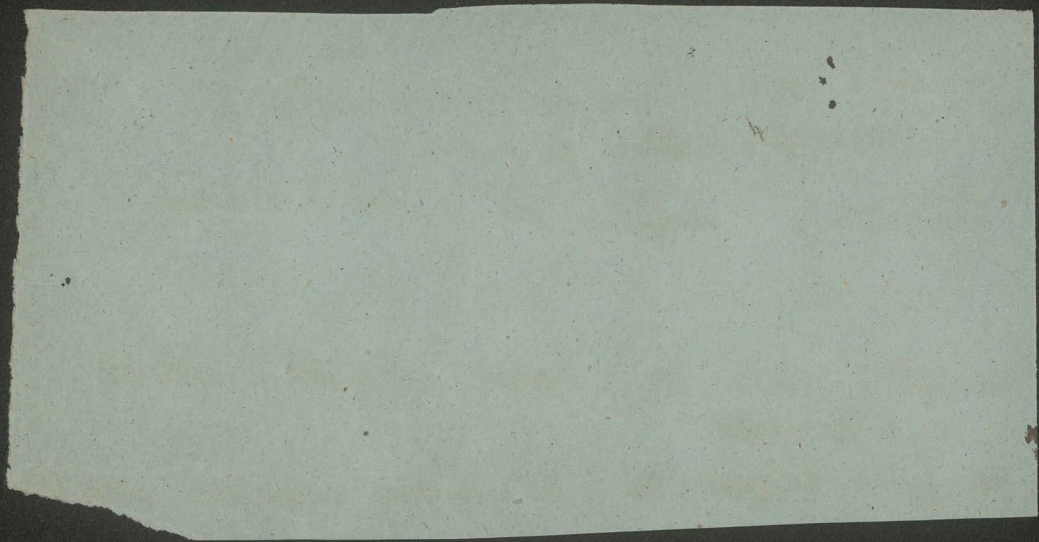
22

rozmaite raszy, pozycye koni, ^{murzytuki} wśródzidła
z znajomością anatomii zwierzcej

Tabl. Nr 15. miesi u domu widok Krakowa

Murzytuki składa się z czarek, wśródzidła i podbródka
czyli Tancużyka.

Murzytuki hiszpańskie, adziańskie, usarpskie, cefastr:

Wojsko polskie Księstwa Warszawskiego

r. 1811.

Naczelnny Wódz i Minister Wojny: Józef Aze Poniatowski
generał dywizyi.

Generałowie dywizyi: Józef Zajczek - Jan Henryk Dąbrowski
- Ludwik Kamiński - Michał Sokolnicki - Stanisław
Fitzinger inspektor - Alexander Rozniecki inspektor.

Generałowie Brygad: Wincenty Krasiński - Józef Niemcewicz
- Stanisław Wozyński - Zydzisław Krasinski - Kajetan Młedowski
- Marcyński - Łukasz Przeganski - Michał Grabowski
Michał Piotrowski - Ignacy Kamiński - Jan Belletier
Stanisław Mielżyński - Antoni Kizie Sułkowski - Dominik Die
wanowski - Stanisław Potocki - Kazimierz Turno - Walenty Kwasnowski

Piechota (Pułkownicy) [w pułku 3000 ludzi]

- 1 Pułk: Kazimierz Dąbrowski. (r. 1813 Stefan Koszarowski)
- 2 " Jan Krukowiecki. (r. 1809 Stanisław Potocki)
- 3 " Edward Zottowski. (r. 1813 Ignacy Plumer)
- 4 " Józef Wolinski. (r. 1809 Felix Potocki)
- 5 " Michał Aze Radziwiłł.
- 6 " Julian Sierawski. (r. 1809 Zielinski)
- 7 " Paweł Tremo. (r. 1809 Sobolewski)
- 8 " Kajetan Stuart. (r. 1809 Godebski)
- 9 " Michał Lichocki. (r. 1809 ~~...~~ Kizie Sułkowski)
- 10 " Daryl Wierabicki. (r. 1809 Downarowicz) (r. 1813 Henryk Kamiński)
- 11 " Alexander Chlebowski. (r. 1809 Mielżyński)
- 12 " Jan Weissenhoff. (r. 1813 Dąbrowski)
- 13 " Jakób Karsycki. (r. 1809 nie istniały) (r. 1813 Franciszek Łyżwiński)
- 14 " Euzeb Siemianowski.
- 15 " Kasper Miatkowski.
- 16 " Konstanty Aze Czartoryski.
- 17 " Józef Hornowski.

- 18 Pułk. Alexander Chodkiewicz. (r. 1813 myśliwy)
- 19 " Jyrenhaus
- 20 " Adam Bisping
- 21 " ~~...~~ myśliwy
- 22 " Czarny

(r. 1813 myśliwy)
Stanisław Wozyński
Józef Wielhorski
Karol Kmarce
wicz - Amickas Kosiński
(r. 1813 myśliwy)
Michał Aze Radziwiłł
wilt - Edward
Zottowski - Józef
Mielżyński - Józef
Syrzeliński - Ch
Stanisław Potocki
Edward Kwasnowski
Kazimierz Turno
Jan Krukowiecki
Stefan Koszarowski
Kajetan Młedowski
Henryk Kamiński
Franciszek Łyżwiński

Jazda (Lutkownicy)

	1	Lutk Strzelców Konnych (Chevaulégers).	Konstanty Przebendowski
	2	" " " "	Jadusz Łyskiewicz. (r. 1813 Ludwik Pał)
	3	" " " "	Józef Łazynski. (r. 1813 Alexander Radziwiłł)
	4	" " " "	Strzelców Konnych. Stanisław Dulfus. (r. 1809 Kwaśniewski)
	5	" " " "	Zygmunt Kurmatowski. (r. 1809 Turno)
	6	" " " "	Mutanów. Michał Pagonowski. (r. 1809 Dąbrowanowski)
	7	" " " "	Augustyn Zawadzki. (r. 1809 nie istniały.)
	8	" " " "	Kazimierz Rowadowski. (r. 1813 Dominik Łecki Radziwiłł)
	9	" " " "	Lech Przaszycki
	10	" " " "	Muzarów. Nepomucen Umiński.
	11	" " " "	Mutanów. Adam Potocki.
	12	" " " "	Gabryel Przeszczeński.
	13	" " " "	Muzarów. Józef Toliniński.
	14	" " " "	Kirgyszerow. Stanisław Metakowski. (r. 1813 Lutk Strzelców Konnych. Stan. Mataszkowski)
	15	" " " "	Mutanów. Augustyn Przewiecki.
	16	" " " "	Mutanów. Marcin Tarnowski.

r. 1813 przycięty
 Lutk jazdy. Łyskiewicz.
 " " " " Karol Przewiecki.
 " " " " Rappelt.
 " " " " Białobokiewicz.

1. Korpus Artylerji i Inżynierów. ^{Jan} Mallet. (podpułkownik: Alexander Alfonsz szef biura topograficznego) r. 1816 (jeździec)
1. Lutk Artylerji pieszej. Antoni Görtki.
- 1 " " Artylerji konnej. Włodzimierz Potocki. (r. 1813 Józef Skorteg)
- 1 Batacion Saperów. Młodszy Kubiński major.
- 1 Korpus Weteranów i Inwalidów. Hieronim Winieta podpułkownik. ^{utworzone 1807}
- 1 Lutk Gwardji narodowej warszawskiej (3 bataliony, w każdym 9 kompanii) ^{ii) Piotr Lubieński.} (r. 1813 nie istn.)

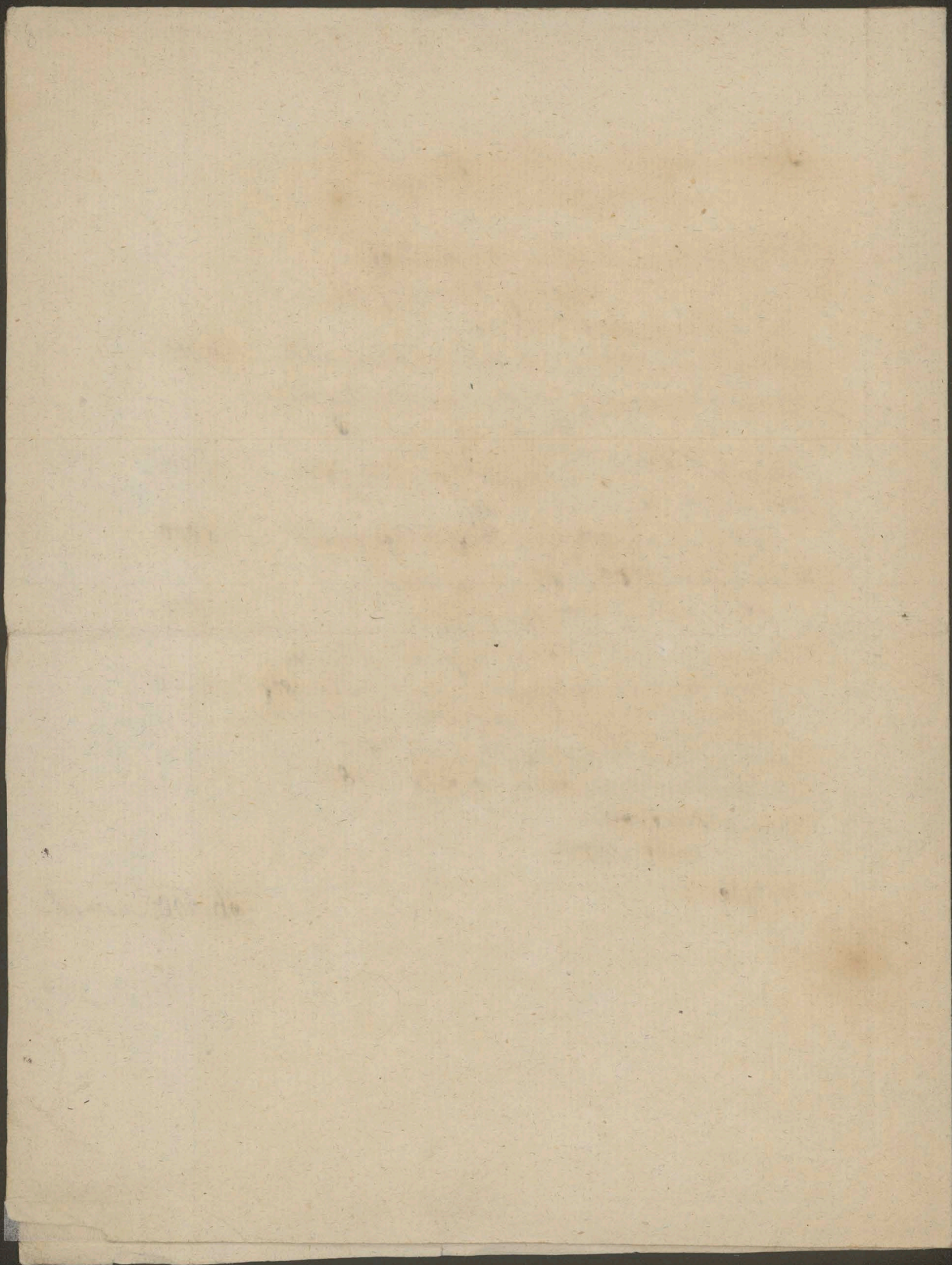
Stan wojska polskiego r. 1812.
(podług Józ. hr. Zaluskiego)

- 17 Pułków piechoty Xięstwa Warszawskiego
 - 5 " " litewskiej utworzonej 1812
 - t.j pułki piechoty N° 18-22.
 - Każdy pułk po 3000 ludzi; łącznie 22 pułków piechoty... 66,000
- 16 Pułków lekkotężnych (Chevaux légers) Xięstwa Włofz.
 - 4 " " litewskich utworzonych 1812
 - (t.j pułki 17-20)
 - Każdy pułk 800 koni; łącznie 20 pułków jazdy... 16,000
- 4 Pułki piechoty legii nadawisłanckiej
 - Każdy pułk po 2000 ludzi; łącznie 4 pułki nadawisł. ... 8,000
- 2 Pułki utanskie (N° 7 i 8 Armii francuskiej)
 - Każdy pułk po 1000 koni; łącznie... 2,000
- 1 Pułk gwardyi konnej polskiej (Regiment de Chevaux-
legers lanciers de la Garde imperiale) utworz. 1807... 1,250
- (pułkownik Wincenty hr. Krasiński) - miał 4 szwadrony,
Każdy po 2 kompanie
- Gwardya konna litewska utworzona 1812.
- Zandarmeria uformowana na Litwie 1812.
- Korpus saperów
- " pontonierów
- Artyleria.

96,000 wojska pol.

Radzi

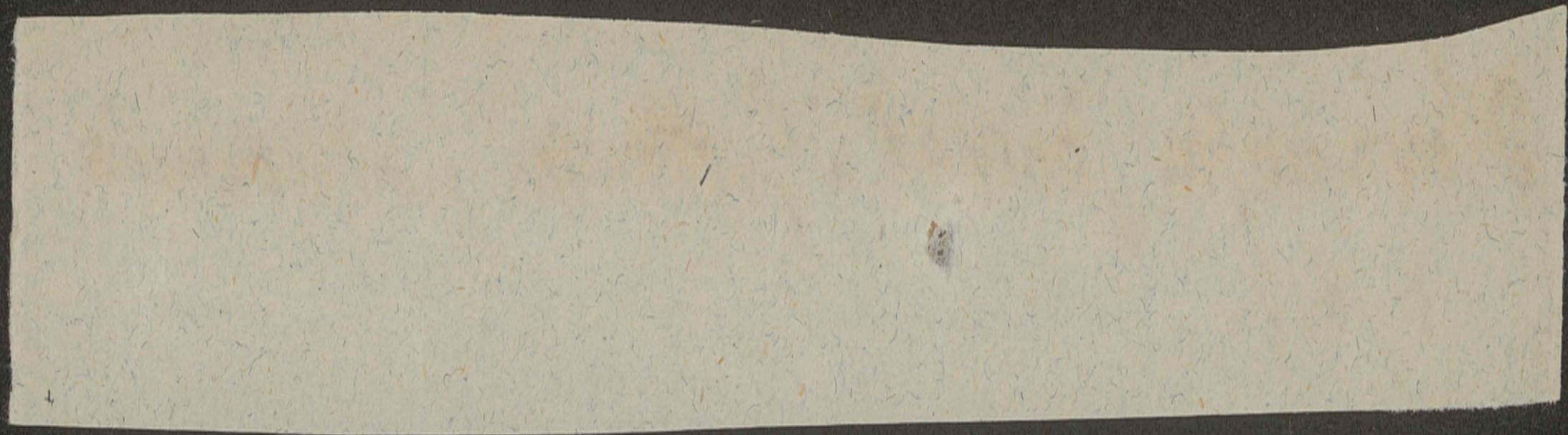
Kon-

Mornowski: jenesat: Grotowski protkowina

+ 1817.

98

99

Karwicki Krzysztof + 1812 lub 1813
szef regimentu Jędrzeja Jędrzejewicza.

Vol. 1

Wojsko polskie r. 1816

100

Etat główny: Zajaczek generał piechoty
Dąbrowski generał jazdy

Generał Kwatermistrz: Hauke - II Podpułkowników: Alfons
Pradziński, (Bojanowicz)

Dywizya Gwardyi: Krasincki Wincenty generał

Brzygada Gwardyi piechoty: Sierancki generał
Lymirski pułk Kowalik
Trębicki, Skryński, Szembek podpułkownik

Brzygada Gwardyi Konnej: Kurnatowski generał
Semiątkowski pułkownik
Podpułkownik: Potocki Artur, Zaluski
Główny adiutant cesarza

Bateria wyrzyna Artylerji Konnej Gwardyi: Sweryn podpułkownik

Dywizya I piechoty: Chłopiński generał
" " " Brzygada I Potocki Stanisław Generał - Białota I. V.
" II Kossecki generał - Białota II. VI.
" III - Strulypiesi I. III

Dywizya II piechoty: Krasincki Sydor generał - Białota I. VI.
" " " Brzygada I Zottowski generał - Białota II. VII.
" " " " II Nicotowski generał - Białota IV. VIII.
" " " " III Falkowski generał - Strulypiesi II. IV.

Dywizya Strzelców Konnych: Sułkowski szereg generał
" " " Brzygada I: Lubiencki generał - Strzelcy konni I. III
" " " " II: Kłitki generał - Strzelcy konni II. IV.

Dywizya Ułanów: Weissenhof generał
" " " Brzygada I: Prebendorfski generał - Ułani I. III
" " " " Brzygada II - Ułani II. IV.

Dywizya Artylerji: Sierakowski generał
Korpus Inżynierów Malet generał brzygady.

Pułki piechoty i konne: r. 1816.

	^{liniowa}	
Piechota	pułk I	Hornowski
"	II	Kozarski
"	III	Tarfi
"	IV	mycielcki
"	V	Glarey
"	VI	Kosiński
"	VII	Gratowski
"	VIII	Hummer
Strzelcy piechoty	pułk I	Zdżitoniewski
"	II	Czyjewski
"	III	Gietgan
"	IV	Michalowski
Strzelcy konni	pułk I	Potowski Antoni
"	II	Suchorzewski
"	III	Dziękowski
"	IV	Kossecki
Ułani	pułk I	Sornicki
"	II	Dziernicki
"	III	Madaliński
"	IV	Kopietulski
Artyleria piechoty	Revel	generał brygady
" konna	Hurtig	pułkownik
" garnizonowa	Gugiemms	podpułkownik
Inżynieria kopana	Malet	generał brygady
Komendanci twierdzy	Moldina	Matachowski generał
	Zamoscia	Wajlicowski generał

101

Zatupski Józ. : Wspomnienie
o pułku lekkostrzelczym

tom II (1858) str. 33.

" IV (1859) str. 63

" VII. 1860 str. 73
(albo 463)

Wspomnienia o pułku lek-
kostrzelczym. Wydanie
Biblioteki polskiej. Wra-
ków 1862. 8° str. 363 i 4.

2/45

Karol Rozyczka
podkownik

+ 13 wnebr 1870

w Przysze

Paristwa putka
jazyk wolynsk

Druck von Carl Finsterbeck in Wien.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Rozzisk wojkowy Krolestwa Polskiego
 na rok 1819. Warszawa
 Ubiory Kolorow. znaki

Matem 179
 III

na rok 1824
^{znaki}
 Ubiory (62 tabl. Kolorow)

Matem 179

na rok 1825

Ubiory i znaki 64 tabl. Kolorow
 tez same.

Matem 179

u l

rok, drukarz, nakładca,
oluminów, stronnic, kart,
ów. — Rytownik.

L i c z b a

w Katalogu

Szafy

Inwentarza

Materyi

*et adora
Pricki in
e Sadamen
Jenuu reu
awsta
in officio
184
103*

*Leolog
1866*

Rodzaj

Otrzymano
w roku 18

oprawy

kupnem od

obowiązkowo

zmianą z

darem

Wartość
egzemplarza

za

Cena księgarska
dzieła

zł.

ct.

zł.

ct.

zł.

ct.

Bern Józef ur. 1793 w Tarnowie
generał wojsk tureckich (Murad-
Paşa) + 9 grudnia 1850 w Aleppo.

de

1/2

Rozkazem dziennym W. X. D. Konstantego
 z d. 9 sierpnia 1822 Józef Kępczak
 psem Kapitan Kompanii 10^{ej} pozycyjnej
 przekorany o nieposłuszeństwo w dopełnieniu
 rozkazów rządu skarany został wyrokiem
 rządu wojennego dywizyjnego na deptytucyję
 i rok więzienia oraz za niegodnego s^{tu}żenia
 w hencgach wojska - wyrok ten zmienia
 W. D. aby za karę przemienioną został na re:
 formę z przykomenderowaniem do Korpusu
 Artylleryi.

Mr. 981.

Matem.

~~Nicolaï Copernicij Torunenſis De revolutionibus
orbium celeſtium. Praefatio Copernicij et Orſian-
dræ. (v. l. et a.)
1 Martæ
(Florentiæ 1826) fol. pat.~~

981.

30 Kwietn

106

Mokrola Bej (za paszportem
porucznika Mokrolańskiego
dymisjon oficera Kozłowa)
jako potkownika turecki
ma paszport barona
Okrzyż (Ozerkowskiego)
potkown. wojsk tureck
z Carogrodu werbuje
do Bafy boykrow dla
Mithat-paszy gubern
natosa Pzafni
Harcogow...

31 Mayo 1881
Baltimore
+ off in a
march in
1783
Maryland

Zatupki 1828
dowodzi 2 punktami
gwasdzy w Turcji

Kononow

~~Poljka Janice~~

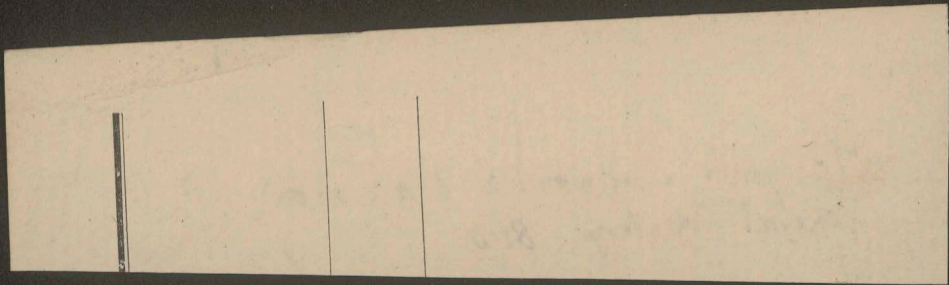
~~Trakow~~

~~1882~~

~~nr. 35~~

108

Władymir Swanowicz Nazimow I^h
generał infanterji 1863.

Gazeta warszaw. 1789

- 1789+ Bogusław Dunin Tomaszewicz starosta ~~brastawski~~
i białocki mając lat 60+
- " " Smuglewicz ogłosił prenumeratę na 100 Koperkiuchow
z historji polskiej. (Co roku miało wyjść 10 za które pre-
numerata 180 złp) z tekstem objaśniającym.
- " " Przewodnik warszawski 1789 co tydzień i 112 prenume-
rata potrzeba 11 złp. z pocztą 18 złp
- " " Jazon Janocha Smogorzewski metropolita kawaler ord.
pol. (syn Karola wojackiego wotkowysk. i Syfkielci
żony podkomorzanki flonimsk.) za młodu wystąpił do
Bazylianów + 1788 mając 74 lat
- " " Pikański Michał szolnik rawski starosta budyjski
i korabacowski kawaler ord. poseł na sejm konst. i
r. 1773 rotmistrz i deputat na trybunał kor. + 1789
urodzony z Jasińskiej podkomorzanki - żona
Justyna z Lipskich była 1° voto za burzkiem szolni-
kiem feiadyk.
- " " Paweł Karłowicki podkomorzany bielski (syn Kazimierza
szolnika bielsk. pęsta) + 10 lut. 1789 mając 85 lat
- " " Andrzeja Maksymiliana Fredra kaptel. lwow. Potrzebne
Konfederacye okolo porządku wojennego z przydat-
kiem ekonomii wojennej, niegdys przez Franciszka
Glinkę do druku podane, powtórnie w Stucku w r.
1675 wydane a teraz za rozkazem i nakładem s. Pa-
rzywille wojewody wilen. przedrukowane. Warszawa (w dr.
z z. Piarów) 1789. 8: 2 złp.
- " " Antoni Bielski Tawczy radw. kor. + 1789
- " " Frzeiak Michał kaptelan ciurucki + 1789 w lutym
- ~~Doje~~
- " " Joachim Dhillchen skarbnik nurcki + 1789
- " " Krystyna (corka Joachima Potockiego podkapłan lit. i Teresy
sapieżanki) żona Franciszka Piotra Potockiego starosty preysneck.
posła do Turcyj umarła 3 wronieśnia 1789 w Wroclawiu

- 1789 Maciej hr. Lanckoroński wojewoda bract. Kawałci
od. orła brad. + 14 sierp. 1789 mając 68 lat. był
szolnik podolsk. kaszt. Kijow.
- " " Filip Likański szolnik rawski + 18 lipia 1789
mając 80 lat; syn jego Michał szolnik rawski
(urodzony z Franciszki Leszczyńskiej + 1789
(ob. powyżej)
- 1789 Franciszek Stefan hr. Lanckoroński starosta rawski
nowodworski + 6 marca 1789 na Wołyniu.
- " " Marzymński wojewódzic ~~podolski~~ pomorski + 15 marca
1789 mając 49 lat bezżenny - brat jego biskup ewangelicki
sufrağan pułtuski.
- " " Augustyna Radziwiłłówna sakramentka w Warszawie
+ 21 kwietn. 1789 mając 63 lat.
- " " Andrzej (Wiesiotowski) szolnik pilznicki Konfuzjusz
trybunata lwowsk. dziedzic Wojsławia + 1789 syn
jego Dawcy.
- " " Anna z Dębickich Łotyłkowa wojewódzina sandomi
+ 1789
- " " Dżęta Marewicza: 1) samotne zabawki wierszem 2) 2)
2) Zdanzenia cykli fry wierszem i prozą z tomiki (1787)
Mitoi dla cnoty komedia oryginalna w 3 aktach. (1787)
Sielanki wierszem (1787) 3) różne wiersze (1787) 4) Projekt nauki.
tejniony wierszem i prozą. 5) Dnystowia i margony. 1787. 159r.
6) Do starów sejmujących wierszem 7) Gotabek wieś.
8) Wiersze 9) Wiersze nowego rodzaju 189r. 11)
12) Ostatnia do dawcy odezwa wierszem i prozą 1787. 159r.
- " " Alexandra z Graboskich hrabina Kraficka + 12 maja
mając 18 lat
- " " Tagebuch des polnischen Reichstags 1788 und 89
nebst einigen Schriften welche bey dieser Gelegenheit
herausgekommen. Warschau (Gröll) 1789. 8. 24 Hefte
in 2 Bände 13 fl.

Gazeta warszawska 1790.

1790 Wojsko polskie (po pomnozeniu): Sztab generalny
 45 Osob - a) Kawaleriya narodowa: 1) 8 Brygad (Kajda
 1819 głow i kajda 12 chorągwi ^{Kajda po 150 koni} razem 14552 głow 2) Re-
 giment gwardyi konnej ^{istniejący 468} 145 głow. 3) Licz potkow przed-
 niej strazy (wputku 1369 głow i 30 chorągwi szwadro-
 nowych w szwadronie po 135 koni) razem 6849 głow.

= Razem kawaleriji 21862 głow. - b) Piechota: 1) Re-
 giment gwardyi piezzej ^{istniejący} (1556 głow. 2) Korpus artyleriji
 Koronnej i inżynierow (20 kompanii) 3326 głow. 3) 17
 Regimentow piezzych polowych (t.j. 14 dawniejszych a 3 no-
 wych, każdy po 2153 głow, w regimencie 12 kompanii, w
 kompanii 126 głow) + Do tego policzone juz są Regiment
 ordynacji Ostrofskiej i Regiment imienia Lotockich) razem
 36601 głow. 4) Dwie chorągwie piezse węgierskie przy
 Piotawach wielkiej i polnej Koron. 146 głow. 5) 4 Bata-

liony strzelcow każdy po 16 kompanii nowo erygowani
 się mających 20 2392 głow = Razem piechoty 44021
 głow = B) w Licztworze Litewskim: Sztab generalny

27 głow. - a) Kawaleriya: 1) 2 Brygad (kajda 216 chorągwi
 szwadronowych po 150 koni - w brygadzie 2421 głow) ra-
 zem 4842 głow. 2) Regiment gwardyi konnej istniejący
 318 głow. 3) Licz potkow przedniej strazy (wputku 1098
 głow i 8 chorągwi szwadronowych, w szwadronie 135 koni)
 razem 5490 głow kawaleriji - b) Piechota 1) Regiment
 gwardyi piezzej istniejący 568 głow. 2) Korpus Artyleriji
 i inżynierow (10 kompanii po 156 głow) 1661 głow. 3) 8 Re-
 gimentow piezzych (6 dawniejszych a 2 nowych (każdy
 regiment 2153 głow czyli 3 bataliony albo 12 kompanii)
 Do tego policzone 4 regimentow hetmanich i regiment polowy
 generala artyleriji litew.) razem 17224 głow. 4) Dwie chorągwie
 przy Piotawach wielkiej i polnej 146 głow. 5) 4 Bataliony strzelcow
 216 kompanii nowo erygowani się mających 2392 głow = Razem
 piechoty 21991 głow

Mioto być wojska Koronnego koszt 31, 119, 531 zł. 29 gr.
 " " " " " 15, 265, 048 " 2 1/6
 " " " " " 46, 304, 580 " 20 1/6
 " " " " " 99, 496 " "

9x

- 1790 Korycki Karol eszejuita + 10 grud. 1789 w Rzymie
mając 88 lat, pisał pięknie potaunnie byt i prowincya;
Tem mazowieckim (4 prowincye byty)
- 1790 Adam Grabowski starosta lipiński zaślubił Ludwikę
(corkę Jana z Stręcy na Turno stolnika Kalisk.
i Korduli Gorenckiej)
- 1790 Marek Wodek ze Spytkowic mający lat 30 polski
wany o Kadzi, (Nz 6 Supplement)
- " " Adam Kownacki pisarz ziemi nurskiej + 1790
- " " Michał Gymanowski starosta grodowy wykzogrod + 1790
- 1790 radożył Karol Wejrowski kupiec w Warszawie feb;
ryki czarnionego drutu 3) ztota i frebra
- 1790 Golejewski brzdawca kawaler ord. S. Stanisł. dziedzic
Kopeszczyna + 15 styżn 1790 mając 54 lat.
- " " Łukasz Ostrowski starosta sęziński żona jego
Salomea Ostrowska + 4 lut. 1790 mając 49 lat, zoftat
syn.
- 1790 Dzewodnik warszawski rocznie 18 ztp.
- 1790 Fabryka pasow w Kobylicy p. Stefana Filsoyan wyra
biała pasy jedwabne i bogate.
- " " Jan Krasinski starosta opunogostki rotmistrz kaw.
ord. s. Stanisł. poseł + 1790. Ob. Witosławski. Kazanie na pogrzebie. Warb.
- " " Ignacy Felix Morawski generał lejtrant wojsk. lit
pisarz w. lit. + 7 mara 1790. 2 żony Teofili Radziwiłł:
Towary zoftawit 1) Karola potkownik 2) N. Worcellow
podstolne lit. 3) Katarzynę Lopottowę oboznic lit.
- 1790 Józef Brześlowski wydał w druk. Zawarkeiego w War.
zawie: 1) Satyra przeciw pasykwilom 2) Antidotum
przeciw zbył rozmnożonym w Warszawie pasykwilom
3) Fres benignes remonstrances aux Auteurs du Jour.
nal de Paris, par M. de Brześlowski gentilhomme
polonois. Paris 1787.
- 1790 Łukasz Rybiński podkomorny kijow + 1790
- " " DREWNOFSKI Franciszek kanonik warsz. + 31 mara 1790

- 1790 Jan Zamojski wojewoda podd. + 1790
- " " Rada dla cyrulików względem kroci pufowania przez
Jawentego Dziarkowskiego med. Dra. Warszawa 1790. 137p.
- " " Gurowski Władysław marszałek w. lit. kaw. od. Orta biał. 18ta,
nistała, Alexandra Newsk. S. Anny + 23 maja 1790 w Warszawie
wzr. mając 78 lat.
- " " Szacki podczasy Kor. + 1790 d. 12 czerwca w Bonifio.
wie wizjony w Rosji od r. 1796. miał 67 lat. Kaw.
od. orta biał.
- " " Dembowski Jan biskup lambezyski sufragan
kujawski kaw. od. S. Stanisł + 25 lipca 1790 mając 90
lat w Włocławku. Ur. 19 grudnia 1700, kanonik ku-
jowski od 1758, kustoch ptocki od 1744 - brat jego
Jan był biskupem kujawskim.
- " " Gurowski Kapłtan kaliski (brat Władysława
marszałka lit. Proboszcza archidiepr. quicym i n. podko-
monego quicym.) zostawił córkę wydaną za Soko-
łowskiego starostę inowrocław. Klóra + 1790.
- " " Opisanie audyencyi JW. Połockiego starosty puzyrec.
Kiego Pęta extraordyn. J. K. Mui u duktara
dnie 10 Augus. 1790. 40 K. 2.
- " " Felix Orayowski z sepmu wyznaczoney postem do
Francji 1790.
- " " Tekla Wielopolka starościanka Lanu Kor. zast. 1790
Jozefa hr. de Riviere zaślubkię.
- 1790 Syna Kiewicz reformat wydał 1) Kuzania wdowi
Groll. 3 tomy 2) wieśże taunskie i polskie ofiarowane
Naryzewiczowi biskupowi nominatorowi Tuckiemu imie-
niem Reformatorów prowincji pruskiej 3) Kuzania na
pochowanie Kofci.
- 1790 ~~Orta~~ maiej Grzegorz na Ładowie Garnysz Kfytat ut się w kraju
i wdymie przez 5 lat był najmłod Audytorem Ostrowskiego bisk. kujaw.
i arch. quicym. deputat na trybunat Kor. z Kapituły kujaw.; r. 1776 sufrag.
pomorski; r. 1779 referend. Koron.; r. 1782 bisk. chełmski; r. 1786 podkancl. Kor.
kaw. od. S. Stanisł. Orta biał. + 1790

Zamek
 (Osiatkiński) i jego referowanie Kor. + 1796 w Warszawie.
 Korrespondent w Warszawie 1796 i zagraniczny redaktor x.
 Karła Wielkiego 2 i 3 i 4 i 5 i 6 i 7 i 8 i 9 i 10 i 11 i 12 i 13 i 14 i 15 i 16 i 17 i 18 i 19 i 20 i 21 i 22 i 23 i 24 i 25 i 26 i 27 i 28 i 29 i 30 i 31 i 32 i 33 i 34 i 35 i 36 i 37 i 38 i 39 i 40 i 41 i 42 i 43 i 44 i 45 i 46 i 47 i 48 i 49 i 50 i 51 i 52 i 53 i 54 i 55 i 56 i 57 i 58 i 59 i 60 i 61 i 62 i 63 i 64 i 65 i 66 i 67 i 68 i 69 i 70 i 71 i 72 i 73 i 74 i 75 i 76 i 77 i 78 i 79 i 80 i 81 i 82 i 83 i 84 i 85 i 86 i 87 i 88 i 89 i 90 i 91 i 92 i 93 i 94 i 95 i 96 i 97 i 98 i 99 i 100 i 101 i 102 i 103 i 104 i 105 i 106 i 107 i 108 i 109 i 110 i 111 i 112 i 113 i 114 i 115 i 116 i 117 i 118 i 119 i 120 i 121 i 122 i 123 i 124 i 125 i 126 i 127 i 128 i 129 i 130 i 131 i 132 i 133 i 134 i 135 i 136 i 137 i 138 i 139 i 140 i 141 i 142 i 143 i 144 i 145 i 146 i 147 i 148 i 149 i 150 i 151 i 152 i 153 i 154 i 155 i 156 i 157 i 158 i 159 i 160 i 161 i 162 i 163 i 164 i 165 i 166 i 167 i 168 i 169 i 170 i 171 i 172 i 173 i 174 i 175 i 176 i 177 i 178 i 179 i 180 i 181 i 182 i 183 i 184 i 185 i 186 i 187 i 188 i 189 i 190 i 191 i 192 i 193 i 194 i 195 i 196 i 197 i 198 i 199 i 200 i 201 i 202 i 203 i 204 i 205 i 206 i 207 i 208 i 209 i 210 i 211 i 212 i 213 i 214 i 215 i 216 i 217 i 218 i 219 i 220 i 221 i 222 i 223 i 224 i 225 i 226 i 227 i 228 i 229 i 230 i 231 i 232 i 233 i 234 i 235 i 236 i 237 i 238 i 239 i 240 i 241 i 242 i 243 i 244 i 245 i 246 i 247 i 248 i 249 i 250 i 251 i 252 i 253 i 254 i 255 i 256 i 257 i 258 i 259 i 260 i 261 i 262 i 263 i 264 i 265 i 266 i 267 i 268 i 269 i 270 i 271 i 272 i 273 i 274 i 275 i 276 i 277 i 278 i 279 i 280 i 281 i 282 i 283 i 284 i 285 i 286 i 287 i 288 i 289 i 290 i 291 i 292 i 293 i 294 i 295 i 296 i 297 i 298 i 299 i 300 i 301 i 302 i 303 i 304 i 305 i 306 i 307 i 308 i 309 i 310 i 311 i 312 i 313 i 314 i 315 i 316 i 317 i 318 i 319 i 320 i 321 i 322 i 323 i 324 i 325 i 326 i 327 i 328 i 329 i 330 i 331 i 332 i 333 i 334 i 335 i 336 i 337 i 338 i 339 i 340 i 341 i 342 i 343 i 344 i 345 i 346 i 347 i 348 i 349 i 350 i 351 i 352 i 353 i 354 i 355 i 356 i 357 i 358 i 359 i 360 i 361 i 362 i 363 i 364 i 365 i 366 i 367 i 368 i 369 i 370 i 371 i 372 i 373 i 374 i 375 i 376 i 377 i 378 i 379 i 380 i 381 i 382 i 383 i 384 i 385 i 386 i 387 i 388 i 389 i 390 i 391 i 392 i 393 i 394 i 395 i 396 i 397 i 398 i 399 i 400 i 401 i 402 i 403 i 404 i 405 i 406 i 407 i 408 i 409 i 410 i 411 i 412 i 413 i 414 i 415 i 416 i 417 i 418 i 419 i 420 i 421 i 422 i 423 i 424 i 425 i 426 i 427 i 428 i 429 i 430 i 431 i 432 i 433 i 434 i 435 i 436 i 437 i 438 i 439 i 440 i 441 i 442 i 443 i 444 i 445 i 446 i 447 i 448 i 449 i 450 i 451 i 452 i 453 i 454 i 455 i 456 i 457 i 458 i 459 i 460 i 461 i 462 i 463 i 464 i 465 i 466 i 467 i 468 i 469 i 470 i 471 i 472 i 473 i 474 i 475 i 476 i 477 i 478 i 479 i 480 i 481 i 482 i 483 i 484 i 485 i 486 i 487 i 488 i 489 i 490 i 491 i 492 i 493 i 494 i 495 i 496 i 497 i 498 i 499 i 500 i 501 i 502 i 503 i 504 i 505 i 506 i 507 i 508 i 509 i 510 i 511 i 512 i 513 i 514 i 515 i 516 i 517 i 518 i 519 i 520 i 521 i 522 i 523 i 524 i 525 i 526 i 527 i 528 i 529 i 530 i 531 i 532 i 533 i 534 i 535 i 536 i 537 i 538 i 539 i 540 i 541 i 542 i 543 i 544 i 545 i 546 i 547 i 548 i 549 i 550 i 551 i 552 i 553 i 554 i 555 i 556 i 557 i 558 i 559 i 560 i 561 i 562 i 563 i 564 i 565 i 566 i 567 i 568 i 569 i 570 i 571 i 572 i 573 i 574 i 575 i 576 i 577 i 578 i 579 i 580 i 581 i 582 i 583 i 584 i 585 i 586 i 587 i 588 i 589 i 590 i 591 i 592 i 593 i 594 i 595 i 596 i 597 i 598 i 599 i 600 i 601 i 602 i 603 i 604 i 605 i 606 i 607 i 608 i 609 i 610 i 611 i 612 i 613 i 614 i 615 i 616 i 617 i 618 i 619 i 620 i 621 i 622 i 623 i 624 i 625 i 626 i 627 i 628 i 629 i 630 i 631 i 632 i 633 i 634 i 635 i 636 i 637 i 638 i 639 i 640 i 641 i 642 i 643 i 644 i 645 i 646 i 647 i 648 i 649 i 650 i 651 i 652 i 653 i 654 i 655 i 656 i 657 i 658 i 659 i 660 i 661 i 662 i 663 i 664 i 665 i 666 i 667 i 668 i 669 i 670 i 671 i 672 i 673 i 674 i 675 i 676 i 677 i 678 i 679 i 680 i 681 i 682 i 683 i 684 i 685 i 686 i 687 i 688 i 689 i 690 i 691 i 692 i 693 i 694 i 695 i 696 i 697 i 698 i 699 i 700 i 701 i 702 i 703 i 704 i 705 i 706 i 707 i 708 i 709 i 710 i 711 i 712 i 713 i 714 i 715 i 716 i 717 i 718 i 719 i 720 i 721 i 722 i 723 i 724 i 725 i 726 i 727 i 728 i 729 i 730 i 731 i 732 i 733 i 734 i 735 i 736 i 737 i 738 i 739 i 740 i 741 i 742 i 743 i 744 i 745 i 746 i 747 i 748 i 749 i 750 i 751 i 752 i 753 i 754 i 755 i 756 i 757 i 758 i 759 i 760 i 761 i 762 i 763 i 764 i 765 i 766 i 767 i 768 i 769 i 770 i 771 i 772 i 773 i 774 i 775 i 776 i 777 i 778 i 779 i 780 i 781 i 782 i 783 i 784 i 785 i 786 i 787 i 788 i 789 i 790 i 791 i 792 i 793 i 794 i 795 i 796 i 797 i 798 i 799 i 800 i 801 i 802 i 803 i 804 i 805 i 806 i 807 i 808 i 809 i 810 i 811 i 812 i 813 i 814 i 815 i 816 i 817 i 818 i 819 i 820 i 821 i 822 i 823 i 824 i 825 i 826 i 827 i 828 i 829 i 830 i 831 i 832 i 833 i 834 i 835 i 836 i 837 i 838 i 839 i 840 i 841 i 842 i 843 i 844 i 845 i 846 i 847 i 848 i 849 i 850 i 851 i 852 i 853 i 854 i 855 i 856 i 857 i 858 i 859 i 860 i 861 i 862 i 863 i 864 i 865 i 866 i 867 i 868 i 869 i 870 i 871 i 872 i 873 i 874 i 875 i 876 i 877 i 878 i 879 i 880 i 881 i 882 i 883 i 884 i 885 i 886 i 887 i 888 i 889 i 890 i 891 i 892 i 893 i 894 i 895 i 896 i 897 i 898 i 899 i 900 i 901 i 902 i 903 i 904 i 905 i 906 i 907 i 908 i 909 i 910 i 911 i 912 i 913 i 914 i 915 i 916 i 917 i 918 i 919 i 920 i 921 i 922 i 923 i 924 i 925 i 926 i 927 i 928 i 929 i 930 i 931 i 932 i 933 i 934 i 935 i 936 i 937 i 938 i 939 i 940 i 941 i 942 i 943 i 944 i 945 i 946 i 947 i 948 i 949 i 950 i 951 i 952 i 953 i 954 i 955 i 956 i 957 i 958 i 959 i 960 i 961 i 962 i 963 i 964 i 965 i 966 i 967 i 968 i 969 i 970 i 971 i 972 i 973 i 974 i 975 i 976 i 977 i 978 i 979 i 980 i 981 i 982 i 983 i 984 i 985 i 986 i 987 i 988 i 989 i 990 i 991 i 992 i 993 i 994 i 995 i 996 i 997 i 998 i 999 i 1000

- 1790. Relacja deputowanych do examinowania sprawy oskarzonych o bunt (przez Michała Zaleskiego pójsta trockiego) Warszawa 1790. 84 2 tomy 2r. Zawodyt. 9 3/4.
- ┌ " Józef Osoliński wojewoda podlaski. + 1790
- ┌ " Miel kaptelan inflant. + 1790
- " " Konstancja z Rydzynskich Grabka Szambelanowa Krak. + 1790
- " " Zofia z Krasiniskich Lubomirska kaptelanowa Krak. + 1790
- " " F. C. Netto zakłada Księgarnię w Warszawie (Subjekt Grölla)
- " " Kwiecień kapt. międzyrzecz + 1790
- ┌ " Mateuszewicz kaptelan bresko lit. zast. 1790 z Przebendowskich Dębina.
- 1790 Pius VI dekretem 20. II Włosem. 1790 w Rzymie polewił zjedzi Ga Kuba kaba Szemie aryb. halick + 1411. Exhumo: wany 1626, po Kasaie Franciszkanów przeniesiony do Katedry we Lwowie.
- ┌ " Szptycki kaptelan przemyski. + 1790
- ┌ " Onufry Morfki zast. 1790 kapt. Kamieńca podol.
- ┌ " Swirżynski kapt. radom. + 1790
- " " Jerzy Diechowski Konfederat baski + 18 paźdź 1790 w Skwirzynie
- ┌ " Józef Wieniewicz kapt. smolen. + 1790
- ┌ " Mykelfski wojewoda noworod + 1790.
- " " Grammatica Kamieniana rożali autorij a Marquer. to examinata. Warszawa (piało Dufow) 1790.
- ┌ " Helena (corka Kazimierza Oginskiego wojew. wileń. i Eleonory Wojnianki) ur. 21 Włosem. 1701 zast. Ignacem Oginskiemu marpatk. lit + 3 Gnd. 1791. była niedo filna w starostu wujata w trak Kataloze prebne.
- ┌ " Wienchlejski Felician pójsta kaliski + 1790 ledzia kal. + d. 16 list op. m. 1790 52 lat.

Korrespondent warszawski 1792. od lipca 29^{go} potrawę (N° 53-104)
2. 5 w ręk. bezpotomnie

Józef Mieliński wojewoda poznański + 1792 w Pórix w Czechach
powracając z Karlsbadu, za młodości kształcił się w Kor:
pusie Kadetów w Lunewilli, służył jako Kapitan w 7^{ym}
regimencie gwardyi Cesarzowskiej; r. 1756 mianowany
Szambelanem Księstwa Kalisk. Kaw. ord. Orła Biał.; r.
1757 Księst. poznański.

Décorsches de St. Croix rezzydent franc. wyjechał
z Warszawy 1792.

Kruski Szambelan Prot. + 1792 we Lwowie

Gregorz Wolan generał major wojsk lit + biskup 1792 w
Grodnie mając 80 lat.

Jan Marwan anteprenier redut; teatrni nie miałkiego
w Warszawie 1792

Sierańkowski Sufrażan przemyński z Sejmu grodzienkiego
Konfederacji targowick. wygłany jako poseł do
Rzymu.

Według d. 6 Grudnia Komenda Generalna Kazeta
opowiadać ^{(i) Kosiński} w 12 godzin 12 w tutej szym kraju
kawić nie może. Kosiński wyjechał z szynszylar.
torystką do Wiednia

Barbara Stanisława z szynszylar Czwartek

skub nr. 175 d w Wolchowicach wydana 1° woto 1767 za

Jakuba Alexandrowicza Rymskiego Korfa Kowa Kap.
tanarof. r. 1799 owdowiała, r. 1782 wyd. 2° woto za

Marcellego Czwartynskiego, umarła 1791. d. 20 Octobr.
w Janowie.

(była córka Stanisława, wnuczka Gabriela,
Prawnuka Hrehorego Czwartynskich.

Alexander Swiatopolk Czetywertyński r. 1432 zbudował nad tymem miasto Czetywrtis w niej ankhimendria i 2 monasteru męski i żeński. Monaster od nowita 1610 Anna matusijowna z Czetywertyńskich Księżna Zbarska wojewodzina bratowa matka Jeżego Księcia Krak.

Alexander Czetywertyński pochodzi od Michaiła Prastawicy Księcia Kijow.

Wojsko polsk. 1792 a) Dywizya wielkopolska:

Jazda: 1) Brygada Czernackiego Księcia Heradzki. 2) Brygada Madalunskiego. b) Piechota: 1) Regiment Szefostwa Goryńskiego 2) Brodowskiego 3) Potockiego 4) Karońskiego 5) Dywizya małopolska: Jazda 1) Brygada Walewskiego

2) Brygada Hladziewicza — Piechota: 1) Regiment Szefostwa Wodzickiego G. M. 2) Gaspickiego G. M. F 3) Sztykierów Koronnych 4) Dziatynskiego 5) Artyleryi 4 kompanie — c) Dywizya Ukraińska:

Jazda 1) Brygada Swiejkowskiego 2) Jentycza 3) Lutk xicia Wittenbergskiego G. d. 4) Lutk Butawy W. kor. 5) Lutk Butawy Holnej kor. — Piechota: 1) Regiment Butawy W. kor. 2) Regiment Ordynacji Ostrogskiej 3) Dwie kompanie art. Koron. 4) Dwie Komp. art. Kor. — d) Dywizya Podolska: jazda

1) Brygada Dzierzka 2) Jentycza 3) Karońskiego 4) Lutk Jozefa xicia Lubomirskiego — Piechota 1) Regiment Potockich 2) Regiment butawy poln. kor. 3) Regiment Szefostwa Malajewskiego 4) Regiment Slinckiego — 4 kompanie Artyleryi Koronnej — 4 kompanie Artyleryi w Kamieniu. — e) Korpus nowoustanowiony od Konfederacji Targowickiej: Jazda: 1) Brygada Obracowska Suchbawskiego 2) Brygada podolska Potockiego 3) Lutk Lekkiej jazdy kumanjskiej Potockiego 4) Lutk Lekkiej jazdy kijowskiej Brodzkiego — Piechota 1) Lutk niekiedy konfederacji walczyli w 1792 roku

w dywizji i generał
lejtant, 7 generał majorów

(Regiment Krolewicy)

(w pułku piechoty po 2 bataliony)
(w " jazdy po 3 szwadrony)

(Regiment Krolewej
Jadwigi)

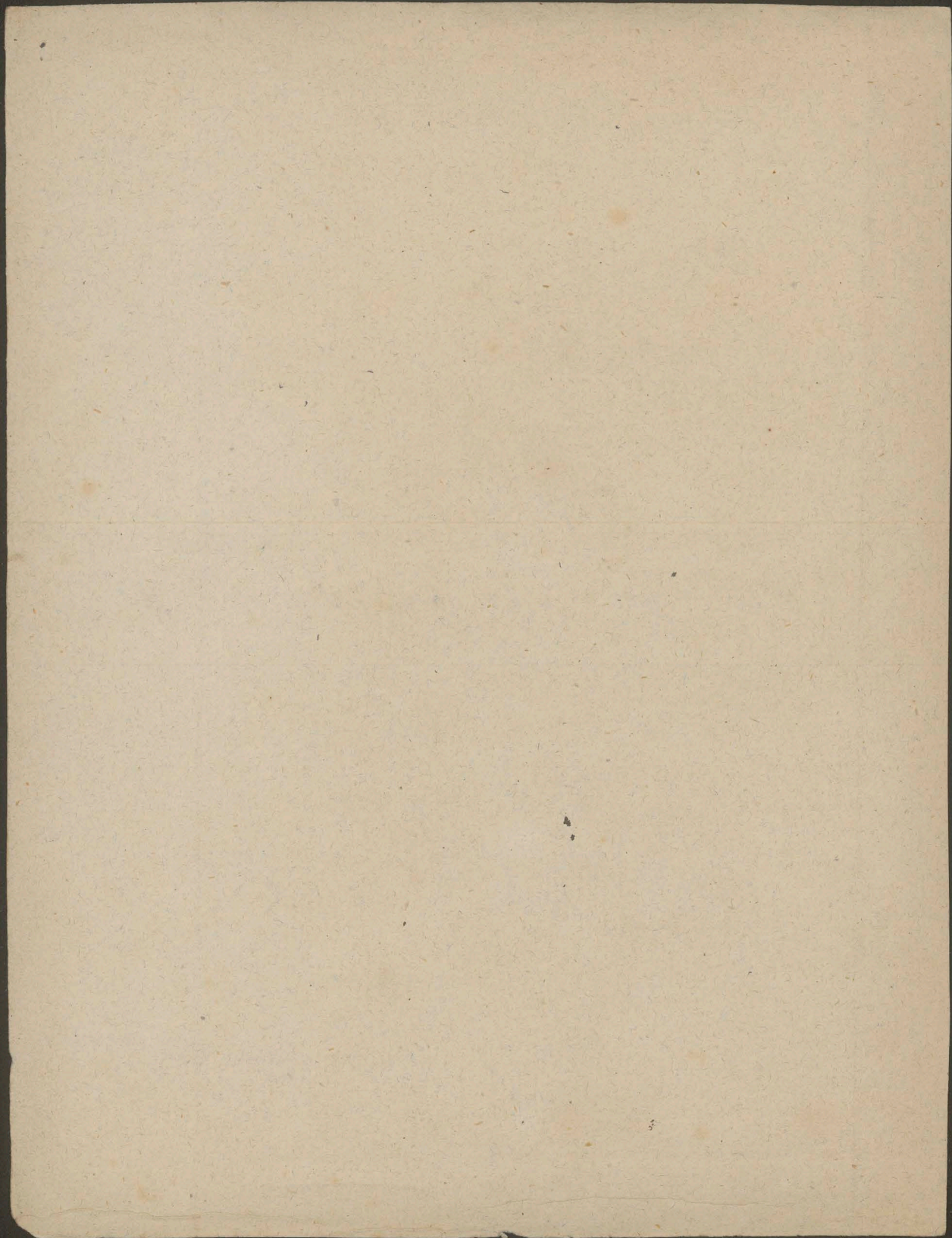
Bousmard de. Roboty artylerji i fortyfikacyi przy obronie twierdz. 1811. 8° N° 20.

Briehl: Dowinnosci Koru artylerji Koron.
Warszawa 1790 8° N° 887.

Calmafon: Rozzutki miernictwa dla mlodziezy, aplikujacej sie do Stanu wojakowego. Krakow 1786. 8° N° 274.

Cesar: Sluzba oficerow w polu projekt. Regulskiego. Warszawa 1823. 8° 2 Tomy N° 29.

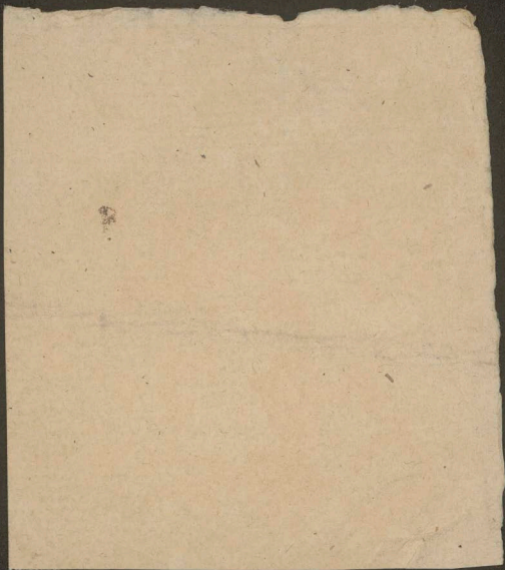
Chrzanowski: O Sztandarbach. Paryz 184. 12° N° 278

114
Index Catalogue of
the library of the
Surgeon-General's Office
United States Army.
Vol. III. Washington
1882. 4to

pag 794-823.

Diphtheria

Eliab Szkie!

Theater Bensdorf

115

113d. Dec. 8 Decemb.

Trachten, Haus-Feld- und Kriegsge-
raethschaften der Völker ~~alter~~
und neuer Zeit ^{gezeichnet und beschrieben} von Fried. Hotten-
roth. Verlag v. G. Weise Stutt-
gart 1881. 1 Hft. 5 Mark

ich Kurdach. Krige I.

812

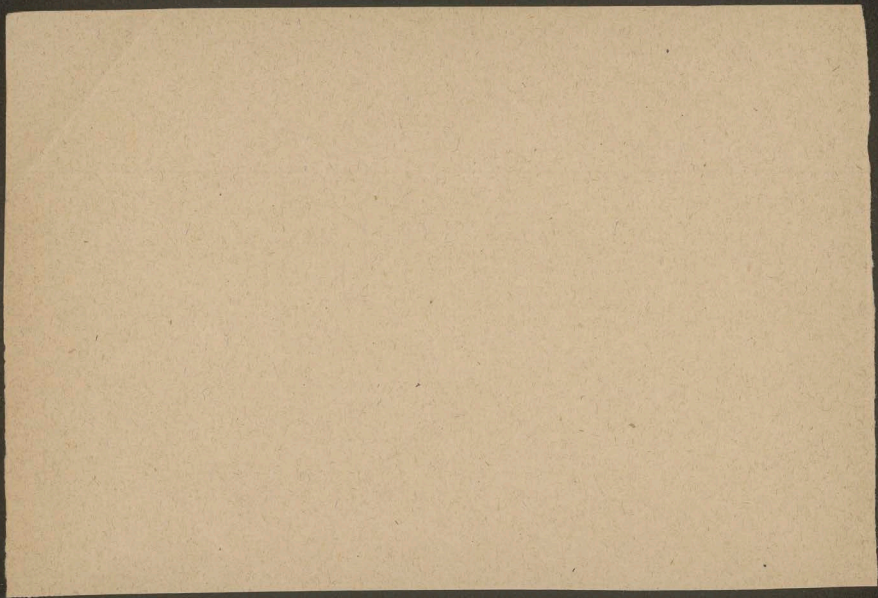
Das

Europäischen Herma
Heere

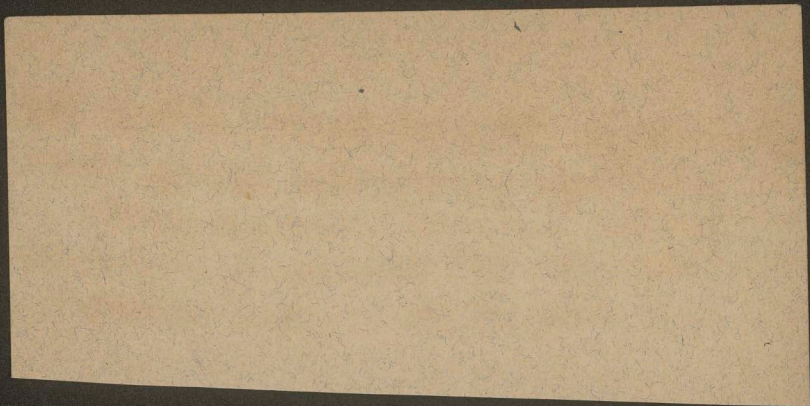
116

3 Zephyr Poppy

von der Zewortam
Karnem

117
Smirnow Ja. I^{wy} (sztabs-Kapitan): Istorija 6590
piechotnago moskowskago Jego Imp. Wysooz.
Gosudara Naslednika Cesarewicza potka.
1642 - 1700 - 1890. Warszawa, typogr. G. Rundo,
1890. w 8ce, str. 541. (druk. 200 exempl.)

- *X. Rußland, Polen und Livland bis ins 17. Jahrhundert. Von Dr. Theodor Schiemann, Privatdocent in Berlin. Zwei Bände. I. Band vollständig in Abtheilung 90, 91, 92, 118 und 119 (erste Hälfte). II. Band Bogen 1—22 in Abtheilung 135 (zweite Hälfte), 136 und 161.

Dritte Hauptabtheilung.

- I. Geschichte der deutschen Reformation. Von Professor Dr. f. von Bezold in Erlangen. Bogen 1—40 enthalten in Abtheilung 113, 145, 156 und 162.
- *II. Westeuropa im Zeitalter von Philipp II., Elisabeth und Heinrich IV. Von Professor Dr. Martin Philippson in Brüssel. Vollständig in Abtheilung 49, 50, 51, 52, 78 und 80 (zweite Hälfte).
- III. Das Zeitalter des dreißigjährigen Krieges. Von Professor Dr. G. Droysen in Halle. Bogen 1—18 enthalten in Abtheilung 142 und 163.
- *IV. Geschichte der Revolution in England. Von Prof. Dr. Alfred Stern in Bern. Vollständig in Abtheilung 28 und 31.
- *V. Das Zeitalter Ludwigs XIV. Von Prof. Dr. Mart. Philippson in Brüssel. Vollständig in Abtheilung 10, 11, 14 und 17 (erste Hälfte).
- *VI. Peter der Große. Von Professor Dr. Alexander Brückner in Dorpat. Vollständig in Abtheilung 5, 7, 13 und 17 (zweite Hälfte).
- VII. Deutsche Geschichte vom westfälischen Frieden bis zum Regierungsantritt Friedrichs des Großen. 1648—1740. Von Professor Dr. Bernh. Erdmannsdörffer in Heidelberg. Bogen 1—20 enthalten in Abtheilung 146 und 160.
- **VIII. Das Zeitalter Friedrichs des Großen. Von Professor Dr. Wilhelm Oncken in Gießen. Zwei Bände. Vollständig in Abth. 27, 30, 34, 39, 47, 53, 58, 62, 67 und 68 (erste Hälfte).
- *IX. Oesterreich unter Maria Theresia, Joseph II. und Leopold II. 1740—1792. Von Professor Dr. Adam Wolf in Graz. Vollständig in Abtheilung 57, 63 und 83.
- *X. Katharina II. Von Professor Dr. Alexander Brückner in Dorpat. Vollständig in Abtheilung 68 (zweite Hälfte), 69, 70, 71 und 74 (erste Hälfte).

Vierte Hauptabtheilung.

- **I. Das Zeitalter der Revolution, des Kaiserreiches u. der Befreiungskriege. 1789—1815. Von Prof. Dr. Wilhelm Oncken in Gießen. Zwei Bände. Vollständig in Abtheilung 82, 86, 89, 97, 103, 107 (erste Hälfte), 114, 121, 137, 138, 139 und 140.
- *II. Das Zeitalter der Restauration und Revolution. 1815—1851. Von Professor Dr. Theodor Flathe in Meissen. Vollständig in Abtheilung 65, 66, 75, 84, 85 und 93 (erste Hälfte).
- III. Geschichte des zweiten Kaiserreiches und des Königreiches Italien. Von Professor Dr. Const. Zulle in Bremen.
- *IV. Bundesstaat und Bundeskrieg in Nordamerika. Von Dr. Ernst Otto Hopp in Berlin. Vollständig in Abtheilung 105, 106, 107 (zweite Hälfte), 112, 116 und 119 (zweite Hälfte).
- V. Geschichte der orientalischen Angelegenheit im Zeitraume des Pariser und des Berliner Friedens. 1856—1878. Von Dr. Felix Bamberg in Genua. Bogen 1—10 enthalten in Abtheilung 149.
- VI. Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm. Von Professor Dr. Wilhelm Oncken in Gießen. Bogen 1—50 enthalten in Abtheilung 150, 151, 155, 158, 164.

Ein ausführliches Namen- und Sachregister über alle Theile erscheint als besonderer Schlußband.

Inhalt der hundertvierundsechzigsten Abtheilung.

Das Zeitalter des Kaisers Wilhelm. Von Wilhelm Duden.

Vollbilder:

Prinz Wilhelm von Preußen.

Nach der Lithographie von Fischer; Originalgemälde von Franz Krüger.

Kaiser Franz Joseph I. von Oesterreich.

Nach dem Kupferstiche, 1860, von Wegmacher.

König Maximilian II. von Bayern.

Nach der Lithographie von C. Wildt; Originalgemälde von Franz Krüger.

König Wilhelm I. von Preußen.

Nach der Lithographie von Engelbach; Originalgemälde von J. von Winterhalter.

Doppelvollbild:

König Friedrich Wilhelm IV. von Preußen beschwört die Verfassung:
6. Februar 1850.

Dazu Erläuterungsblatt.

Beilagen:

Facsimile einer eigenhändigen Aufzeichnung König Wilhelms, datirt vom
31. December 1866.

Facsimile eines an die Fürstin von Khevenhüller gerichteten eigenhändigen
Briefes des Kaisers Maximilian von Mexiko; datirt: Queretaro,
22. August 1864.

Bogen 41—50.

Am Text enthaltene Abbildungen.

	Seite		Seite
R. von Bennigsen	644	Prinz Leopold von Hohenzollern-	
Kaiser Maximilian von Mexiko	681	Sigmaringen	743
Kaiserin Charlotte von Mexiko	685	Marschall Prim	747
Ollivier	703	Kaiserin Eugenie	755
Reichskanzler Graf von Beust	723	Herzog von Gramont	757
		Leboeuf	791

